

FORELDRE OM BARN & MEDIER 2016

Foreldres syn på barn og unges
bruk og opplevelser av medier

Medietilsynet
NORWEGIAN MEDIA AUTHORITY

Innhold

Hovedfunn.....	4
Informasjon om undersøkelsen	9
Generelt	9
Gjennomføring	9
Spørreskjemaet	9
Vekting av data.....	9
Om utvalget	10
Om rapporten	14
Barns mediehverdag.....	15
Tilgang til medier.....	15
Mobiltelefon.....	16
Tidsbruk.....	20
Produksjon av medieinnhold	26
Barns nyhetsvaner	28
Internett.....	29
Bruk av nettjenester som musikkstrømming, film/tv, spill, fildeling og sosiale nettsteder	30
Bruk av ulike typer nettsider, e-post, nettsamtale, videochat og datingapp.....	36
Barnas favoritt-nettsider/apper	45
Foreldres kjennskap til barns opplevelser på internett og via mobilen.....	46
Spill	50
Barnas favoritt-spill	50
Spiller foreldre spill?.....	51
Aldersgrenser på spill.....	51
Foreldres meninger om dataspill	52
Delingskultur.....	55
Lagt ut tekst, bilder eller video som man har angret på	57
Nettmobbing	58
Regulering av mediebruk	59
Uenighet om mediebruk	62
Prater foreldre med barn om mediebruk?.....	64
Aldersmerking	67
Veiledning og opplæring	68
Foreldres kjennskap til innholdet i mediene som barnet bruker	68
Hvem foreldre tror barn vil lære om nettvett av.....	70
Beskyttelse av barn og unge.....	72
IKT i skolen	74
Reklame og markedsføring	76

Forord

I vår tid preger bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi barn og unges oppvekst gjennom lek, læring og kommunikasjon. Kunnskap om barns bruk og opplevelser av medier er viktigere enn noen gang for at foreldre, utdanningssystemet, forskere og beslutningstakere skal kunne gjøre gode valg og vurderinger. Ikke minst er det viktig for samfunnsdebatten knyttet til både mediefrykt, nettmobbing og de teknologifrelste.

For noen år tilbake handlet medieinnhold om noe barn og unge var tilskuere til. I dag er de deltakere og kan innta mange flere roller som mediebrukere. De kan være tilskuere, spillere, kunder, tekstprodusenter, kunnskapsinnhentere og bildedistributører for å nevne noen. De mange deltakerrollene barn og unge kan innta utfordrer også den rett på beskyttelse mot skadelig medieinnhold som ligger nedfelt i både lover og konvensjoner. Retten på beskyttelse gir staten et særlig beskyttelsesansvar, men beskyttelse vil i dag i mange tilfeller handle om hvorvidt barn har god kompetanse til å beskytte seg selv. Undersøkelsen stiller derfor også spørsmål knyttet til barnas mestrings- og mediekompetanse. For noen år tilbake ville det vært helt utenkelig at personvern skulle være en del av grunnopplæringen i skolen. I dag er det høyst relevant.

Barn og medier 2016 er delt inn i to undersøkelser – den ene der barn og unge selv får svare på sin bruk og sine opplevelser. I den andre delen svarer foreldre for hvordan de opplever at sine barn bruker medier og har det på nett. Disse to undersøkelsene kan avsløre en del misforståelser og mørketall mellom hva barn opplever selv og hva foreldre får med seg – eller hva barna deler med dem. I krysningspunktet mellom svarene fra barn og foreldre finnes det gode muligheter til å se hvor det bør settes inn krefter med tanke på utfordringene barn har både med andres og egen oppførsel. Det er en rekke instanser som jobber med spørsmål som «hvordan stopper vi nettmobbing?» og «hvordan får vi barn til å søke råd og veiledning hos voksne når de opplever noe som er vondt?». Medietilsynet håper og tror at Barn og medier-undersøkelsen kan bidra ikke bare til økt kunnskap, men faktiske tiltak som er med på å øke mediekompetansen og en trygg mediehverdag for barn og unge.

Fredrikstad 20. mai 2016

Eva Liestøl

Direktør brukertrygghet Medietilsynet

Hovedfunn

• Tilgang til medier

96 prosent av foreldrene oppgir at deres barn har tilgang til tv. Mellom 62 og 84 prosent mener også barnet har tilgang til nettbrett, PC/Mac, DVD-/Blu-ray-spiller og spillkonsoll, mens under halvparten oppgir at barnet har tilgang på håndholdt konsoll og strømmeboks.

Spesielt tilgangen på PC/Mac og ulike spillkonsoller er ifølge foreldrene økende med barnas alder. Ellers er tilgangen forholdsvis lik på tvers av alder. Kjønnforskjellene er gjennomgående små, men foreldrene oppgir at gutter har større tilgang på ulike spillkonsoller enn jenter.

Ifølge foreldrene er andelen barn med tilgang på mobiltelefon økende med barnas alder, og så godt som alle barn over ni år hevdes å ha egen mobil.

Både tilgangen på mobiltelefon generelt og smarttelefon spesielt, har økt over tid i alle aldersgrupper. Gjennomsnittsalderen for første mobil er ni år, hvilket er lavere enn hva den har vært tidligere.

• Bruk av mobiltelfon

Foreldrene hevder at barna først og fremst bruker mobilen til å snakke, sende/motta SMS, ta/dele bilder, høre på musikk, holde kontakt med familie og til å spille spill. Jo eldre barna er, jo mer bruker de telefonen til. Foreldrene hevder dessuten at for samtlige aldersgrupper bruker jentene mobilen til flere ting enn guttene.

• Tidsbruk på aktiviteter

Blant aktivitetene foreldrene mener deres barn bruker mest tid på, finner vi å se film/tv, å bruke internett på PC, nettbrett eller mobil og å treffe venner. Jevnt over gjelder det at barna selv oppgir å bruke *mer* tid på ulike aktiviteter enn det foreldrene mener at de gjør.

Ifølge foreldrene bruker barna mer tid på å spille spill jo eldre de er. Videre hevder de at guttene spiller mer enn jentene. Tid brukt på internett hevdes også å øke med alder, men her rapporteres det om små kjønnsforskjeller. Når det gjelder å se film/tv og å treffe venner, hevder foreldrene at barna gjør dette nokså uavhengig av både alder og kjønn. Tidsbruk på sosial medier har sterk sammenheng med både kjønn og alder. Her er det foreldrene til de eldste jentene som rapporterer om hyppigst bruk blant sine barn. Samme mønster finner vi også for mobilbruk.

• Produksjon av medieinnhold

Ifølge foreldrene er det svært vanlig at barna fotograferer og redigerer bilder, og også nokså vanlig at de lager og redigerer filmer. Dette hevdes å forekomme oftest blant de eldste jentene.

Foreldrene mener det er langt mindre vanlig at barna redigerer blogger, lager nettsider eller egne programmer/apper/spill.

• Barns nyhetsvaner

Foreldrene hevder barna i størst grad får med seg nyheter gjennom tv og nett, og i mindre grad gjennom papiraviser. Andelen er økende med barnas alder, ifølge foreldrene.

• Bruk av nettsider

Tjenestene foreldrene mener barna bruker oftest er videotjenester, ulike spill og nett-tv. Musikkstrømming, sosiale bildetjenester og sosiale medier hevdes også å være ganske utbredt. Det rapporteres derimot om liten bruk av spillsider, fildelingstjenester, sosiale spørretjenester og pengespill på nett.

For de fleste tjenestene rapporteres det om økt bruk med økt alder. Mens foreldrene mener at jentene bruker musikkstrømming, nett-tv, sosiale medier og sosiale bildetjenester mer enn guttene, hevdes derimot guttene å ligge på topp i bruken av videotjenester og spill.

• **Bruk av nettsider**

Foreldrene hevder at det er søkemotorer, oppslagsverk og videochat som brukes oftest av barna. Svært få foreldre mener barnet deres besøker nettforum, pornosider eller datingtjenester.

Bruken av både søkemotorer og oppslagsverk, og til dels også videochat, er ifølge foreldrene sterkt økende med alder og nokså uavhengig av kjønn. Det samme gjelder bruk av nyhetssider, epost, samtale over nett og nettbutikker. De eldste jentene hevdes imidlertid å besøke nettbutikker, fansider og blogger oftere enn de andre gruppene.

Selv om svært få foreldre mener barna skriver kommentarer på forum eller bruker nettforum, er andelene økende med barnas alder. Det samme gjelder for datingtjenester. I alle de tre tilfellene har barnas kjønn liten betydning. Det motsatte gjelder for pornosider, hvor barnas alder er uten betydning, mens foreldrene mener guttene bruker dette noe mer enn jentene.

På spørsmål om hvilke nettsider/apper barna besøker regelmessig, oppgir spesielt store andeler av foreldrene «YouTube», «NRK Super», «Netflix», «Snapchat», «Facebook» og «Instagram», hvorav de tre siste i særlig stor grad oppgis av foreldrene til de litt eldre jentene.

• **Foreldres kjennskap til barnas opplevelser på internett og mobil**

Om lag en tredjedel av foreldrene oppgir å ha kjennskap til at deres barn har chattet live med noen. Andelen er økende med barnets alder og gjennomgående høyere for guttene enn for jentene.

14 prosent av foreldrene mener å kjenne til at barna har kommet i kontakt med porno-/sexsider på internett. Andelen er økende med barnas alder, spesielt for guttene. Dog er andelen foreldrene oppgir, betraktelig lavere enn det de eldste guttene selv rapporterer om.

Elleve prosent av foreldrene mener barnet deres har blitt mobbet eller trakassert på internett eller mobil. Andelen er høyest blant foreldrene til 15–16 år gamle jenter. Dog er andelene lavere enn hva barna selv oppga på tilsvarende spørsmål. Andelen foreldre som mener deres barn selv har mobbet andre (tre prosent), er også lavere enn tilsvarende andel blant de spurte barna.

Få foreldre (5–6 prosent) hevder å ha kjennskap til at deres barn har opprettet kontakt med fremmede gjennom videochat, delt personlige opplysninger på internett eller opplevd at andre har publisert upassende bilder/videoer av dem. Andelene er svakt økende med alder, men uavhengig av kjønn.

Enda færre foreldre mener barna har møtt noen de først ble kjent med på internett, at barna har opplevd å få seksuelle kommentarer via internett, at barna har blitt kontaktet av enten jevnaldrende eller voksne som søker seksuell kontakt via internett, eller at barna selv har publisert upassende bilder/videoer av seg selv. Andelene er svakt økende med alder og noe høyere for jentene enn for guttene.

• **Spill**

På spørsmål om hvilke spill barna helst spiller, oppgir foreldrene i størst grad «Minecraft», «Fifa», «Lego» og «Fantorangen», hvorav de to første spillene hevdes å være mest populært blant barn fra fem år og oppover, mens de siste spillene i stor grad oppgis av foreldrene til barn under fem år.

53 prosent av foreldrene oppgir selv å spille spill. Andelen er noe høyere blant fedrene enn mødrene og lavest hos de eldste foreldrene.

20 og åtte prosent av foreldrene mener barna deres har spilt spill med henholdsvis 16- og 18-års aldersgrense. Andelene øker med barnas alder og er jevnt over høyere blant guttene enn jentene. Barna selv rapporterer imidlertid om enda mer utbredt bruk av slike spill.

Foreldrene er i stor grad enig i at man kan lære seg nye ting ved hjelp av dataspill. Oppfatningen om at dataspill tar tid fra andre gjøremål er dog nesten like utbredt. I begge tilfeller er det små forskjeller mellom fedre og mødre, samt på tvers av foreldrenes alder og utdanningsnivå.

De fleste foreldre følger dataspillets aldersanbefalinger. Over halvparten oppgir også å få tilstrekkelig informasjon om spillene barna velger og at de synes dataspill har riktig aldersgrense.

Under halvparten av foreldrene synes dataspill forbedrer barnets samarbeidsferdigheter, at dataspill rettet mot barn er for voldsomme og at dataspill og tidsbruk er en kilde til konflikter i hjemmet. Videre mener kun åtte prosent at deres barn sover for lite på grunn av spilling. En generell trend er at mødre er noe mer negativt innstilt til dataspill enn fedre.

Foreldrene som selv spiller dataspill er gjennomgående mer positivt innstilt til dataspill enn de foreldrene som ikke spiller. Siden 2014 ser vi en generell tendens til at foreldre har blitt mer negativt innstilt til dataspill.

• Delingskultur

70 prosent av foreldrene har lagt ut bilder av egne barn på nettet slik at familie og venner kan se dem, mens 45 prosent har lagt ut dette slik at flere enn venner og familie kan se. Tilsvarende tall for videoer av egne barn på nettet, er henholdsvis 38 og 21 prosent, mens det for tekst og informasjon om egne barn på nettet er 63 prosent (venner og familie) og 34 prosent (flere enn dette).

Mødre deler mer enn fedre, med unntak av videoer av egne barn. De eldste foreldrene og foreldrene med høyest utdanning er mest restriktive når det gjelder deling av bilder, videoer eller informasjon om egne barn på nettet. Deling av videoer av egne barn er generelt mer utbredt enn hva det var før.

Åtte prosent av foreldrene hevder å kjenne til at barnet deres har lagt ut tekst, bilde eller video som han/hun senere har angret på. Andelen er høyest blant foreldrene til jenter i 13–14 årsalderen. 75 prosent av disse foreldrene hevder dessuten at barnet fikk slettet teksten/bildet/videoen.

Elleve prosent av foreldrene oppgir selv å ha sendt/lagt ut tekst, bilde eller video de senere har angret på. Andelen er noe høyere blant foreldrene under 40 år enn de over 40 år, og den har dessuten økt over tid. 86 prosent av de foreldrene dette gjelder, fikk senere slettet teksten/bildet/videoen.

• Nettmobbing

Åtte prosent av foreldrene mener barnet deres har opplevd mobbing via nett eller mobil. Andelen er noe høyere blant jenter enn gutter og øker også med barnas alder. Barna selv oppga imidlertid en høyere andel.

47 prosent av disse foreldrene hevder de ikke trengte hjelp til å håndtere og få slutt på mobbingen. Omtrent like mange vet hvor de skal henvende seg dersom barnet blir utsatt for digital mobbing eller opplever å få bilder/informasjon på avveie på nett.

• Regulering av mediebruk

Nærmere én av tre foreldre hevder å ha brukt filter eller innstillinger på barnets mobil, nettbrett, konsoll eller PC som begrenser tilgangen til innhold. Dette er mest utbredt blant foreldre med barn i alderen 5–12 år.

Tydelige regler i familien er mest utbredt når det gjelder bruk av penger i spill på mobil/nettbrett og ulovlig nedlastning og strømming. Mange foreldre oppgir også å ha tydelige regler når det gjelder hva barnet ser på film/tv med tanke på aldersgrenser, hva barnet gjør med mobilen, hva barnet gjør på internett, hvilke (data)spill barnet spiller samt hva

barnet ser på film/tv. Når det gjelder tidsbruk på de ulike aktivitetene, er det imidlertid mer utbredt med *begrensninger* i enkelte tilfeller.

Tydelige regler blir mindre vanlig jo eldre barna er og erstattes da av enkelte begrensninger. Spesielt regler knyttet til spilling er mer utbredt blant gutter enn jenter, ellers er kjønnsforskjellene små.

Endringene over tid er små, men vi ser en viss økning i regler knyttet til bruk av mobil.

• Uenighet om mediebruk

Foreldrene oppgir først og fremst å være uenig med barnet om tidsbruk, både når det gjelder film/tv, dataspill/spill, internett og mobil. Hva barnet ser på tv, spiller av spill eller gjør på internett og mobil, er det mindre uenighet om. Kjønns- og aldersforskjellene er gjennomgående små, unntatt når det gjelder spill. Her er foreldrene oftere uenig med guttene enn jentene.

• Prat om mediebruk

Det er meget utbredt blant foreldrene å prate med barna om deres mediebruk. Foreldrene prater mest om hva barnet ser på film/tv og leser i bøker. En generell tendens er at mødre prater mer med barnet om barnets mediebruk enn fedre, og de eldste foreldrene gjør dette oftere enn de yngre.

Mens barnas kjønn gjennomgående er av liten betydning, synker andelen foreldre som prater med barna om deres mediebruk, med barnas alder. Unntakene er prat om spill og nyheter, hvor aldersforskjellene er minimale.

• Aldersmerking

Generelt synes foreldre aldersmerking på tv/nett er viktig. De oppgir å følge disse, i tillegg til at svært mange også tar en egen vurdering av hva barnet ser på tv og nett. Mødre følger aldersmerkingen noe mer slavisk enn fedre, særlig dersom de selv er i tvil om innholdet.

• Foreldres kjennskap til innholdet i mediene barnet bruker

Generelt oppgir foreldrene å ha god kjennskap til innholdet i de mediene barnet bruker, særlig når det gjelder kinofilmer, tv-program, bøker og avsier. De hevder også å ha god kjennskap til innholdet i nett-tv og spill, mens kjennskapen til apper og internettsider rapporteres som noe dårligere.

Kunnskapen om medieinnholdet blir dårligere etter hvert som barnet blir eldre. Videre har mødre bedre kjennskap til dette enn fedrene, og de yngste foreldrene har gjennomgående bedre kjennskap til medieinnholdet enn de eldre.

Å søke på nett etter informasjon eller snakke med venner og foreldre, oppgis som den vanligste strategien dersom man ikke har nok informasjon til å veilede eget barn.

Mens foreldrene tror barna ønsker å lære nettvett hovedsakelig av venner, oppga barna selv at de ønsket å lære om trygg bruk av nett, mobil og spill av skole og foreldre.

• Beskyttelse av barn og unge

83 prosent av foreldrene mener det er foreldre og voksne i barnets nærhet som bør ha det største ansvaret for beskyttelse av barn og unge i deres bruk av medier. Mediebransjen og skolen rangeres også høyt, mens få mener dette ansvaret ligger hos myndighetene eller staten.

Det at foreldre og barn snakker sammen er videre rangert som det beste alternativet for hvordan man beskytter barn fra medieinnhold.

• IKT-skole

Bruk av PC/Mac er ifølge foreldrene det IKT-verktøyet som er mest utbredt blant barn og unge i barnehage/skole. Like bak følger læringsplattformer.

Foreldrene hevder bruk av PC, læringsplattformer, mobil og sosiale medier, og til dels også dataspill, er økende med barnas alder. Bruk av nettbrett oppgis derimot å være mindre aldersavhengig.

• Reklame og markedsføring

75 prosent av foreldrene opplever at det er mye reklame og markedsføring rettet mot barn og unge, og de fleste (71 prosent) hevder dette foregår via tv. Betraktelig færre mener dette foregår på nettsider, sosiale medier, spill, apper, kino eller blogger.

Sosiale medier, nettsider og blogger blir i større grad oppgitt av foreldrene til de eldre barna, mens apper oppgis av foreldrene til de yngre barna. Blogger oppgis i første rekke av foreldrene til jenter, mens foreldrene til gutter i større grad mener slik markedsføring foregår via spill.

88 prosent av foreldrene mener barn og unge utsettes for skjult markedsføring, og 85 prosent mener dessuten reklame mot barn og unge er irriterende. Andelene er økende med foreldrenes alder.

72 prosent hevder barn opplever reklame og markedsføring som kjøpepress. Flere mødre enn fedre, og flere eldre enn yngre foreldre, mener dette.

Litt over halvparten av foreldrene er enig i at barna synes reklame er morsomt. Noe høyere andel mødre enn fedre mener dette, og det gjelder i større grad for de eldste enn for de yngste barna, ifølge foreldrene.

19 prosent mener barn og unge får nyttig informasjon fra reklame. En andel som er synkende med foreldres utdanningsnivå, og økende med barnas alder.

Informasjon om undersøkelsen

Generelt

Undersøkelsen *Foreldre om barn og unges mediebruk 2016* er gjennomført av Sentio Research Norge på oppdrag fra Medietilsynet. Seniorrådgiver Thomas Haugan-Hepsø har vært prosjektleder for Medietilsynet. Undersøkelsen er finansiert av en interdepartemental arbeidsgruppe bestående av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet.

Undersøkelsen er rettet mot foreldre med barn i alderen 1–16 år, og hovedfokuset har vært å kartlegge hvordan foreldrene oppfatter barnas opplevelser og erfaringer med digitale medier. Undersøkelsen ser også på foreldrenes regulering av barnas mediebruk, samt deres meninger om barnas mediebruk.

Medietilsynet er faglig ansvarlig for undersøkelsen både når det gjelder spørsmål og spørsmålsutforming, metode, gjennomføring og rapportering. Datainnsamling og databearbeiding er gjennomført av Sentio i nært samarbeid med Medietilsynet. Medietilsynet har hentet innspill til spørsmål fra flere samarbeidspartnere i forskningsmiljøer og det norske Trygg bruk-nettverket.

Parallelt er det gjennomført en undersøkelse rettet mot barn i alderen 9–16 år. Dette for å avdekke gap i digital mediebruk, kompetanse og holdninger. Noen av spørsmålene kan sammenstilles direkte mot foreldrenes svar. I den skriftlige rapporten er sammenstillinger gjort der Medietilsynet har funnet det relevant.

Gjennomføring

Undersøkelsen ble gjennomført ved bruk av web-panel med feltarbeid fra 16. oktober til 11. november 2015. Et tilfeldig utvalg av foreldre i målgruppen ble trukket fra web-panelet, og bedt om å besvare undersøkelsen på internett.

Totalt 2007 foreldre til barn i alderen 1–16 år har svart på undersøkelsen, og foreldrene ble bedt om å besvare spørsmål om det barnet i hjemmet som hadde bursdag sist.

Spørreskjemaet

Spørsmålssområdene tar utgangspunkt i erfaringer fra tilsvarende undersøkelser gjennomført av Medietilsynet i 2003, 2006, 2008, 2010, 2012 og 2014. Imidlertid er barn og unges digitale mediebruk i så rask utvikling at det kreves vesentlige endringer for hver undersøkelse. I tillegg til tematiske endringer, er det gjort endringer både i enkelte formuleringer av spørsmål, samt svarskalaer, noe som gjør at vi ikke kan sammenligne alle resultater over tid. Sammenligninger for å vise utvikling over tid blir kun gjort der hvor tilsvarende spørsmål er stilt identisk over flere år.

Vekting av data

For å fange opp et representativt utvalg må det i størst mulig grad gjenspeile populasjonen av foreldre med barn mellom 1 og 16 år i Norge. Utvalget er trukket etter tilfældighetsprinsippet, og vi kan dermed i utgangspunktet forvente at det datamaterialet i stor grad speiler den populasjonen vi ønsker undersøkt.

Etter en sjekk av datagrunnlaget mot relevante populasjonstall, har vi valgt å foreta en vekting av data basert på geografi for å justere de skjevhetene som finnes.¹

¹ Vekting på region, basert på tall fra SSB

Tabell 1: Sammenligning av utvalg og populasjon med tanke på geografi.

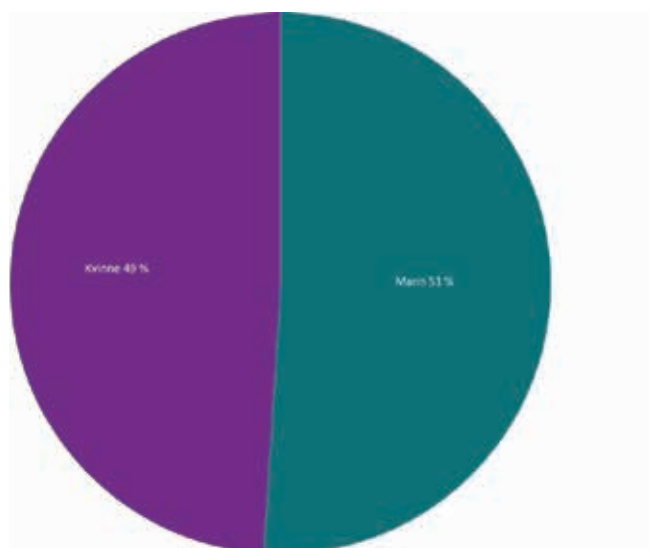
Region	UTVALG		POPULASJON		AVVIK
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Differanse (prosent)
Nord-Norge	206	10,3	58 921	9,2	1,0
Midt-Norge	276	13,8	86 996	13,6	0,1
Vestlandet	409	20,4	137 663	21,6	-1,2
Østlandet	718	35,8	223 568	35,0	0,8
Sørlandet	164	8,2	57 834	9,1	-0,9
Oslo	234	11,7	73 502	11,5	0,1
Totalt	2 007	100	638 484	100	

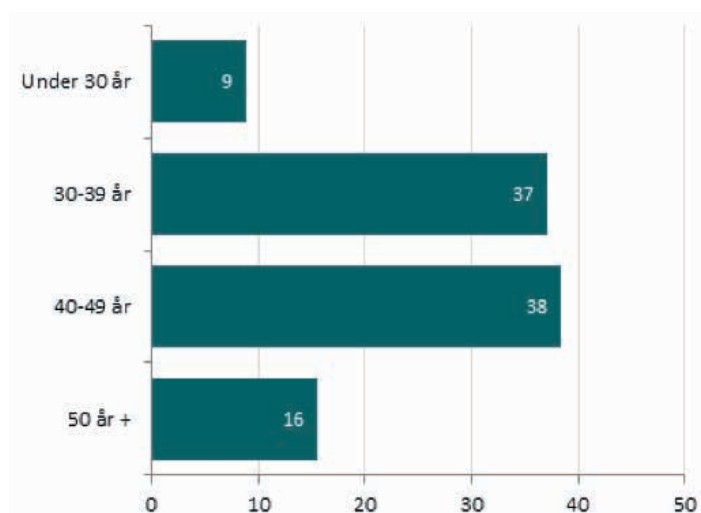
Datamaterialet viser i tillegg at vi har en lavere svarinnngang fra personer med lav utdanning, mens personer med høy utdanning er overrepresentert, sammenlignet med populasjonen av foreldre i Norge. Dette er vanlig i denne typen undersøkelser og er et forhold det er vanskelig å korrigere for på en god måte. Vekting kan nemlig ha utilsiktede effekter og føre til nye skjevheter som vi ikke er klar over og kan kontrollere for. Vi har derfor valgt ikke å vekte datamaterialet etter foreldres utdanningsnivå.

Om utvalget

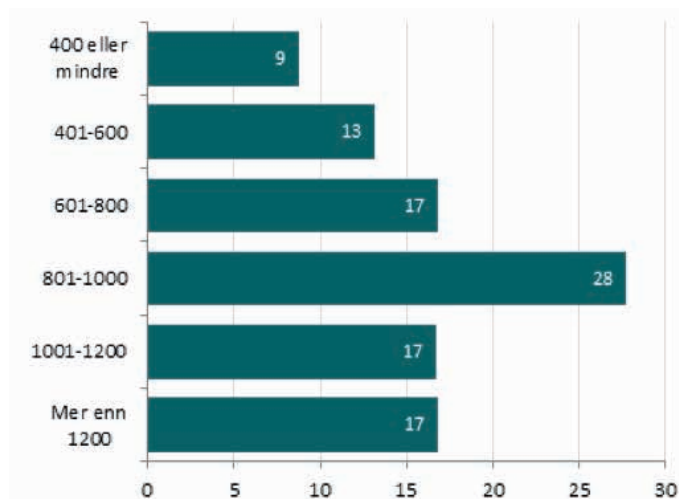
Figur 1 og 2 under viser kjønns- og aldersfordelingen i utvalget. 51 prosent er menn og 49 prosent er kvinner. Tre av fire respondenter er mellom 30 og 50 år, mens kun ni prosent av foreldrene er under 30 år, og 16 prosent er eldre enn 50 år.

Figur 1: Respondentens kjønn. Prosent. N=2 007

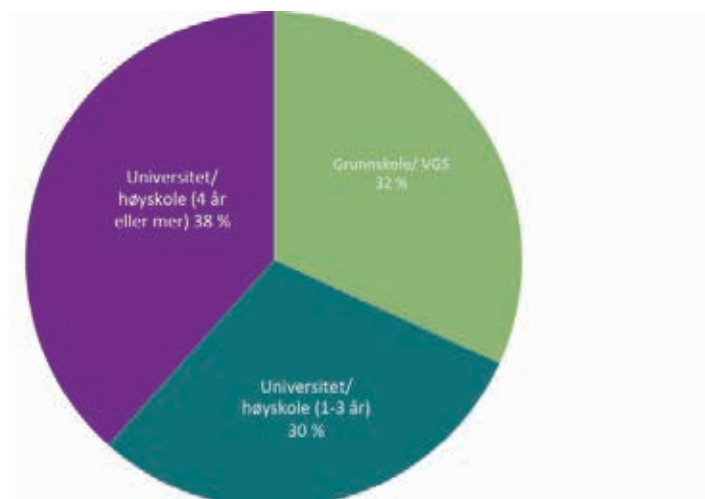

Figur 2: Respondentens alder. Prosent. N=2 007

I figur 3 vises en fordeling av husstandenes bruttoinntekt. Ni prosent har en bruttoinntekt på 400 000 kroner eller mindre per år. Én av tre husstander har bruttoinntekter på over én million per år.

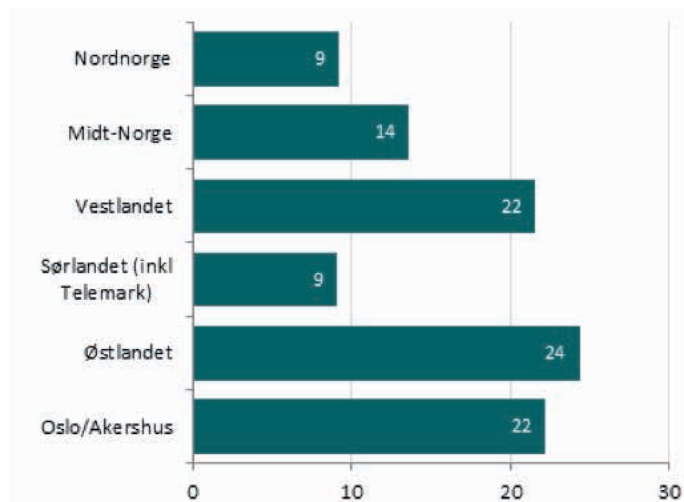
Figur 3: Husstandens samlede brutto årsinntekt i hele 1000. Prosent. N=1 725

32 prosent av respondentene har utdanning tilsvarende grunnskole/videregående skole, mens 38 prosent har utdanning tilsvarende fire år eller mer på universitet eller høyskole. 30 prosent har utdanning i ett til tre år ved universitet/høgskole.

Figur 4: Respondentens utdanningsnivå. Prosent. N=2 007

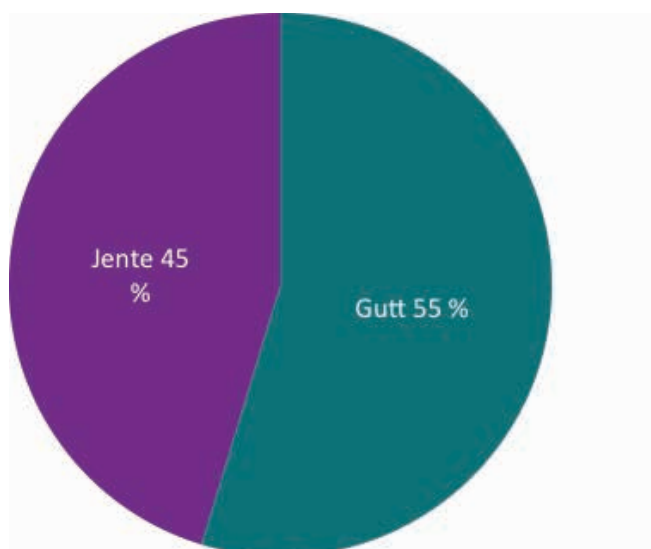
47 prosent av utvalget er bosatt i Oslo eller på Østlandet, 31 prosent hører hjemme på Sør- og Vestlandet, mens 23 prosent kommer fra Nord- og Midt-Norge.

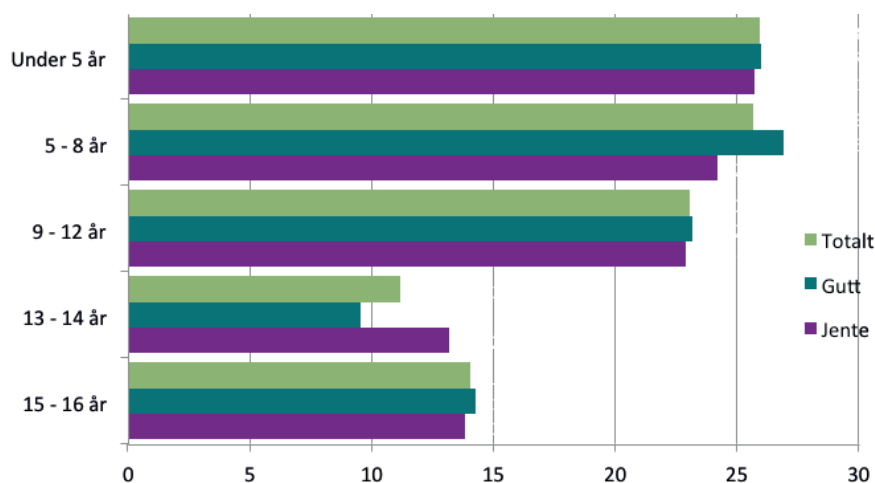
Figur 5: Landsdel. Prosent. N=2 006

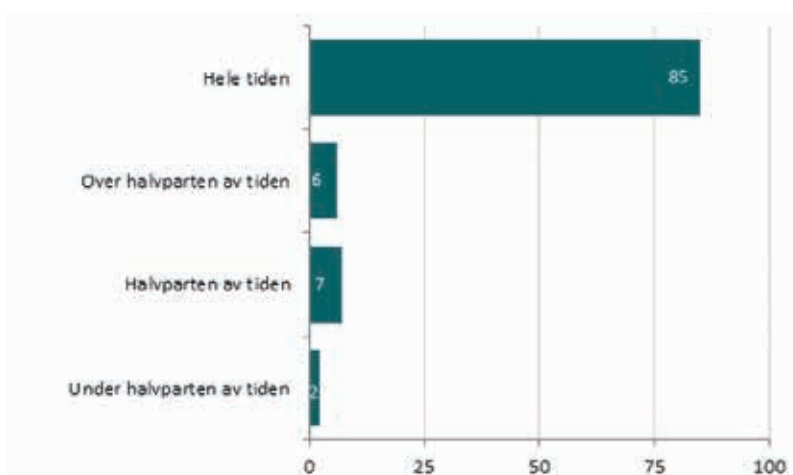
Figur 5 og 6 viser fordelinger på barnets kjønn og alderssammensetning etter kjønn. 55 prosent av foreldrene svarer med utgangspunkt i en gutt og 45 prosent svarer med utgangspunkt i en jente. Videre viser figur 7 at 26 prosent svarer for barn under fem år, 26 prosent for barn i alderen 5–8 år, 23 prosent for barn i alderen 9–12 år og 25 prosent for barn fra 13–16 år. Det er marginalt flere foreldre som har svart for gutter enn jenter i alderen 5–8 år, mens det er flest jenteforeldre i aldersgruppen 13–14 år. Ellers er kjønnsfordelingen lik innenfor de øvrige aldersgruppene.

Figur 6: Barnets kjønn. Prosent. N=2 007

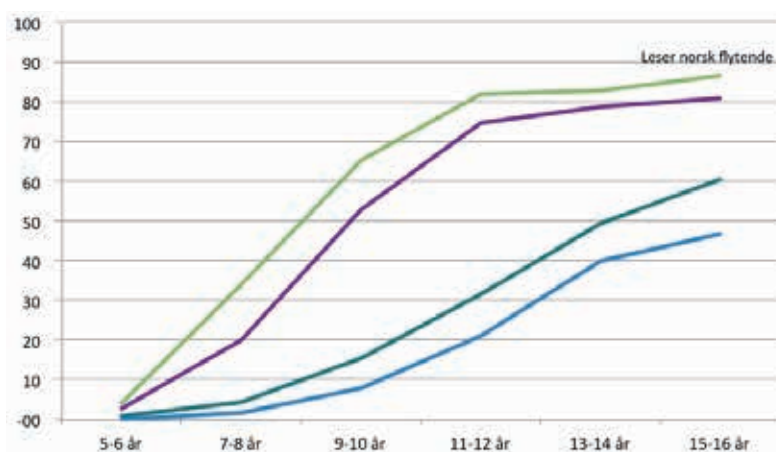

Figur 7: Barnets alder totalt og etter kjønn. Prosent. N=2 007

Figur 8 viser at 85 prosent i utvalget har barnet boende hjemme hos seg hele tiden. Kun to prosent av de som svarte, har barnet boende hjemme under halvparten av tiden.

Figur 8: Bor barnet hjemme? Prosent. N=2 007

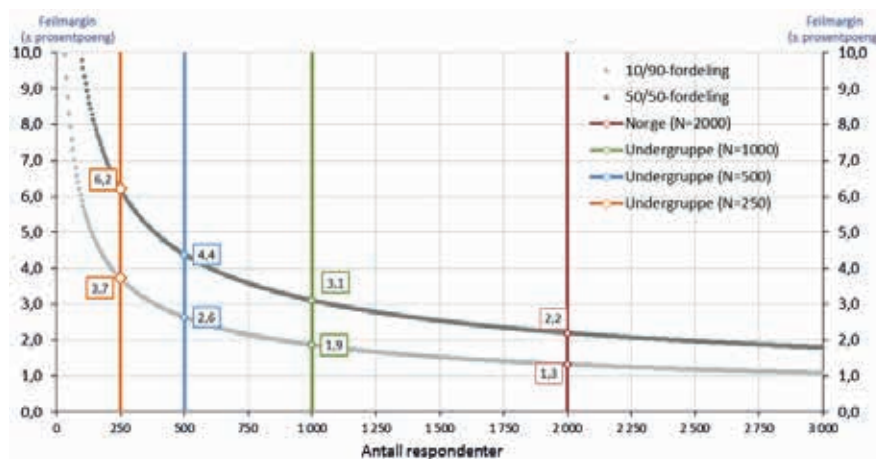
Foreldrenes vurdering av barnets lese- og skriveferdigheter i henholdsvis norsk og engelsk er også målt i undersøkelsen. Figur 9 viser andel som oppgir at barnet behersker henholdsvis norsk og engelsk skriftlig og muntlig flytende etter alder. Figuren viser at over 80 prosent leser norsk flytende etter fylte elleve år, mens det for skriftlig norsk passerer 80 prosent for 15-16 åringene. Om lag 50 prosent leser engelsk flytende blant 13-14 åringene. Andelen øker til 60 prosent blant 15-16 åringene. Under halvparten, 47 prosent, av 15-16 åringene skriver engelsk flytende.

Figur 9: Barnets lese- og skriveferdigheter i norsk og engelsk. Andel som skriver og leser flytende etter alder. N=1 486

Feilmarginer

I enhver utvalgsundersøkelse må man ta høyde for feilmarginer for fordelinger (prosentuering). Størrelsen på feilmarginen avhenger av utvalgte størrelse og av resultatet i utvalget. Jo mer prosenten som har en bestemt egenskap nærmer seg 50, dvs. jo mer heterogent utvalget er, desto større feilmargin må vi regne med. I denne undersøkelsen med et utvalg på 2 000 personer, vil feilmarginene i en totalfordeling variere fra 1,3 prosentpoeng ved en 10/90-fordeling til 2,2 prosentpoeng ved en 50/50-fordeling. For fordelinger i undergrupper med 1 000 personer, vil feilmarginene variere fra 1,9 prosentpoeng ved en 10/90-fordeling til 3,1 prosentpoeng ved en 50/50-fordeling. Figur 10 viser hvordan feilmarginene utvikler seg ved ulike utvalgsstørrelser og fordelinger.

Figur 10: Feilmarginer for ulike utvalgsstørrelser

Om rapporten

I rapporten presenteres hovedfunnene fra foreldreundersøkelsen tematisk. Resultatene blir presentert ved bruk av figurer, og alle tall er oppgitt i prosent. I all hovedsak blir det fokusert på forskjellene mellom jenter og gutter, samt barnets alder, og selv om barna omtales, er det viktig å huske at all informasjon er oppgitt av barnets mor eller far.

Det er først og fremst signifikante forskjeller som vil bli kommentert. Signifikante forskjeller vil si forskjeller mellom f.eks. jenter og gutter som vi med 95 prosent sikkerhet kan si er reelle og ikke skyldes tilfeldigheter.

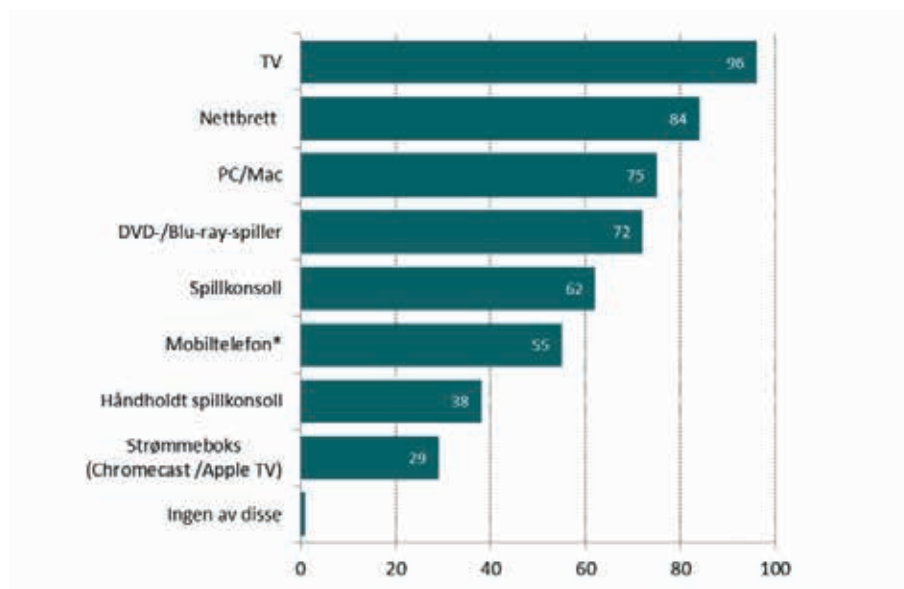
Der det er mulig vil det trekkes inn informasjon fra årets undersøkelse rettet mot barn. Da undersøkelsene er såpass forskjellige gjøres dette kun der det er relevant og hensiktsmessig.

Samtlige resultater samt nedbrytninger på bakgrunnsvariabler og signifikanstester, finnes i vedlegget til rapporten. Som følge av avrunding av desimaler kan summeringer av prosenter avvike med ± 1 prosentpoeng.

Barns mediehverdag

Tilgang til medier

Figur 11: Har barnet tilgang til noen av følgende medier hjemme? Prosentandel med tilgang.

Foreldrene ble bedt om å oppgi om barnet har tilgang til ulike medier. Figur 11 viser at de fleste barn har tilgang til en rekke medier, og kun én prosent har ikke tilgang til noen av de nevnte mediene.

96 prosent av barna har tilgang til tv. Når det gjelder de yngste barna mellom 1 og 4 år har 92 prosent tilgang.

84 prosent har tilgang til nettbrett. Andelen med tilgang er noe lavere blant barn i alderen 1–4 år (77 prosent). 91 prosent av barn i 9–12-årsalderen har tilgang til nettbrett, mens 77 prosent av 15–16-åringene har det.

Ifølge foreldrene har omtrent tre av fire barn tilgang til PC/Mac. Her ligger andelen med tilgang mellom 50 og 60 prosent frem til og med 7-årsalderen, for så å stige til over 90 prosent når barna når 11-årsalderen.

72 prosent av barna har tilgang til DVD-/Blu-ray-spiller. Andelen med tilgang øker tydelig med alder frem til barna er rundt sju år gamle, og er høyest blant 13–14-åringene (85 prosent).

62 prosent av foreldrene oppgir at barna har tilgang til spillkonsoll. Her er det en tydelig forskjell mellom gutter (71 prosent) og jenter (52 prosent). På alle alderstrinn er det en høyere andel gutter enn jenter som har tilgang. Videre er det også en klar sammenheng med alder, og andelen som har tilgang øker jo eldre barna er. 92 prosent av guttene og 75 prosent av jentene i alderen 15–16 år har tilgang til spillkonsoll.

Når det gjelder håndholdt spillkonsoll, er mønsteret noe av det samme som for spillkonsoll. Det er imidlertid færre som har tilgang (38 prosent), og andelen synker også noe blant de eldste barna. Forskjellen mellom gutter og jenter er også noe mindre sammenlignet med vanlig spillkonsoll.

Andelen som har tilgang til strømmeboks ligger stabilt mellom 26 og 32 prosent for de ulike aldersgruppene, og det er ingen tydelig forskjell mellom gutter og jenter.

Figur 12: Prosentandel med tilgang til ulike medier etter barnets kjønn og alder.

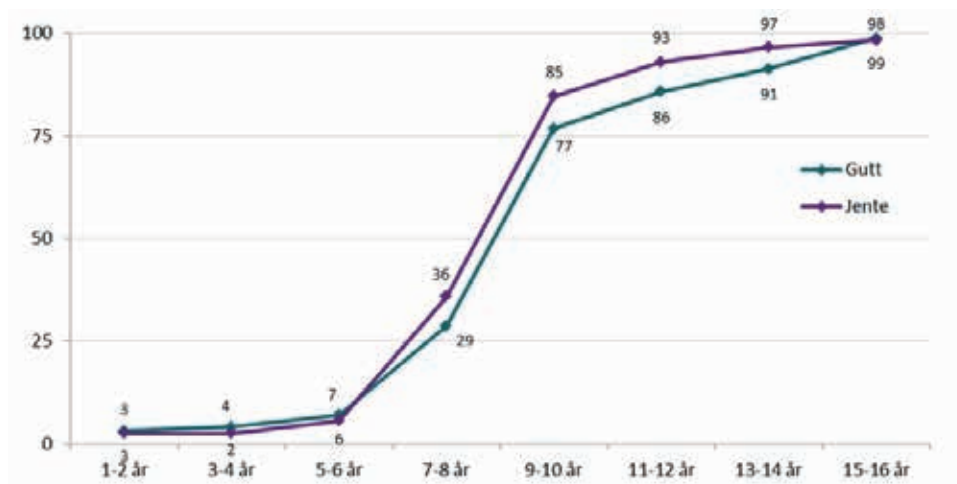

Mobiltelefon

Hvor mange barn har mobiltelefon, og når fikk de den?

Andelen med egen mobiltelefon er fem prosent blant barn i alderen 1–4 år og 28 prosent blant barn i alderen 5–8 år. Fra 8–9-årsalderen ser vi en kraftig økning. De fleste barn har tilgang til egen mobiltelefon når de er 9–10 år, og andelen med egen smarttelefon med pekeskjerm er 85 prosent blant jentene og 77 prosent blant guttene. Ifølge foreldrene har 95 prosent av barna i alderen 9–12 år, 97 prosent av barna i alderen 13–14 år og alle barn i alderen 15–16 år har egen mobiltelefon.

Figur 13: Har barnet ditt mobiltelefon? Prosentandel som har egen smarttelefon.

Analysen viser at husstandens samlede brutto årsinntekt har liten sammenheng med om barna har mobiltelefon eller ikke. Det er blant de med en årsinntekt mellom 800 000 og en million vi finner størst andel som oppgir at barna ikke har mobil. Ellers er det en tendens til at jo lavere utdanning foreldrene har, jo større andel oppgir at barna har mobil.

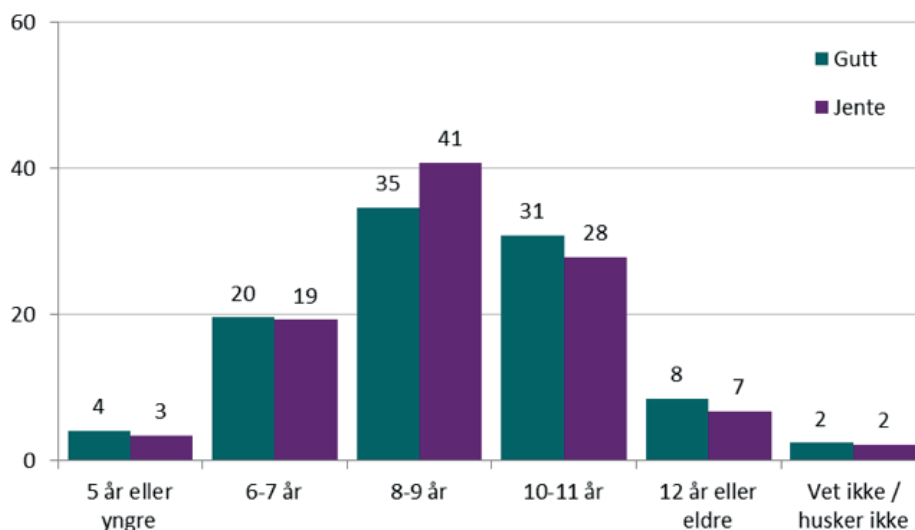
Tabell 2 viser sammenligning over tid for foreldre med barn i alderen 1–12 år. Andelen som har mobiltelefon, har økt fra 17 til 28 prosent i perioden 2012–2016, for barn i alderen 5–8 år. For barn i alderen 9–12 har andelen med mobiltelefon gått fra 90 til 95 prosent. Smarttelefon har blitt betydelig mer vanlig blant barna, spesielt om vi ser på de i alderen 9–12 år (fra 45 prosent i 2012 til 85 prosent i 2016).

Tabell 2: Har barnet ditt egen mobiltelefon. Prosent.

Har ditt barn en egen mobiltelefon?	ALDER										KJØNN		TOTALT
	1–4 år			5–8 år			9–12 år			13–16 år	Gutt	Jente	
	2012	2014	2016	2012	2014	2016	2012	2014	2016	2016	2016	2016	2016
Ja, en smarttelefon	2	2	3	6	12	18	45	73	85	97	47	52	49
Ja, en egen mobil (ikke smarttelefon)	0	0	1	8	6	6	44	17	8	2	5	3	4
Ja deler en mobil med andre i familien	0	1	1	2	4	5	1	2	2	0	2	1	2
Nei	98	98	95	83	78	72	10	8	5	1	45	44	45

Foreldrene ble videre bedt om å oppgi hvor gammelt barnet var da det fikk sin første mobil. Figur 14 viser at innen barna er elleve år, har de fleste fått sin første mobil, og det er i alderen mellom åtte og elleve år størst andel får sin første mobil. Gjennomsnittsalderen for første mobil er ni år.² Kun 15 prosent av foreldrene oppgir at barna fikk sin første mobil etter at de ble elleve år. Figuren viser også at en litt høyere andel jenter (63 prosent) enn gutter (59 prosent) fikk mobil før tiårsalderen.

Figur 14: Hvor gammelt var barnet da det fikk sin første mobiltelefon?

Tabell 3 viser sammenligning over tid for foreldre med barn i alderen 1–12 år. Blant foreldre med barn i alderen 5–8 år har det blitt mer vanlig at barna fikk første mobiltelefon i 6-årsalderen, mens de tidligere oftere fikk den i 7-årsalderen. Andelen som svarte at barna fikk sin første mobiltelefon da de var seks år, har økt fra 18 prosent i 2012 til 31 prosent i 2016. Samtidig har det vært en nedgang fra 39 til 28 prosent som gav barna sin første mobil da de var sju år. Blant foreldre med barn i alderen 9–12 år har det kun vært mindre forskjeller over tid.

² 14 foreldre oppga at barna fikk sin første mobiltelefon da de var yngre enn fire år. Disse settes til tre år før gjennomsnittsberegningen, men har liten innvirkning på totalsnittet siden de er såpass få. 25 foreldre har svart «vet ikke/husker ikke», og disse er tatt ut av beregningen av gjennomsnittsalderen.

Tabell 3: Alder ved første mobiltelefon. Prosent.

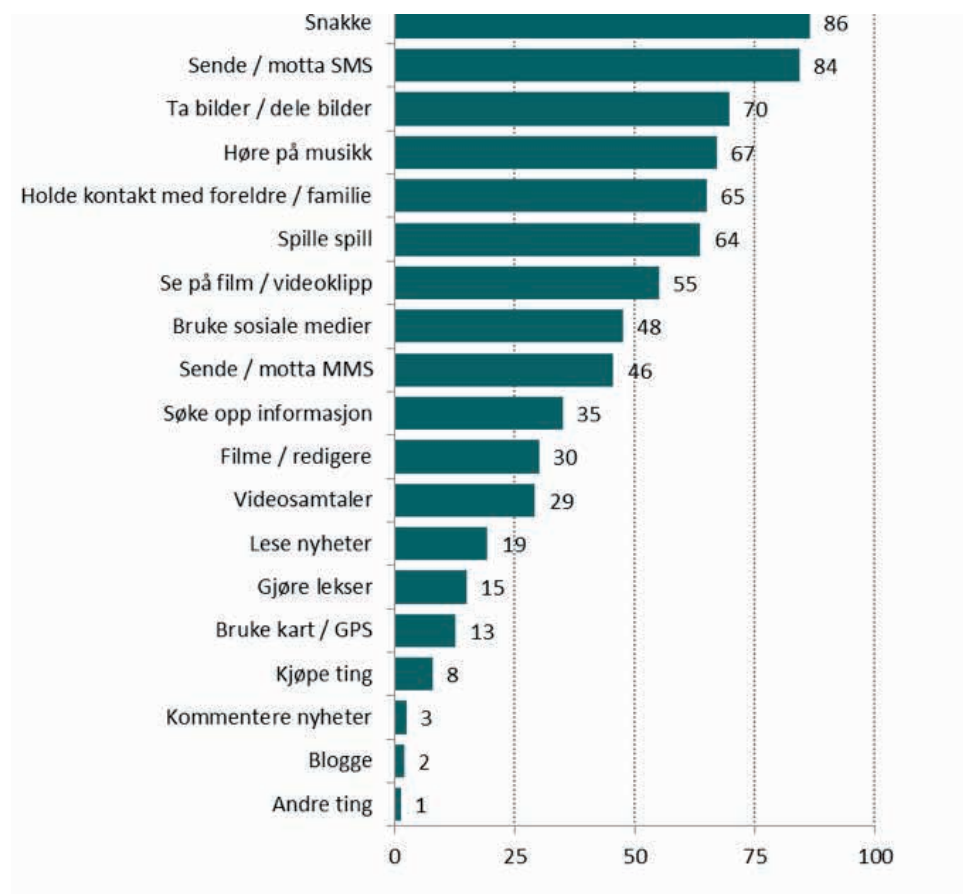
Hvor gammelt var barnet ditt da det fikk sin første mobiltelefon?	ALDER										KJØNN		TOTALT
	1-4 år*			5-8 år			9-12 år			13-16 år	Gutt	Jente	
	2012	2014	2016	2012	2014	2016	2012	2014	2016	2016	2016	2016	2016
Yngre enn 4 år	33	0	47	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1
4 år	0	17	7	1	1	4	1	0	0	0	1	1	1
5 år	0	0	4	4	4	9	2	1	0	0	2	1	1
6 år	0	13	4	18	30	31	5	4	7	2	8	7	8
7 år	0	0	7	39	35	28	12	12	13	6	11	12	12
8 år	33	8	0	24	28	25	29	29	29	12	19	22	20
9 år	0	6	4	10	0	0	22	29	29	13	16	19	17
10 år	17	7	4	1	0	0	22	20	18	33	24	20	22
11 år	0	0	0	0	0	0	4	4	2	14	6	8	7
12 år	0	0	3	0	0	0	1	1	0	12	6	6	6
13 år	-	-	0	-	-	0	-	-	0	4	3	1	2
14 år	-	-	0	-	-	0	-	-	0	0	0	0	0
15 år	-	-	0	-	-	0	-	-	0	0	0	0	0
16 år	-	-	0	-	-	0	-	-	0	0	0	0	0
Vet ikke/husker ikke	17	49	21	1	2	2	2	1	1	3	2	2	2

*NB: Veldig lav n i denne kategorien. I 2016 kun 28 barn som fikk egen mobil i denne alderskategorien. Også noen motstridende svar, der foreldre svarer en høyere alder på spørsmålet om når barnet fikk mobiltelefon enn de svarte på barnets alder. Denne feilkilden virker å ha blitt mindre over tid.

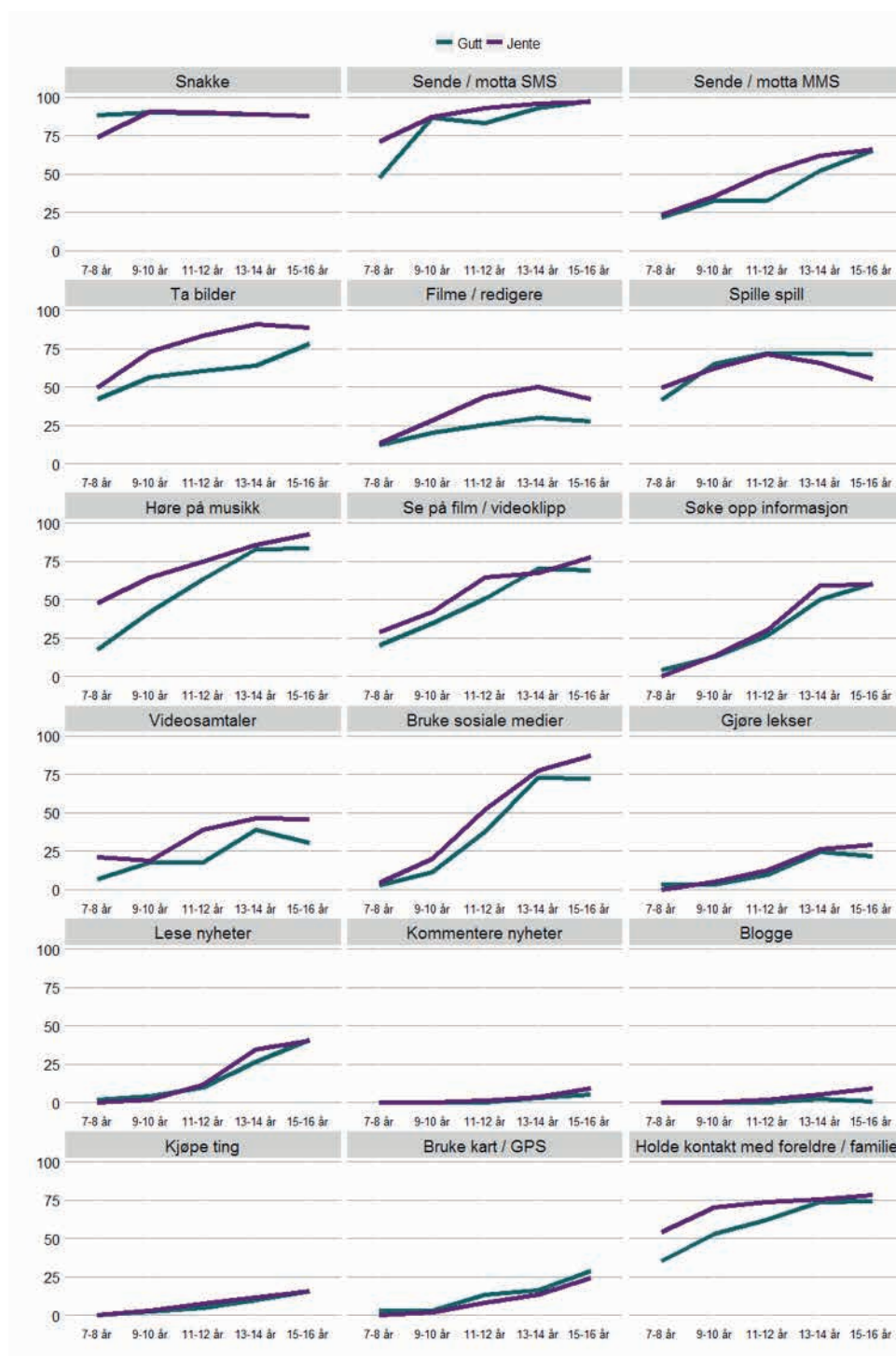
Hva bruker barna mobiltelefon til?

86 prosent av foreldrene oppgir at barna først og fremst bruker mobilen til å snakke, 84 prosent til å sende og motta SMS, 70 prosent til å ta bilder/dele bilder, 67 prosent til å høre på musikk, 65 prosent til å holde kontakt med foreldre og familie og 64 prosent til å spille spill. Hva barna bruker mobilen til har sterk sammenheng med alder. Tendensen er at jo eldre jo mer bruker man telefonen til, med noen få unntak. Andelen som filmer/redigerer, spiller spill, bruker mobilen til videosamtaler er noe lavere blant 15-16-åringene enn blant 13-14-åringene.

Det er også en tendens til at jentene bruker mobilen til flere ting enn guttene, og dette gjelder for samtlige aldersgrupper. Spesielt er det flere jenter enn gutter som bruker mobilen til å ta bilder, til å filme/redigere, til sosiale medier og til videosamtaler. Det er også en større andel jenter som bruker mobilen til musikk og til å holde kontakt med foreldre og familie, men her jevner forskjellen seg ut etter hvert som barna blir eldre. Fra 13-14 års alder spiller en høyere andel av guttene enn jentene spill på mobilen, mens det er forholdsvis lite kjønnsforskjeller i de yngre aldersgruppene.

Figur 15: Hva bruker barnet ditt mobiltelefonen til?

Figur 16: Hva bruker barnet ditt mobiltelefonen til? Kun tatt med fra sju år og eldre.

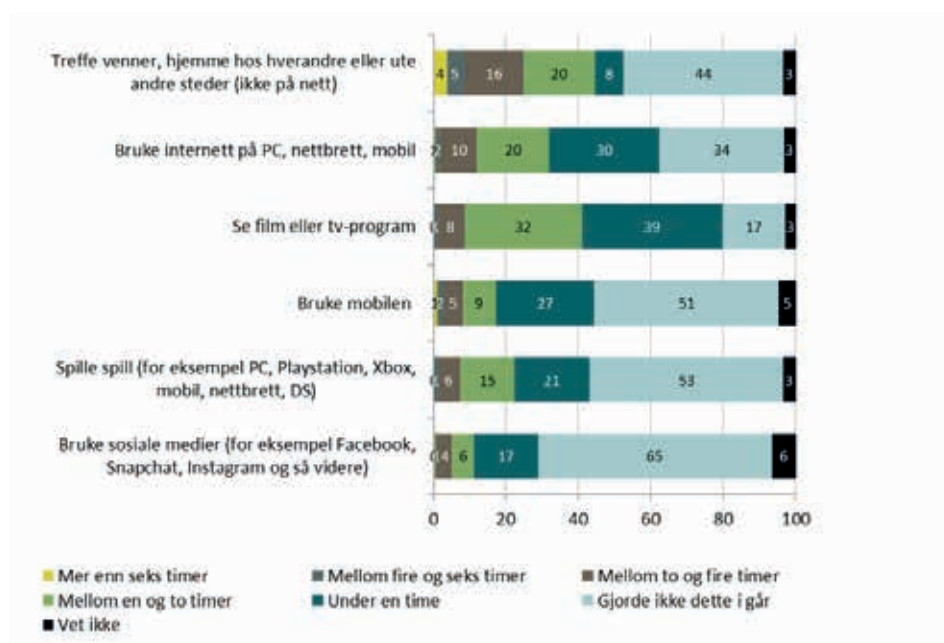

Tidsbruk

Foreldrene ble spurt om omtrent hvor lang tid deres barn brukte på ulike aktiviteter dagen i forveien. Figur 17 viser fordelingen av tidsbruk for hver aktivitet. Vi ser at totalt 80 prosent av barna hadde brukt tid på å se film eller tv-program dagen i forveien. 63 prosent oppga at barna hadde brukt tid på internett på PC, nettbrett eller mobil, mens omtrent halvparten av barna (53 prosent) traff venner hjemme hos hverandre eller andre steder (ikke på nett) dagen før. Figuren viser videre at mobilen ble brukt av 44 prosent av barna dagen i forveien, og det var også 44 prosent av barna som spilte spill (for eksempel PC, Playstation, Xbox, mobil, nettbrett eller DS). 29 prosent av foreldrene oppga at barna brukte sosiale medier dagen i forveien.

Figuren viser videre at det er relativt få foreldre som oppga at barna deres bruker mer enn to timer på de ulike aktivitetene. Størst andel finner vi når det gjelder det å treffe venner, hvor 25 prosent oppga at barna brukte to eller flere timer dagen i forveien på dette.

Figur 17: Om du tenker på dagen i går, omtrent hvor lang tid brukte ditt barn på å gjøre følgende? Prosent.

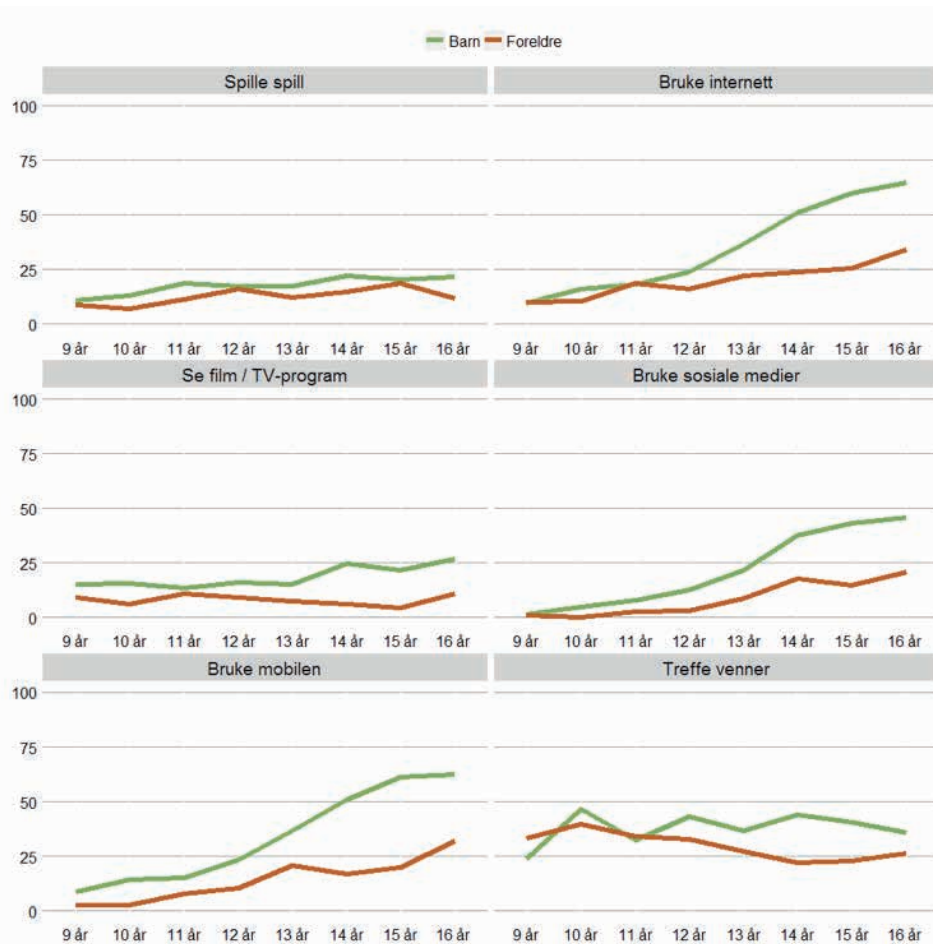
Fra undersøkelsen rettet mot barn i alderen 9–16 år finner vi at barna jevnt over oppgir at de brukte mer tid på de ulike aktivitetene enn det foreldrene svarer. Figur 18 viser en sammenligning av hvor stor andel av barna som svarer at de brukte to timer eller mer på aktivitetene, med hvor stor andel av foreldrene som svarer det samme. Det er spesielt når det gjelder tidsbruk på internett, sosiale medier og mobilen vi finner de største forskjellene mellom foreldre og barn, og differansen er størst fra 14-årsalderen.

72 prosent av jentene i alderen 15–16 år svarer at de brukte to timer eller mer på mobilen dagen i forveien, mens 36 prosent av foreldrene til jenter i denne aldersgruppen svarer det samme. Av guttene svarer 51 prosent at de brukte to timer eller mer på mobilen dagen i forveien, mens 18 prosent av gutteforeldrene svarer det samme.

Når det gjelder tidsbruk på internett, oppgir 63 prosent av barna i alderen 15–16 år at de brukte internett i to timer eller mer dagen i forveien, mot 29 prosent av foreldrene til barn i samme aldersgruppe.

Ser vi nærmere på tidsbruk på sosiale medier, finner vi fra undersøkelsen blant barna at 54 prosent av jentene i alderen 15–16 år brukte sosiale medier i to timer eller mer, mens 24 prosent av foreldrene til jenter i samme aldersgruppe svarer det samme. 34 prosent av guttene i samme alder oppgir at de brukte sosiale medier i to timer eller mer, mens tolv prosent av foreldrene til gutter i samme aldersgruppe oppgir det samme.

Figur 18: Prosentandelen som gjorde aktivitetene to timer eller mer dagen i forveien. Sammenligning mellom hva foreldrene med barn i alderen 9–16 år oppgir, og hva barn i alderen 9–16 år oppgir.

Spille spill

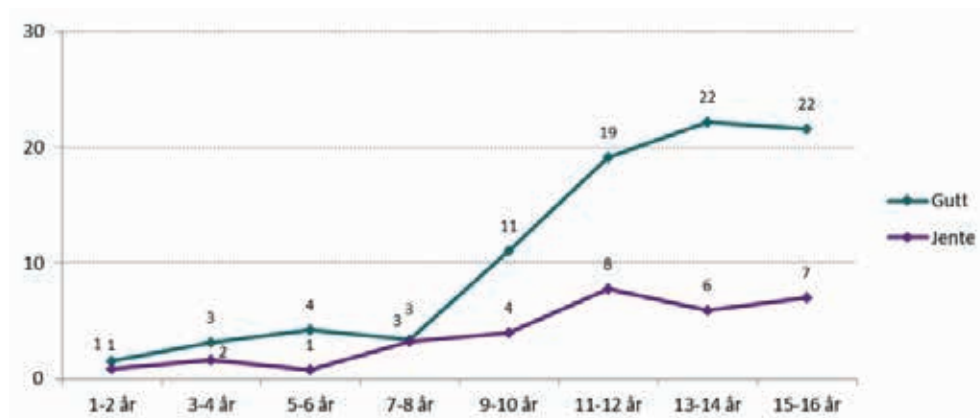
Spilling (på for eksempel PC, Playstation, Xbox, mobil, nettbrett, DS) er en aktivitet som utføres betydelig oftere av gutter enn jenter. Totalt 50 prosent av foreldrene til guttene svarte at deres barn hadde brukt tid på å spille spill dagen i forveien, mot 35 prosent av foreldrene til jentene. Guttene brukte også betydelig mer tid på spilling enn jentene. Mens 27 prosent av guttene spilte mellom en og fire timer, gjaldt dette for kun 13 prosent av jentene.

Figur 19 viser prosentandelen foreldre til både gutter og jenter som svarte at deres barn spilte spill i to timer eller mer dagen i forveien. Andelen som gjorde dette, er høyere blant guttene enn jentene innenfor alle aldersgrupper, med unntak av barn i alderen 7–8 år. Differansen mellom gutter og jenter øker fra 9–10-årsalder. Dette skyldes at guttene bruker mer tid på å spille fra 9–10-årsalderen, med en utjevning fra 13–16 år. Andelen jenter som spiller to timer eller mer, øker også fra 9–10-årsalderen, men økningen er betydelig svakere.

Samtidig går andelen som *ikke spilte* dagen i forveien, ned med alderen for gutter. Blant guttene var det 79 prosent i alderen 1–4 år og 46 prosent i alderen 5–8 år som ikke spilte dagen i forveien, mot 28 og 29 prosent i aldersgruppene 9–12 og 13–14 år. For gutter i 15–16-årsalderen hadde denne andelen økt til 32 prosent.

For jentene er andelen som *ikke spilte* dagen i forveien, høyest blant de i alderen 1–4 år (75 prosent) og blant de i alderen 15–16 år (71 prosent).

Figur 19: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene spilte spill i to timer eller mer dagen i forveien.

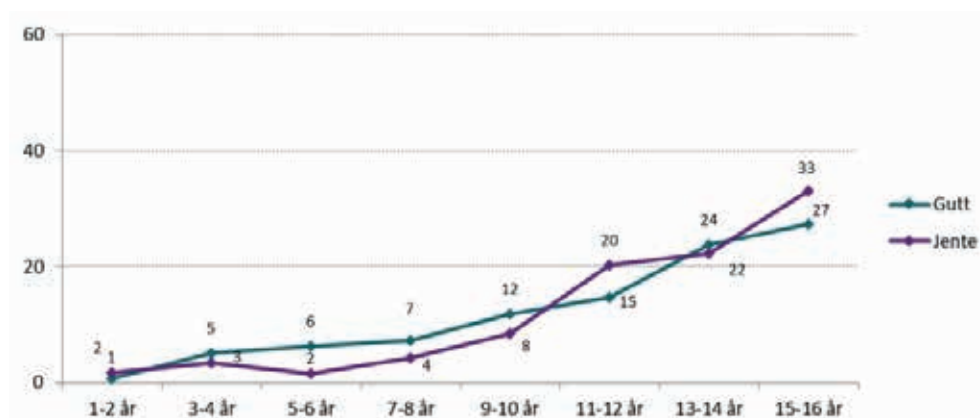

Internett

63 prosent av foreldrene svarte at deres barn var på internett dagen i forveien. Ifølge foreldre var 35 prosent av barna i alderen 1–4 år på internett, en andel som øker til 87 prosent for barn i alderen 15–16 år.

Figur 20 viser hvor stor andel som svarte at deres barn brukte internett i to timer eller mer dagen i forveien. Tiden brukt på internett øker med alder, og økningen gjelder for begge kjønn. Til tross for noen svingninger, er det jevnt over ganske små forskjeller mellom gutter og jenter.

Figur 20: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene brukte internett i to timer eller mer dagen i forveien.

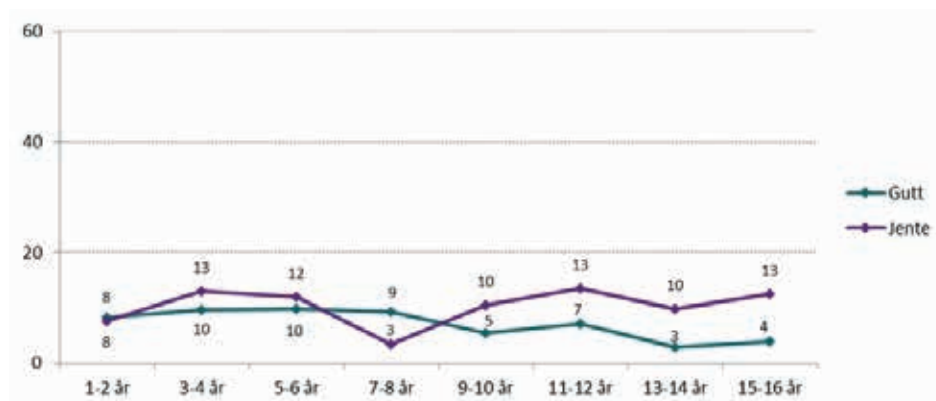

Se film eller tv-program

80 prosent av foreldrene svarte at barnet så film eller tv-program dagen i forveien. 17 prosent gjorde ikke dette, og tre prosent svarte «vet ikke». De fleste (71 prosent) svarte at barnet brukte inntil to timer på å se film eller tv-program, mens ni prosent brukte to timer eller mer.

Figur 21 viser andelen foreldre som svarte at deres barn så på film eller tv-program i to timer eller mer dagen i forveien. Både blant foreldrene til guttene og jentene svinger prosentandelen etter alder. Foreldre til jenter i alderen 9–16 år svarer i større grad enn foreldre til gutter i samme alder at deres barn så på film eller tv-program i to timer eller mer.

Figur 21: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene brukte to timer eller mer på å se på film eller tv-program dagen i forveien.

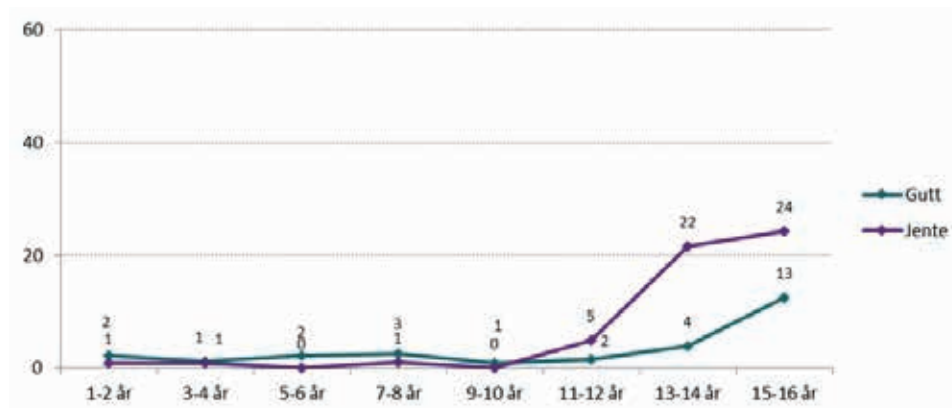
Sosiale medier

35 prosent av foreldrene svarte at deres barn brukte sosiale medier dagen i forveien. 65 prosent oppga at barna *ikke* brukte sosiale medier, og seks prosent svarte «vet ikke».

Tidsbruken på sosiale medier har sterk sammenheng med både kjønn og alder. 68 prosent av foreldrene til guttene svarte at deres barn ikke brukte tid på sosiale medier dagen i forveien, mot 60 prosent av foreldrene til jentene. Andelen som ikke brukte tid på sosiale medier dagen i forveien, går ned med alder både for jenter og gutter.

Figur 22 viser andelen som oppga at deres barn brukte to timer eller mer på sosiale medier dagen i forveien. Frem til ca. 11-årsalderen brukte få gutter og jenter, ifølge sine foreldre, så mye tid på sosiale medier dagen i forveien. Her skjer det imidlertid en endring, og spesielt blant foreldre til jenter øker andelen som svarer at barnet brukte sosiale medier i to timer eller mer.

Figur 22: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene brukte to timer eller mer på sosiale medier dagen i forveien.

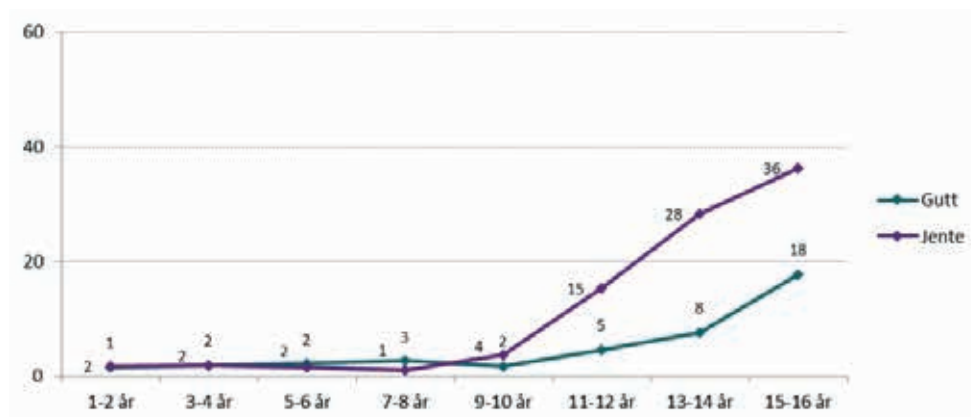

Mobilen

44 prosent av foreldrene svarte at deres barn brukte mobilen dagen i forveien. 51 prosent oppga at barna *ikke* brukte mobilen, mens fem prosent svarte «vet ikke». Ifølge foreldrene øker andelen som brukte mobilen, med alder; fra 15 prosent av barn i alderen 1–4 år til 86 prosent blant 15–16-åringene.

Figur 23 viser andelen foreldre som svarte at deres barn brukte mobilen i to timer eller mer dagen i forveien. Både blant foreldre til gutter og foreldre til jenter øker andelen fra 11-årsalderen. Det er også fra denne alderen forskjellen mellom jenter og gutter blir sterkere. 36 prosent av foreldrene til jenter i alderen 15–16 år svarer at deres barn brukte to timer eller mer på mobilen dagen i forveien, mot 18 prosent av foreldrene til gutter i samme alder. Fram til barna er 9–10 år, er det ifølge foreldrene omtrent ingen forskjell mellom kjønnene.

Figur 23: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene brukte to timer eller mer på mobilen dagen i forveien.

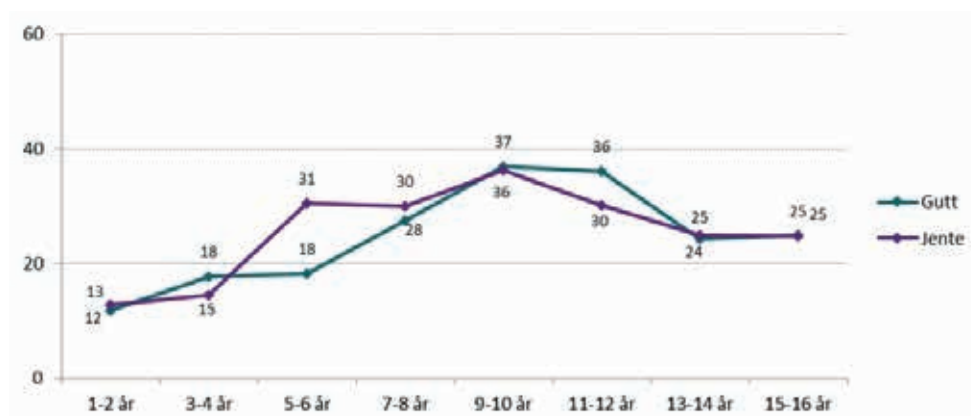

Treffe venner hjemme hos hverandre eller ute andre steder (ikke på nettet)

53 prosent av foreldrene svarte at deres barn traff venner hjemme hos hverandre eller ute andre steder dagen i forveien. De fleste av foreldrene oppga at barna traff venner mellom én og fire timer. 44 prosent av foreldrene svarte at deres barn ikke traff venner dagen i forveien. Andelen som *ikke* traff venner, er betydelig høyere blant barna i 1–4 års alder (64 prosent), og lavest blant barna i 9–12-årsalder (28 prosent).

Figur 24 viser andelen foreldre som svarte at deres barn traff venner i to timer eller mer dagen i forveien. Det er små forskjeller mellom kjønnene, med unntak av i alderen 56 år hvor en høyere andel jenter enn gutter traff venner, og i alderen 11–12 år hvor en litt høyere andel gutter enn jenter traff venner.

Figur 24: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene traff venner (ikke på nett) i to timer eller mer dagen i forveien.

Oppsummert om tidsbruk

Figur 25 oppsummerer andelen foreldre som oppgir at deres gutter og jenter har brukt to timer eller mer på de ulike aktivitetene dagen i forveien. Vi kan merke oss at særlig tidsbruken på internett, sosiale medier, og mobilen er økende med alder for begge kjønn. Vi ser også at tidsbruken som gjelder film/tv-program, samt å treffe venner, er noe mindre aldersavhengig.

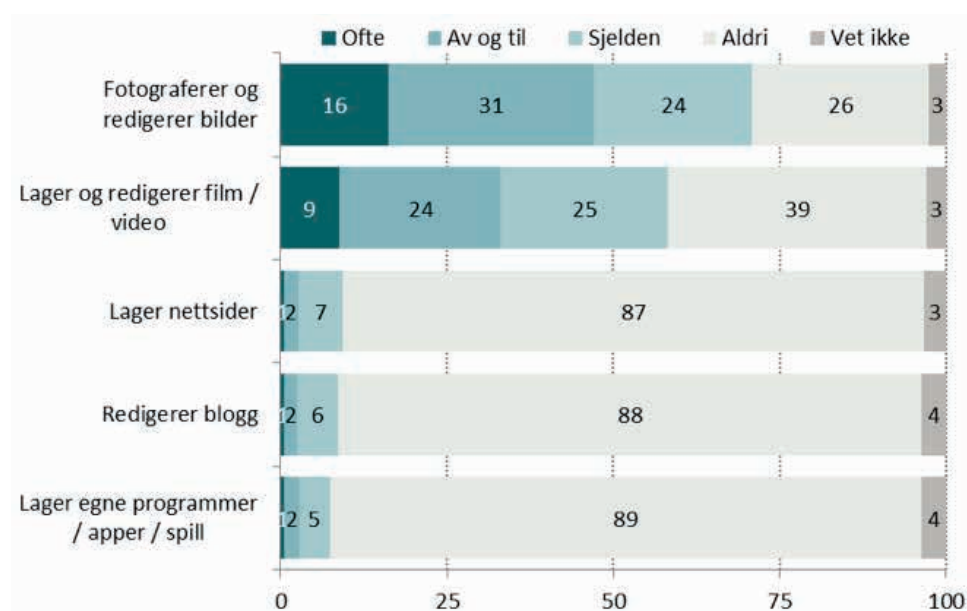
Det er også betydelige forskjeller mellom hva foreldrene til jenter og gutter oppgir. Det er en høyere andel av foreldrene til gutter enn jenter som oppgir at barna spiller to timer eller mer fra 9-årsalderen. Jentene hevder på sin side å bruke betydelig mer tid enn guttene på sosiale medier og mobilen.

Figur 25: Prosentandel gutter og jenter som gjorde aktivitetene to timer eller mer dagen i forveien, basert på hva foreldrene har oppgitt.

Produksjon av medieinnhold

Figur 26: Hvor ofte gjør barnet ditt noe av følgende? Prosentandeler.

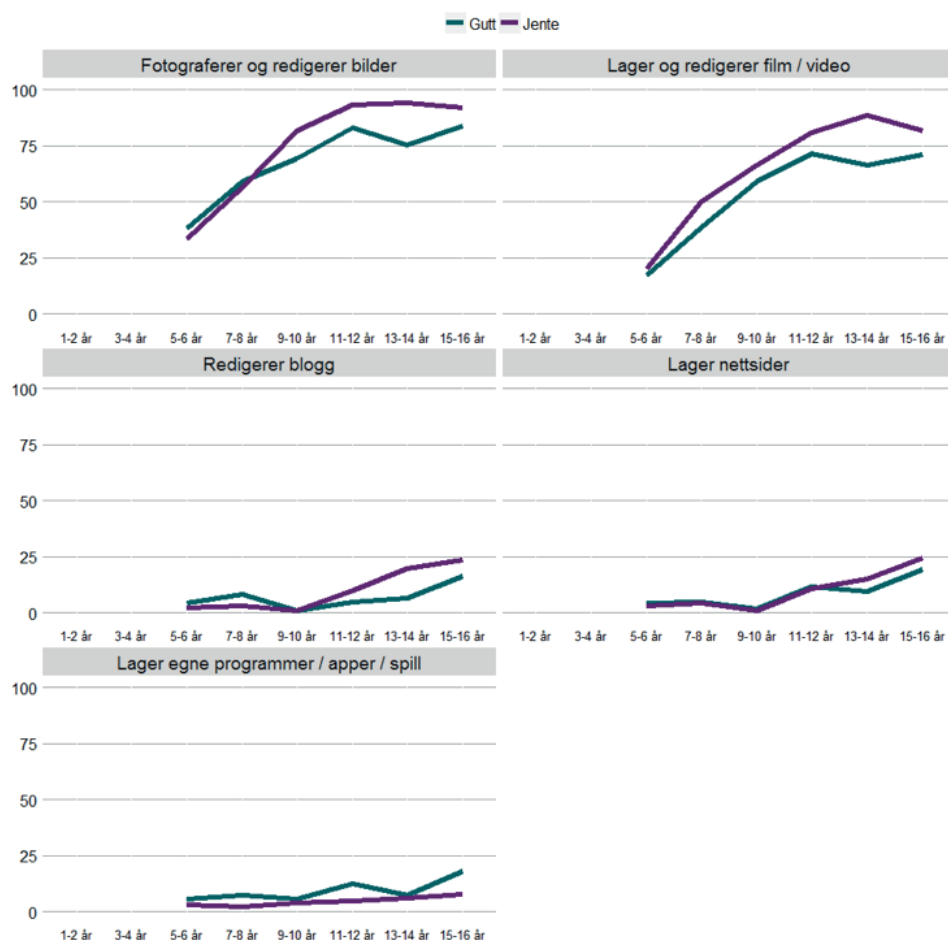

71 prosent av foreldrene oppgir at barnet deres fotograferer og redigerer bilder, og 58 prosent svarer at barnet lager og redigerer film. Det er imidlertid relativt få som oppgir at barnet gjør dette ofte. De fleste barna som gjør disse aktivitetene, gjør det ifølge

foreldrene av og til eller sjelden. Analysen viser videre at det er flere foreldre til jenter enn gutter som mener barnet fotograferer og redigerer bilder, samt lager og redigerer film. Det er blant foreldre til barn fra 13 år og eldre vi finner flest som mener barnet gjør disse aktivitetene. Blant foreldre til jenter i alderen 13–14 år svarer 92 prosent at barnet fotograferer og redigerer bilder, og 94 prosent av foreldre til jenter i alderen 15–16 år. 88 prosent av foreldrene til jenter i alderen 13–14 år og 81 prosent av foreldrene til jenter i alderen 15–16 år svarer at barnet lager og redigerer film/video.

Det er relativt få foreldre som oppgir at barna deres redigerer blogger, lager nettsider eller egne programmer/apper/spill for datamaskin, nettbrett eller mobil. De som oppgir å gjøre disse aktivitetene gjør det sjeldent. Andelen øker noe med barnas alder, og det er flere gutter enn jenter som lager egne programmer/apper/spill for datamaskin, nettbrett eller mobil (ti mot fem prosent).

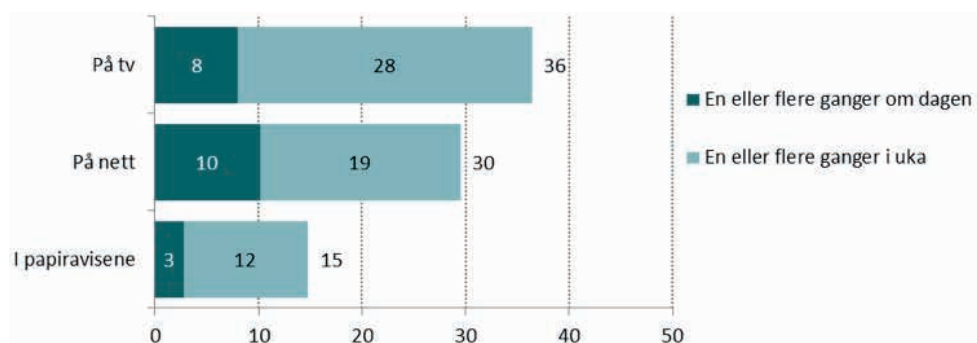
Figur 27: Hvor ofte gjør barnet ditt noe av det følgende? Prosentandeler som gjør aktiviteten fordelt på kjønn og alder.

Barns nyhetsvaner

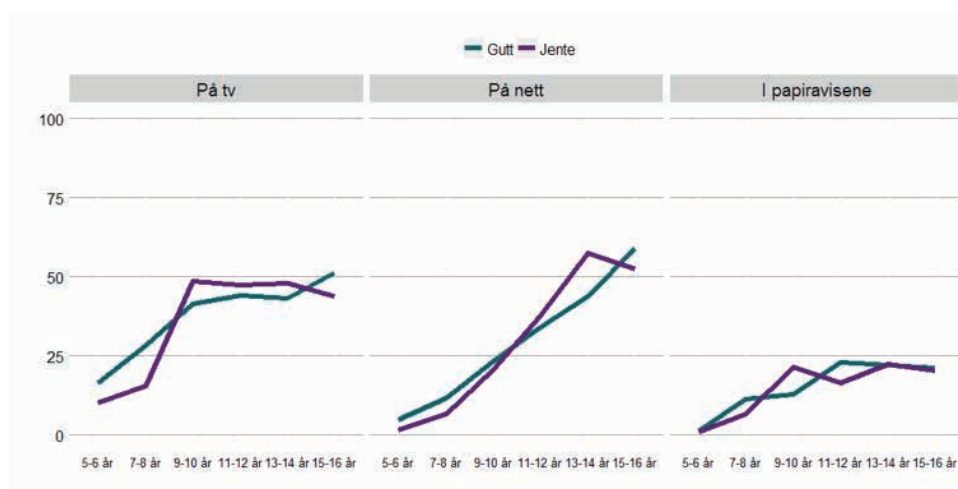
Foreldrene med barn fra 5–16 år ble bedt om å svare på om barnet leser/ser nyheter, samt hvor ofte de i så fall gjør dette. Det er nyheter på tv størst andel oppgir at barna får med seg, og til sammen er det 36 prosent som oppgir at barna ser nyheter på tv ukentlig eller oftere. 30 prosent svarer at barna ser/leser nyheter på nett ukentlig eller oftere, mens kun 15 prosent mener barna leser nyheter i papiraviser ukentlig eller oftere.

Figur 28: Bruker barnet å lese/se nyheter... Prosentandel som har svart Én eller flere ganger i uka eller oftere.

For begge kjønn øker andelen som ser/leser nyheter på tv, nett eller i papiraviser med alder, og den sterkeste økningen gjelder nett. For de øvrige mediene flater økningen ut fra 11–12-årsalder.

Figur 29: Bruker barnet å lese/se nyheter... Prosentandel som har svar Én eller flere ganger i uka eller oftere fordelt på barnets kjønn og alder.

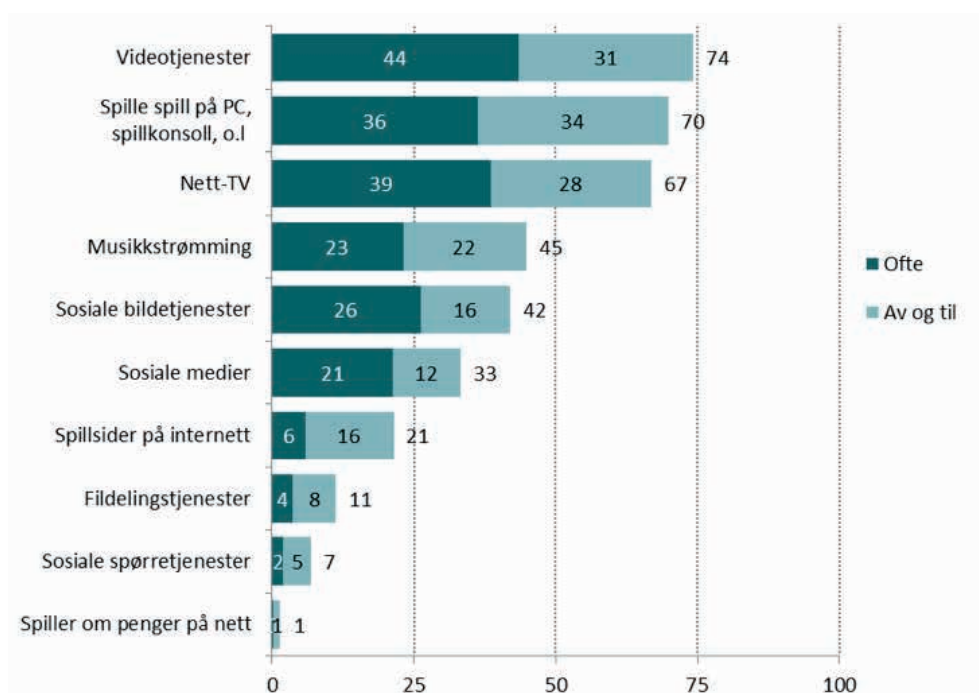
Internett

Dette kapittelet beskriver hvilke nettsider og nettjenester foreldrene mener er mest populære blant barna. Kapittelet er delt inn i to deler, der vi først skal se nærmere på bruken av nettjenester som omfatter musikkstrømming, videotjenester, film/tv, spill, fildeling og ulike typer sosiale nettsteder/medier. Den neste delen av kapittelet omfatter bruk av en rekke nettsider, e-post, nettsamtaler, videochat og datingtjenester. Inndelingen er gjort ut fra en tematisk vurdering, men vi vil også se alle tjenestene samlet i en oppsummering til slutt.

Spørsmålene som omfatter spill om ekte penger på nett, porno-/sexsider og datingtjenester er kun stilt til foreldre med barn i alderen 13 år og eldre. Spørsmålene om nettforum og fildelingstjenester er stilt til foreldre med barn i alderen 9–16 år, mens resten av spørsmålene er stilt til alle foreldre med barn fra fem år og eldre.

Bruk av nettjenester som musikkstrømming, film/tv, spill, fildeling og sosiale nettsteder
Foreldrene ble spurt om hvor ofte barna besøker eller bruker ulike nettjenester/tilbud. Fra figuren ser vi at det er videotjenester størst andel av foreldrene oppgir at barna bruker ofte eller av og til (74 prosent), i tillegg til spill på PC, spillkonsoll, mobil, nettbrett og lignende (70 prosent) og nett-tv (67 prosent). Det er også disse tjenestene flest foreldre mener barna bruker ofte. Videre er det 45 prosent som mener barna bruker musikkstrømming, 42 prosent sosiale bildetjenester og 33 prosent sosiale medier ofte eller av og til. Verken spillsider (21 prosent), fildelingstjenester (elleve prosent), sosiale spørretjenester (sju prosent) eller pengespill på nett blir brukt særlig ofte, spesielt er det svært få som oppgir at barna spiller om penger på nett (én prosent).

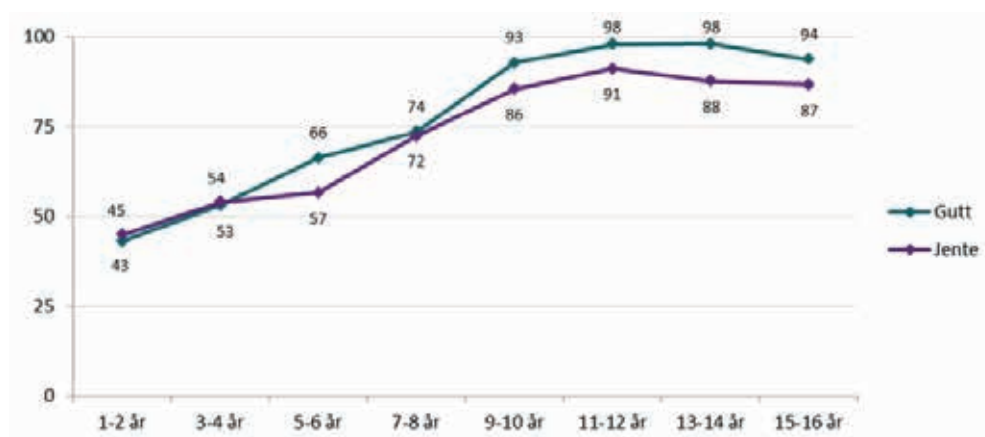
Figur 30: Hvor ofte besøker/bruker eller gjør barnet ditt følgende? Prosentandel som har svart ofte eller av og til.

Videotjenester

Tre av fire foreldre hevder at deres barn bruker videotjenester som YouTube, Vimeo o.l. ofte eller av og til. Barnets kjønn og alder har mye å si for hvor ofte foreldrene mener de bruker videotjenester. Flere foreldre oppgir at barnet bruker videotjenester oftere dersom barnet er gutt (48 prosent) enn dersom barnet er jente (39 prosent). Videre er det under halvparten av foreldrene til 1–4-åring som hevder barnet benytter seg ofte eller av og til av videotjenester. Til sammenligning oppgir over 90 prosent av foreldrene med barn mellom 9 og 16 år at barnet bruker videotjenester ofte eller av og til. Det er blant foreldrene til gutter mellom 13 og 14 år vi finner den største andelen som oppgir at barnet benytter videotjenester ofte (81 prosent).

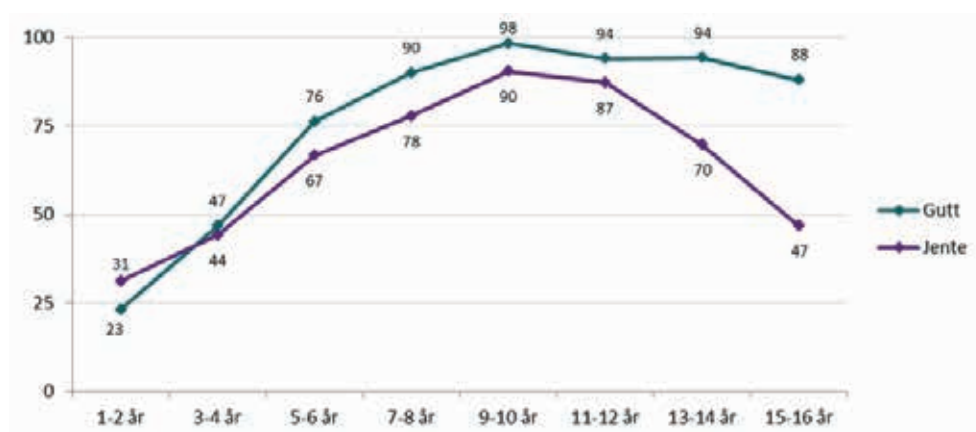
Figur 31: Hvor ofte bruker barnet videotjenester? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Spill

Åtte av ti foreldre mener barnet deres ofte eller av og til spiller spill på PC, spillkonsoll, mobil, nettbrett o.l. Det er en signifikant høyere andel av foreldrene med gutter (46 prosent) enn av foreldrene med jenter (25 prosent) som mener deres barn spiller ofte. Videre er det betydelig større andeler som hevder barnet spiller ofte dersom barnet er i alderen 9–13 år, enn dersom barnet er yngre eller eldre. Av foreldrene med gutter i 13–14-årsalderen oppgir hele 77 prosent at barnet spiller slike spill ofte. Andelen jenter som spiller ofte eller av og til synker betydelig fra 11–12-årsalderen, mens blant guttene finner vi ikke en slik tendens.

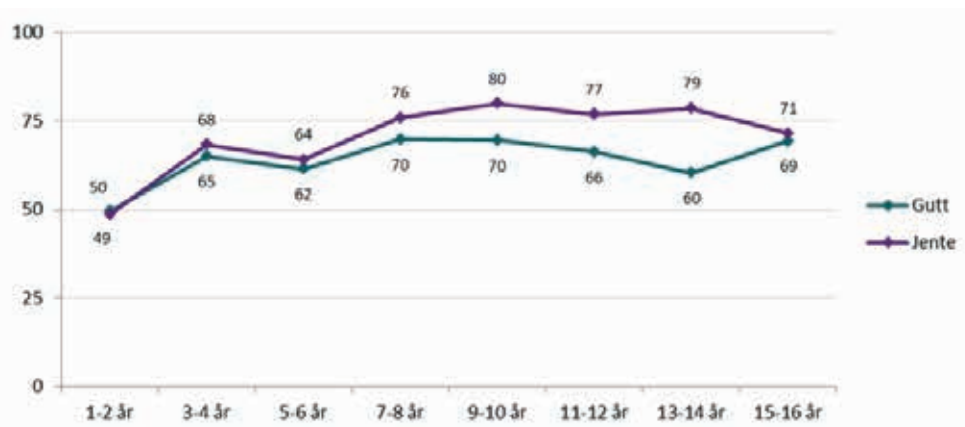
Figur 32: Hvor ofte spiller barnet spill? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til

Nett-tv

To av tre foreldre svarer at barnet ofte eller av og til besøker sider som Netflix, NRK nett-tv, TV 2 Sumo o.l. Betydelig flere foreldre til jenter enn gutter hevder barnet bruker nett-tv ofte (44 prosent mot 34 prosent). I tillegg mener en signifikant lavere foreldreandel at barnet bruker tjenesten ofte om barnet er 1–4 år (29 prosent), enn om barnet er eldre enn dette. Det er blant foreldre til jenter mellom 9 og 14 år vi finner størst andel som oppgir at barnet bruker nett-tv ofte (54 prosent).

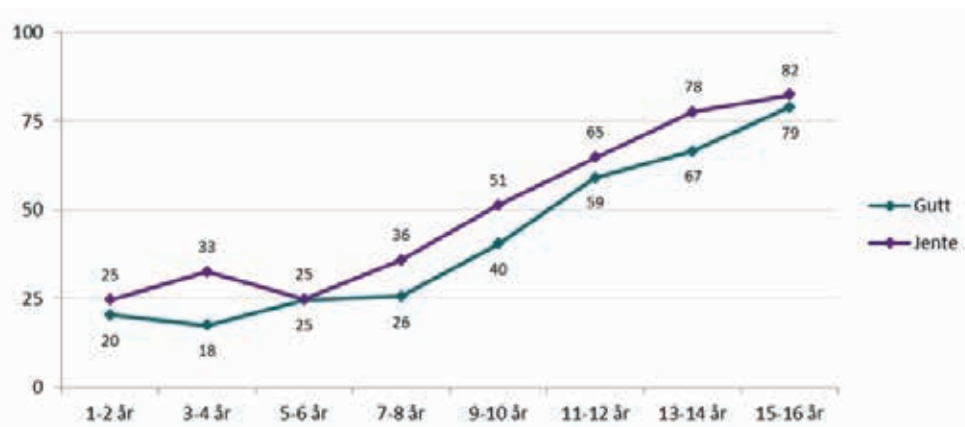
Figur 33: Hvor ofte bruker barnet nett-tv? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Musikkstrømming

Totalt oppgir 45 prosent av foreldrene at deres barn ofte eller av og til bruker musikkstrømmingstjenester. Det er betydelig flere foreldre som mener barnet deres benytter seg av dette hvis barnet er jente (49 prosent) enn hvis barnet er gutt (41 prosent). Vi ser også at andelen som mener barnet bruker musikkstrømming ofte eller av og til øker med barnets alder. Blant foreldre til jenter i alderen 15–16 år er det hele 82 prosent som oppgir at barnet bruker musikkstrømmingstjenester ofte eller av og til.

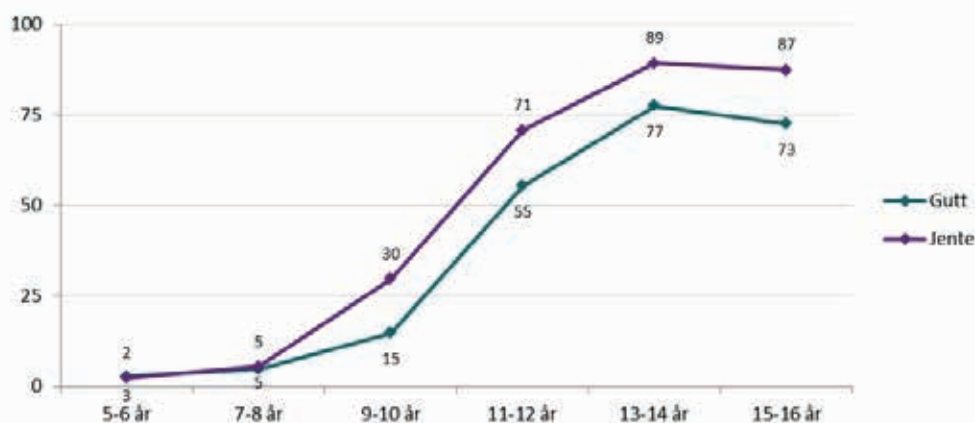
Figur 34: Hvor ofte bruker barnet musikkstrømming? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Sosiale bildetjenester

42 prosent av foreldrene svarer at barnet deres ofte eller av og til bruker sosiale bildetjenester som Instagram, Flickr, Snapchat, o.l. En signifikant høyere andel mener barnet bruker tjenestene ofte dersom barnet er jente (35 prosent) enn hvis barnet er gutt (19 prosent). Videre ser vi et skille mellom foreldre med barn yngre enn 11–12 år og foreldre med eldre barn; en betydelig større andel av foreldre med eldre barn oppgir at barnet bruker sosiale bildetjenester ofte eller av og til. Det er foreldrene til jenter i 13–16-årsalderen som i størst grad oppgir at barnet bruker tjenesten. 89 prosent av foreldre til jenter i alderen 13–14 år og 87 prosent av foreldre til jenter i alderen 15–16 år oppgir at deres barn bruker sosiale bildetjenester ofte eller av og til. For gutter i samme alder er prosentandelene henholdsvis 77 og 73 prosent. Foreldre til jenter i denne alderen har dessuten svart ofte i større grad enn hva foreldre til gutter har.

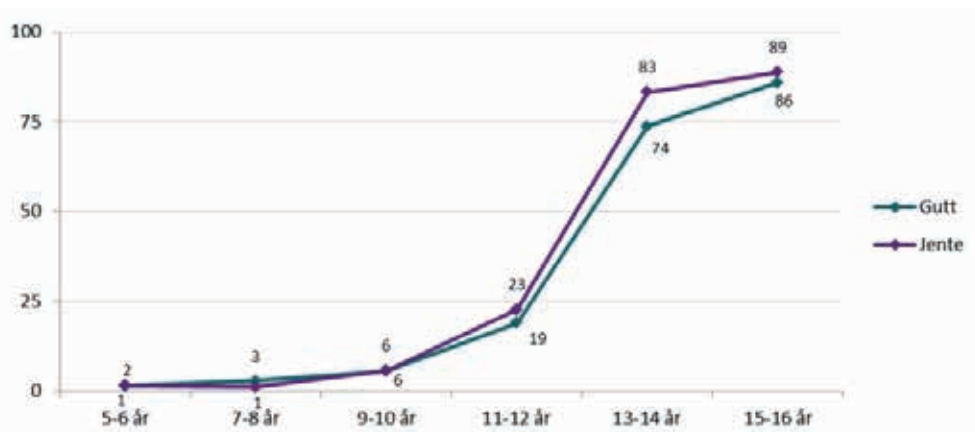
Figur 35: Hvor ofte bruker barnet sosiale bildetjenester? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Sosiale medier

Én av tre foreldre mener barnet ofte eller av og til bruker sosiale medier som Facebook, Twitter o.l. Er barnet jente, rapporterer 26 prosent av foreldrene om at barnet bruker sosiale medier ofte, mot 17 prosent hvis barnet er gutt. Signifikante forskjeller finner vi også når det gjelder barnets alder. Vi ser at foreldrene rapporterer om hyppigere bruk jo eldre barnet er. Kun én prosent foreldre mener deres 5–8-åringer bruker sosiale medier ofte eller av og til, mens tilsvarende andel for foreldrene til de eldste barna (15–16 år), er 87 prosent. Denne andelen er størst blant foreldrene med jenter i alderen 15–16 år, og ligger her på 89 prosent.

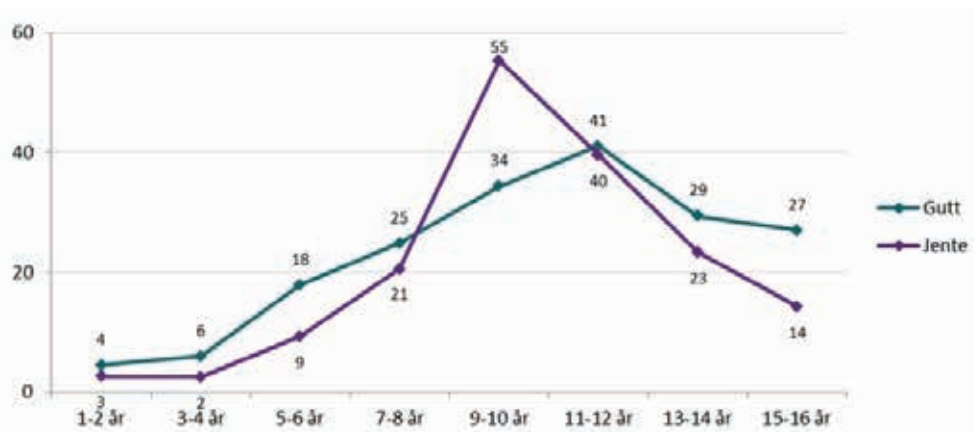
Figur 36: Hvor ofte bruker barnet sosiale medier? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Spillsider på internett

Halvparten av foreldrene hevder at barnet deres aldri bruker spillsider på internett. Forskjellene mellom jenter og gutter er minimale, men det er kjønnsforskjeller. Andelen foreldre som mener barnet spiller ofte eller av og til er signifikant høyere dersom barnet er 9–12 år (42 prosent), enn hva den er for de andre aldersgruppene. Det er blant foreldre til jenter på 9–10 år vi finner flest som mener at barnet spiller på internett ofte eller av og til (55 prosent).

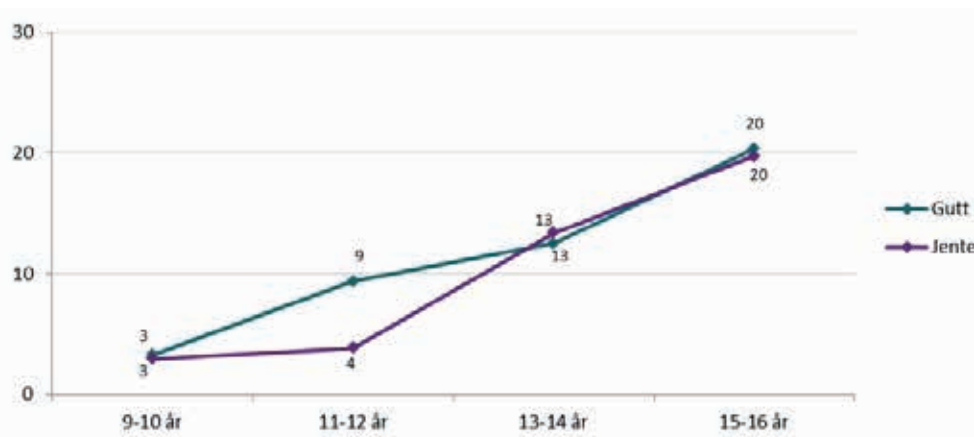
Figur 37: Hvor ofte bruker barnet spillsider på internett? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Fildelingstjenester

På spørsmål om hvor ofte barnet bruker Popcorn Time eller andre fildelingstjenester, oppgir seks av ti foreldre at barnet aldri bruker dette og 18 prosent har svart «vet ikke». Her finner vi at andelen som bruker slike tjenester øker med barnets alder, mens kjønnsforskjellene er små. Blant foreldre med barn på 15–16 år oppgir 20 prosent at barnet ofte eller av og til bruker fildelingstjenester.

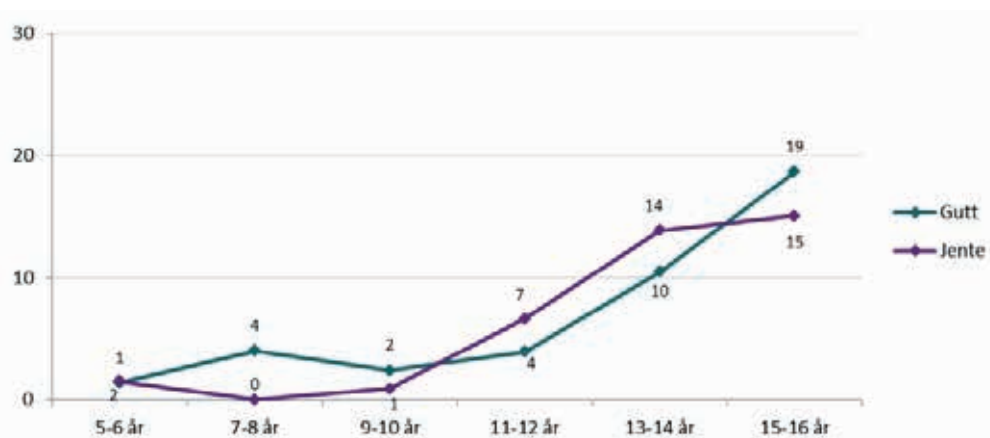
Figur 38: Hvor ofte bruker barnet fildelingstjenester? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Sosiale medier med spørretjenester

På spørsmål om hvor ofte barnet bruker sosiale medier med spørretjenester som Kiwi, ask.fm, spring o.l., rapporterer to av tre foreldre om at deres barn aldri bruker slike tjenester. Barnets kjønn er av minimal betydning her, mens barnets alder har mer å si. Det er en signifikant høyere andel foreldre med barn i 15–16-årsalderen som oppgir at deres barn ofte eller av og til bruker slike tjenester (nærmere én av fem), enn det er blant foreldre med yngre barn. Den laveste andelen finner vi i foreldregruppen med de yngste barna som er spurt (5–8 år), hvor kun to prosent hevder barnet av og til bruker sosiale medier med spørretjenester, og ingen mener tjenesten brukes ofte.

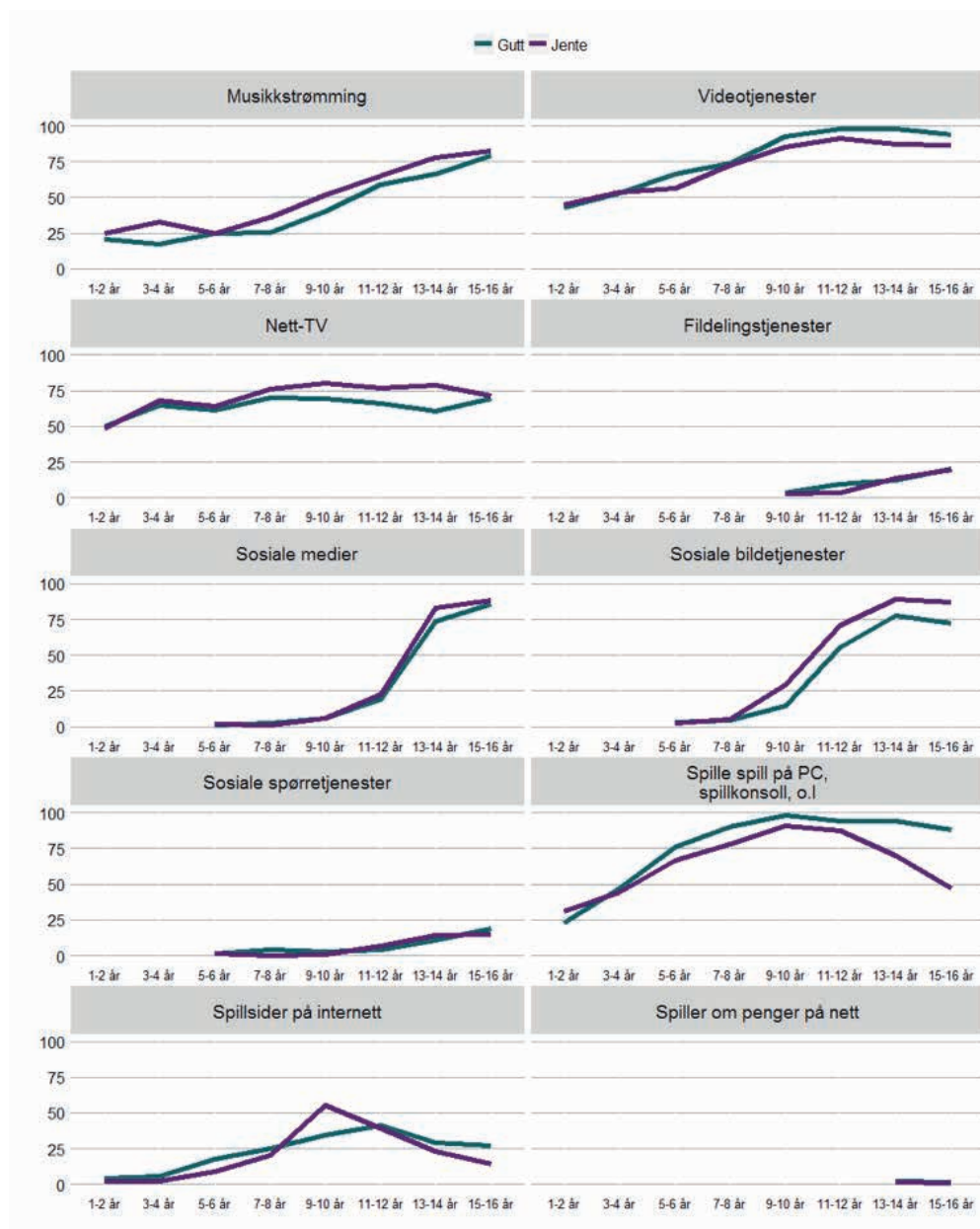
Figur 39: Hvor ofte bruker barnet sosiale medier med spørretjenester? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Pengespill

93 prosent av foreldrene oppgir at deres barn aldri spiller om ekte penger på nett, og fire prosent har svart «vet ikke». Verken barnas kjønn eller alder later til å ha noen betydning for hvorvidt foreldrene tror de spiller på nett.

Figur 40: Hvor ofte besøker, bruker eller gjør barnet ditt følgende? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

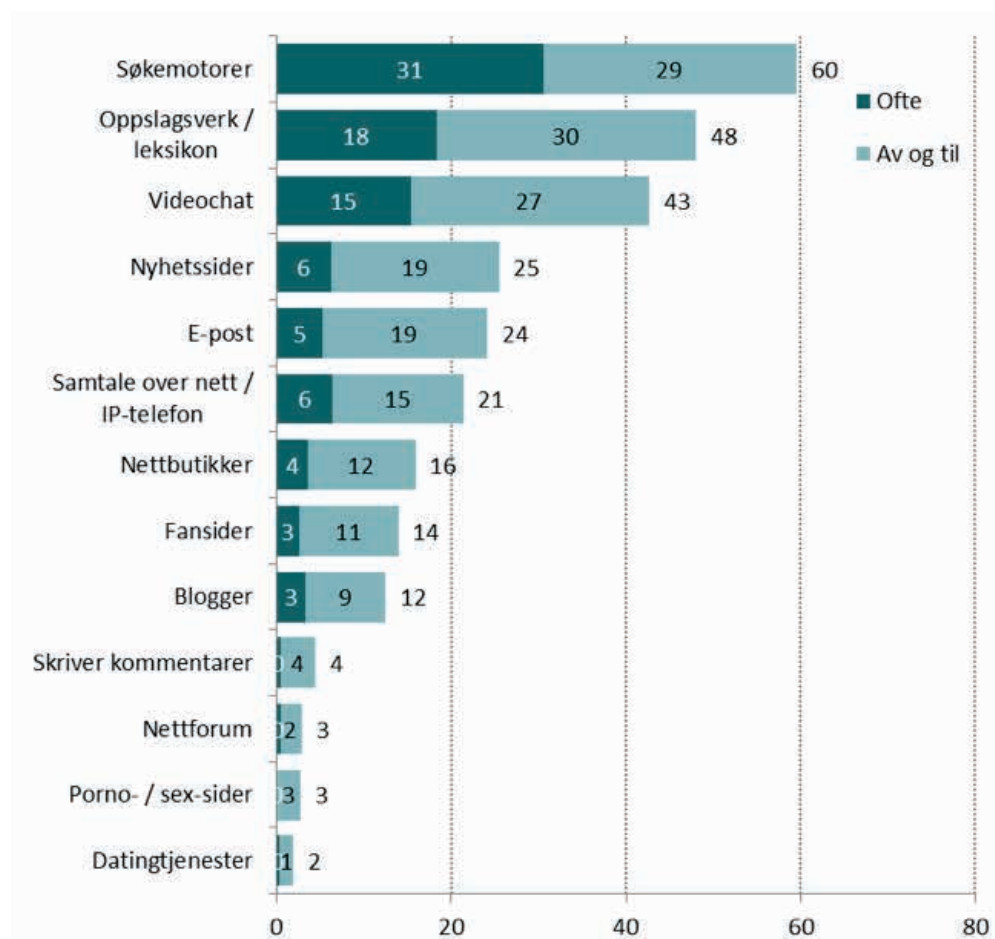

Bruk av ulike typer nettsider, e-post, nettsamtale, videochat og datingapp

Denne delen av kapittelet fokuserer på barns bruk av ulike typer nettsider, e-post, nettsamtaler og datingtjenester. Spørsmålene som omfatter porno-/sexsider og datingtjenester er kun stilt til foreldre med barn i alderen 13 år og eldre.

Fra figur 41 ser vi at det er søkemotorer flest foreldrene oppgir at barna bruker ofte eller av og til (60 prosent). Det er også betydelige andeler som sier at barnet bruker oppslagsverk (48 prosent) og videochat (43 prosent). Videre er det omtrent én av fire som mener barnet ofte eller av og til bruker nyhetssider (25 prosent) og e-post (24 prosent), mens omtrent én av fem mener barnet ofte eller av og til bruker samtale over nett. Verken nettbutikker (16 prosent), fansider (14 prosent) eller blogger (12 prosent) blir brukt særlig ofte ifølge foreldrene. Det er svært få som oppgir at barna bruker porno-/sexsider, nettforum og datingtjenester/app. Ingen av foreldrene oppgir at dette blir brukt ofte, men tre prosent mener barnet bruker porno-/sexsider av og til, tre prosent sier barnet bruker nettforum av og til og to prosent oppgir at barnet av og til bruker datingtjenester.

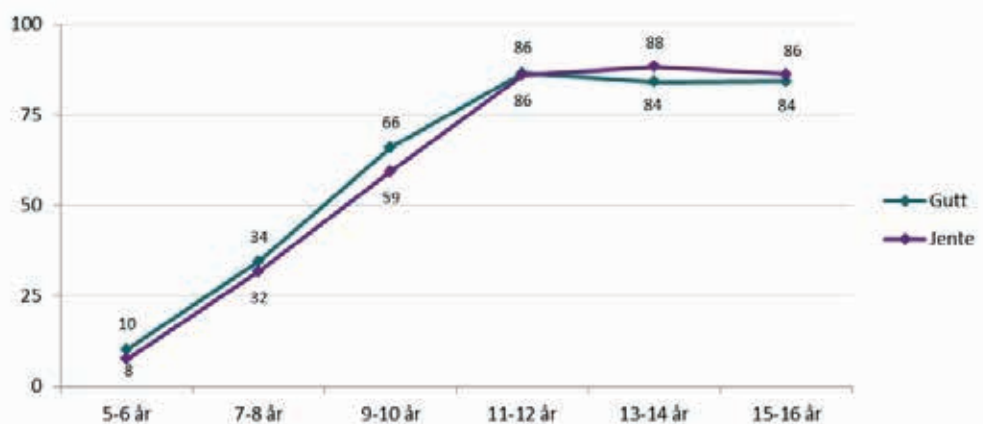
Figur 41: Hvor ofte besøker/gjør barnet ditt følgende? Prosentandel som har svart ofte eller av og til.

Søkemotorer

60 prosent av foreldrene hevder at deres barn bruker søkemotorer (for eksempel Google, Bing) ofte eller av og til. Barnets kjønn har lite å si for hvor ofte foreldrene mener barna bruker søkemotorer, men vi ser at bruken øker med barnas alder. 85 prosent av foreldrene med barn i alderen 15–16 år oppgir at barnet ofte eller av og til bruker søkemotorer.

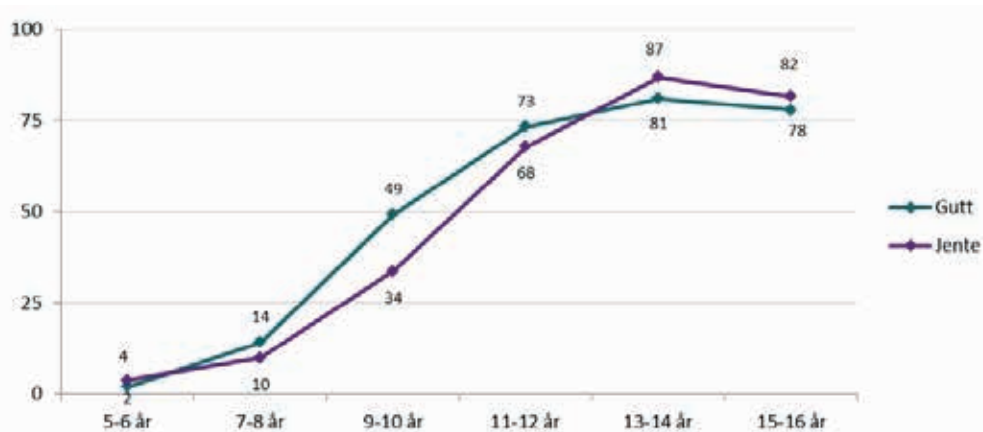
Figur 42: Hvor ofte bruker barnet ditt søkemotorer? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Oppslagsverk

Omtrent halvparten av foreldrene mener barnet deres ofte eller av og til bruker oppslagsverk/leksikon (for eksempel Wikipedia, SNL). Heller ikke her har barnets kjønn noe å si for hvor ofte foreldrene mener barnet bruker oppslagsverk, men barnets alder har betydning. Bruken av slike sider tar seg betraktelig opp fra 9–10-årsalderen, hvor 42 prosent oppgir at barnet ofte eller av og til bruker oppslagsverk. Fra 13-årsalderen og opp er det omtrent 82 prosent av foreldrene som mener barna bruker dette ofte eller av og til.

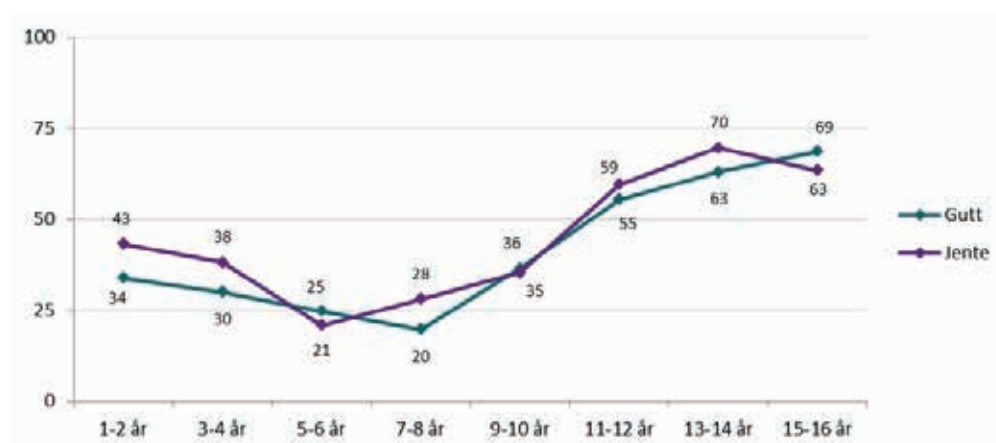
Figur 43: Hvor ofte bruker barnet ditt oppslagsverk? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Videochat

43 prosent av foreldrene svarer at barnet ofte eller av og til bruker videochat. Også her er det en tendens til at bruken øker med barnas alder, med unntak av en nedgang i andelen som svarer ofte eller av og til blant foreldre til 5–8-åringene. Av foreldrene med barn på 13 år og eldre oppgir omtrent to av tre at barna ofte eller av og til bruker videochat.

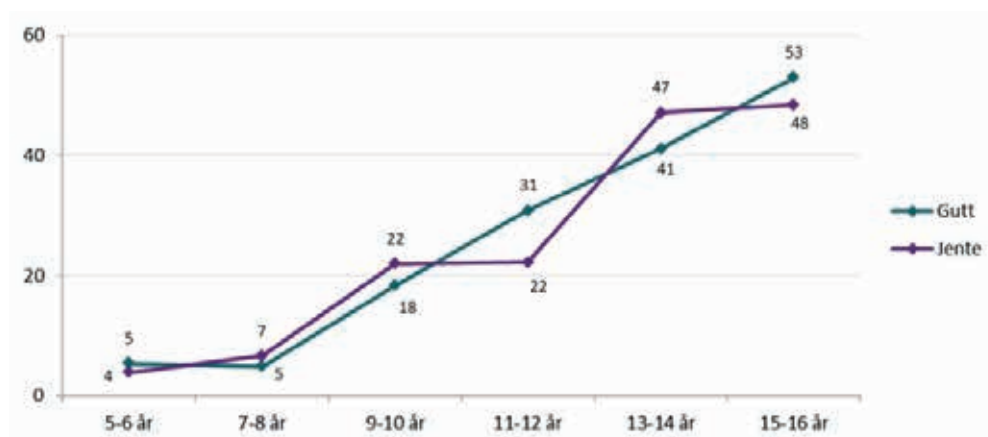
Figur 44: Hvor ofte bruker barnet ditt videochat? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Nyhetssider

En av fire foreldre mener at deres barn ofte eller av og til bruker nyhetssider. Heller ikke her har barnas kjønn noen særlig betydning, men vi ser at bruken øker med barnas alder. Andelen foreldre som svarer «vet ikke», øker imidlertid også med barnas alder. Omtrent halvparten av foreldrene til barn i 15–16-årsalderen oppgir at barnet deres ofte eller av og til bruker nyhetssider, og i denne aldersgruppen er det ifølge foreldrene flere gutter enn jenter som bruker nyhetssider ofte (22 prosent mot ti prosent).

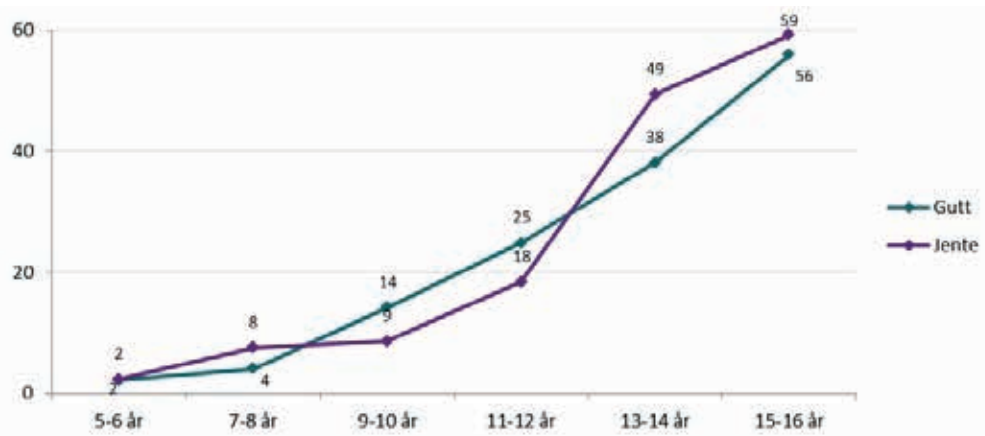
Figur 45: Hvor ofte besøker barnet ditt nyhetssider? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

E-post

Omtrent én av fire foreldre svarer at barnet deres ofte eller av og til bruker e-post. Barnets kjønn har lite å si for hvor ofte e-post brukes, men igjen ser vi at bruken øker med barnas alder. 58 prosent av foreldrene til barn i alderen 15–16 år oppgir at barnet ofte eller av og til bruker e-post, mot bare fire prosent av foreldrene til barn i alderen 5–8 år.

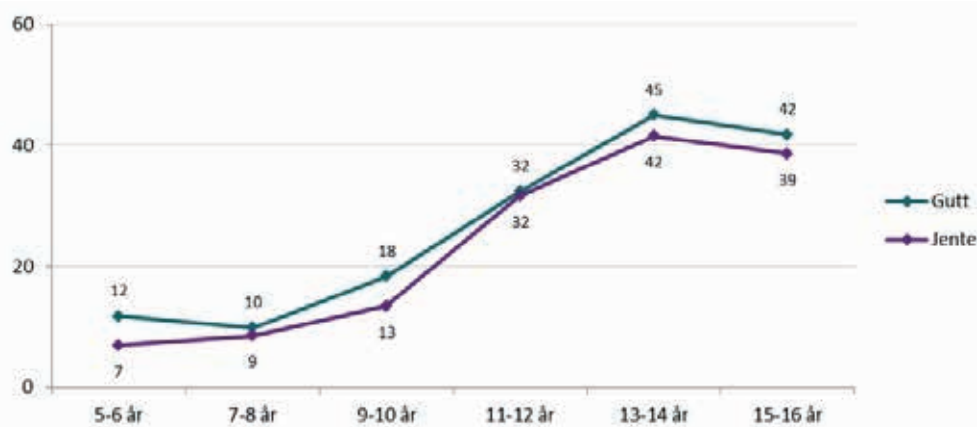
Figur 46: Hvor ofte bruker barnet ditt e-post? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Samtale over nett

21 prosent av foreldrene mener barnet ofte eller av og til bruker samtale over nett/IP-telefon (for eksempel Viber). 59 prosent mener dette aldri blir brukt, mens seks prosent har svart «vet ikke». Fra barna er 9–10 år finner vi at foreldreandelen som oppgir at barna bruker samtale over nett, begynner å øke. 24 prosent av foreldrene til barn i alderen 9–12 år mener barna bruker dette ofte eller av og til, mens tilsvarende andel for foreldre til barn i alderen 13–14 år og foreldre til barn i alderen 15–16 år, er henholdsvis 43 og 40 prosent. Andelen som har svart «vet ikke», øker med barnas alder, og ligger på 18 prosent for foreldrene til barn i alderen 15–16 år.

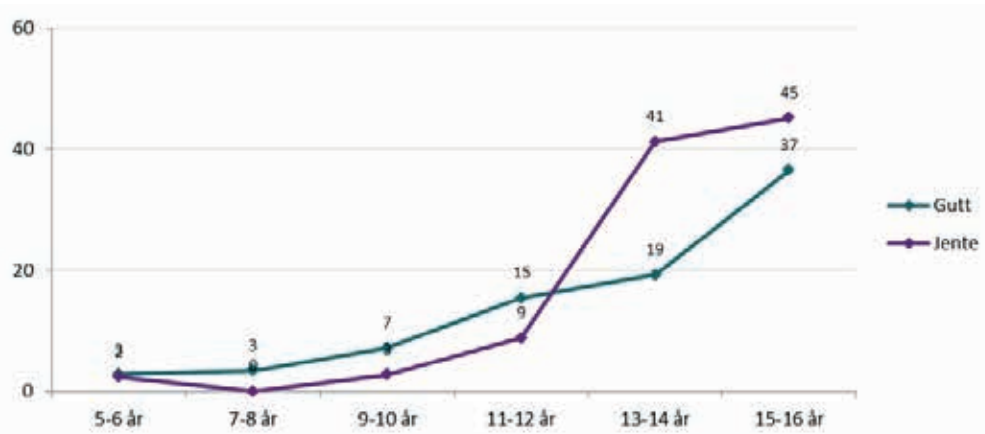
Figur 47: Hvor ofte bruker barnet ditt samtale over nett? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Nettbutikker

62 prosent av foreldrene mener barnet aldri bruker nettbutikker (for eksempel amazon.com, blivakker.no), mens 16 prosent mener det brukes ofte eller av og til. Noe flere jenter enn gutter bruker nettbutikker (35 prosent mot 31 prosent), og bruken øker med alder. Det er blant foreldre til jenter på 15–16 år vi finner størst andel som mener at barnet bruker nettbutikker ofte eller av og til (45 prosent).

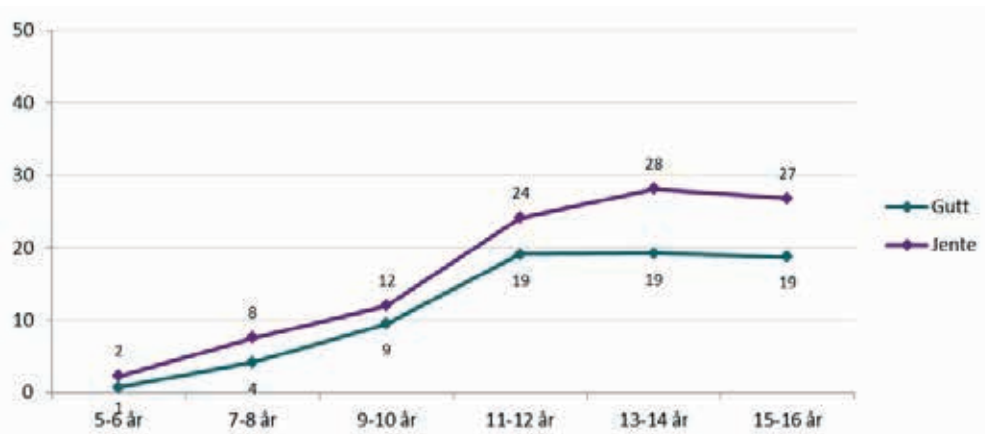
Figur 48: Hvor ofte besøker barnet ditt nettbutikker? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Fansider

På spørsmål om hvor ofte barnet bruker fansider, oppgir 56 prosent av foreldrene at barnet aldri bruker dette, og ti prosent svarer «vet ikke». Det er noe flere foreldre til jenter enn gutter som mener barna bruker fansider (38 prosent mot 29 prosent), og igjen hevder foreldrene at andelen som bruker slike sider øker med alder. Det er blant foreldre til jenter på 13 år og eldre vi finner størst andel som oppgir at barna bruker slike sider ofte.

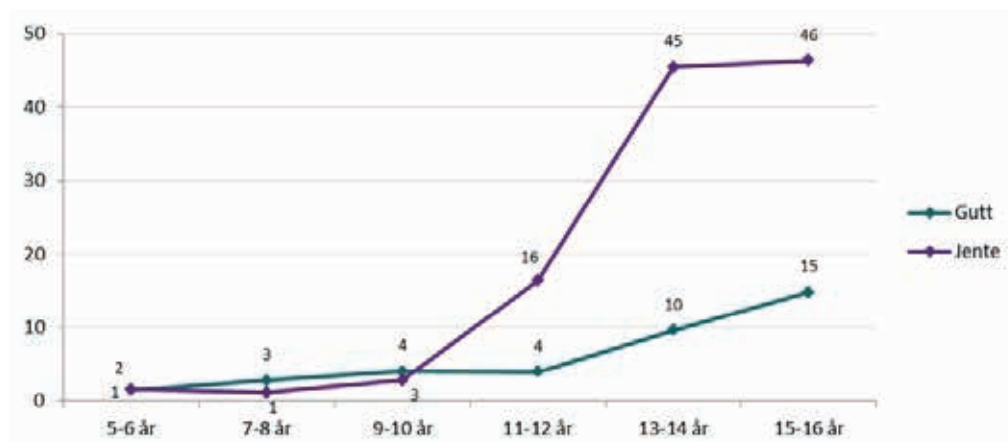
Figur 49: Hvor ofte besøker barnet ditt fansider? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Blogger

Omtrent én av tre foreldre mener at deres barn leser, kommenterer eller skriver blogger. Her er det kjønnsforskjeller, hvor flere foreldre til jenter enn gutter oppgir at barna besøker blogger (35 prosent mot 17 prosent). Det er også en tendens til at bruken øker med barnets alder, spesielt blant jenter. Blant foreldre til jenter fra 13-årsalderen oppgir 46 prosent at barnet leser, kommenterer eller skriver blogger ofte eller av og til.

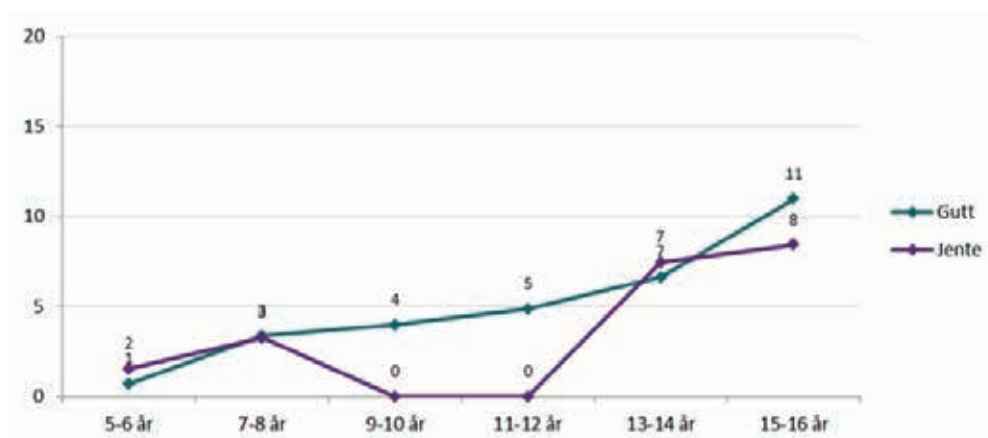
Figur 50: Hvor ofte bruker barnet ditt blogger? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Skrive kommentarer

76 prosent av foreldrene oppgir at deres barn aldri skriver kommentarer på for eksempel nyheter eller forum, og åtte prosent har svart «vet ikke». Barnas kjønn har lite betydning for hvorvidt foreldrene tror de skriver kommentarer, men barnas alder har betydning. Blant foreldrene til 15-16-åringene svarer én av ti at barna ofte eller av og til skriver kommentarer. Det er også verdt å merke seg at andelen foreldre som svarer «vet ikke», øker med barnas alder.

Figur 51: Hvor ofte skriver barnet ditt kommentarer? Prosentandel foreldre som har svart ofte eller av og til.

Datingtjenester/app

70 prosent av foreldrene oppgir at deres barn aldri bruker datingtjenester/app (for eksempel Tinder). 23 prosent har svart «vet ikke». Barnas kjønn har igjen lite betydning for hvorvidt foreldrene tror de bruker slike tjenester. Andelen som svarer at deres barn aldri bruker slike tjenester, går ned med alder, men samtidig går andelen som svarer «vet ikke», opp. Andelen som har svart at deres barn bruker en slik tjeneste, er forholdsvis lik for foreldre til barn i alderen 13–14 år og 15–16 år.

Nettforum

65 prosent av foreldrene mener at deres barn aldri bruker nettforum (for eksempel Reddit). De fleste som oppgir at nettforum brukes, mener det brukes sjelden (åtte prosent). 24 prosent av foreldrene har svart «vet ikke». Igjen finner vi at barnas kjønn ikke har noen betydning for hvorvidt foreldrene tror de bruker nettforum, men andelen som tror dette, øker med barnas alder. 14 prosent av foreldre til barn i alderen 15–16 år mener barna har brukt nettforum, mens åtte prosent av foreldrene til barn i alderen 9–12 år mener det. Samtidig ser vi at andelen foreldre som har svart «vet ikke», øker fra tolv prosent av foreldrene til barn i alderen 9–12 år til 43 prosent av foreldrene til barn i alderen 15–16 år.

Porno-/sexsider

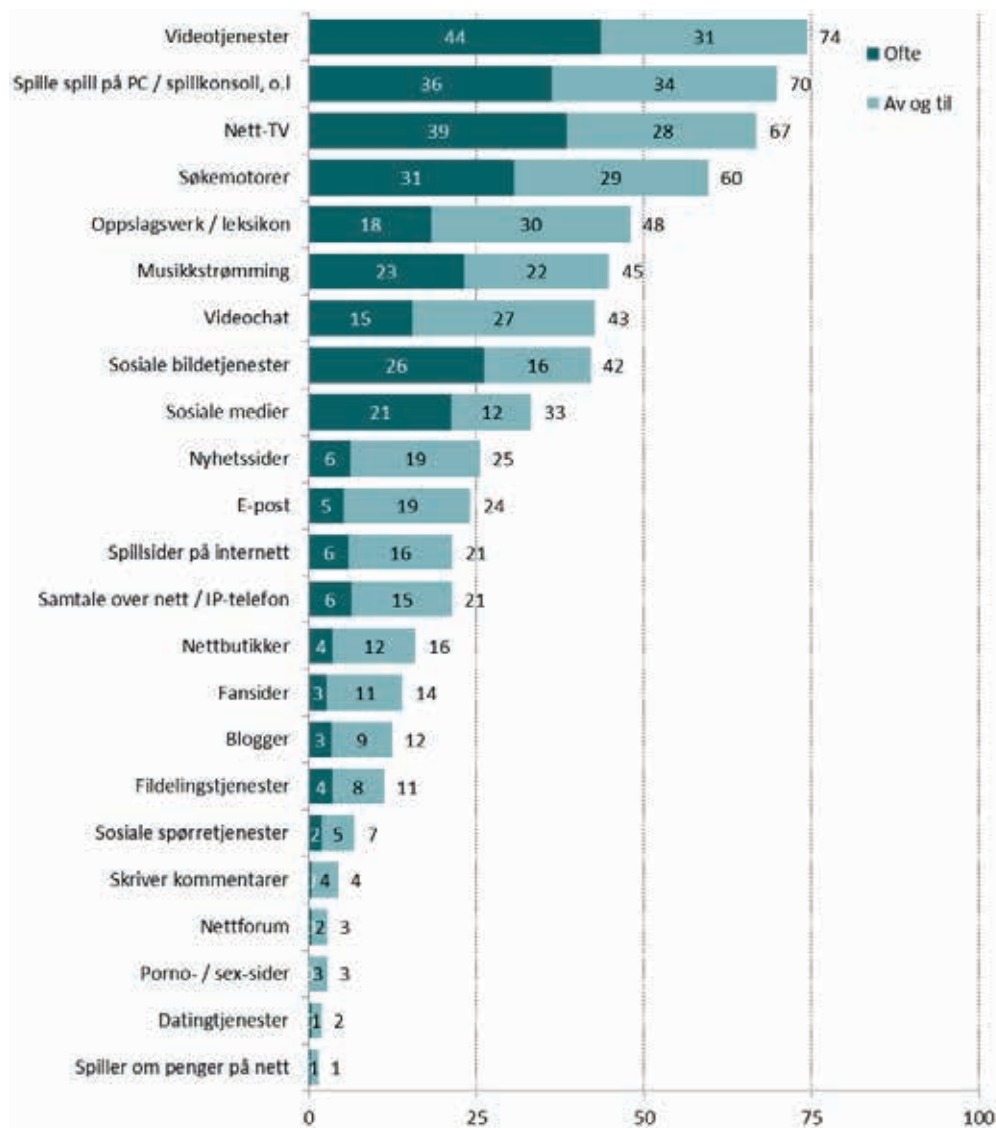
54 prosent av foreldrene oppgir at deres barn aldri har brukt porno-/sexsider. 40 prosent har svart «vet ikke». Det er flere foreldre til gutter enn jenter som tror barna har brukt slike sider (ti prosent mot tre prosent). Andelen som tror deres barn har brukt slike sider, endrer seg ikke i forhold til barnas alder. Andelen foreldre som har svart «vet ikke», er høyere blant foreldre til gutter enn foreldre til jenter. Andelen «vet ikke» øker også med barnas alder (fra 27 prosent blant foreldre til barn i 13–14-årsalderen til halvparten av foreldrene til barn i 15–16-årsalderen).

Oppsummert

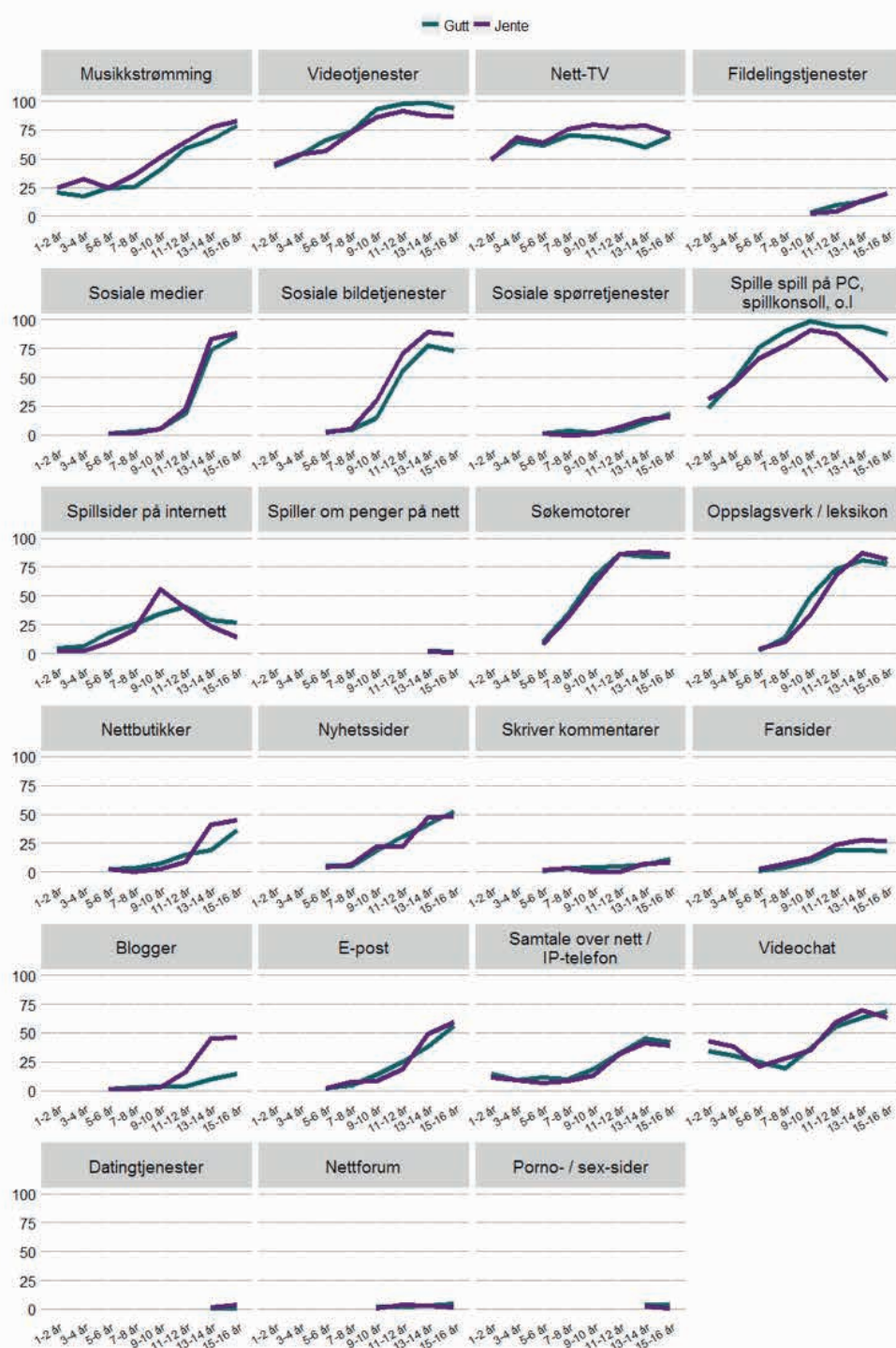
Figur 52 og 53 oppsummerer bolken av internettbruk vi til nå har vært gjennom. Vi ser at det er videotjenester (74 prosent), spill (70 prosent), nett-tv (67 prosent) og søkemotorer (60 prosent) som flest foreldre mener barna bruker ofte eller av og til. Videre er det omtrent halvparten som mener barna bruker oppslagsverk/leksikon ofte eller av og til, 45 prosent mener de bruker musikkstrømming, 43 prosent videochat og 42 prosent mener barna bruker sosiale bildetjenester ofte eller av og til.

Som vi også har vært inne på, varierer bruken av mange av disse nettsidene/tjenestene betydelig etter barnas alder og kjønn. Figur 53 oppsummerer hvordan bruken varierer etter barnas alder og kjønn, med utgangspunkt i andelen som ifølge foreldrene ofte eller av og til bruker de ulike sidene/aktivitetene.

Figur 52: Hvor ofte besøker/bruker eller gjør barnet ditt følgende...? Prosent.

Figur 53: Prosentandelen av foreldre som mener barna ofte eller av og til besøker/bruker ulike nettsider/tjenester.

Barnas favoritt-nettsider/apper

Foreldrene ble bedt om å oppgi én til tre nettsider eller apper barnet deres besøker regelmessig. Øverst på lista finner vi «YouTube», som 32 prosent av foreldrene hevder deres barn besøker regelmessig. En betydelig foreldreandel mener også «NRK Super» er populært blant barna (20 prosent). Deretter følger «Netflix» (ti prosent), «Snapchat» (ni prosent), «Facebook» (åtte prosent) og «Instagram» (sju prosent). Relativt store andeler av foreldrene mener også barnet deres viser spesiell interesse for «Fantorangen» og «Minecraft» (mellom fire og fem prosent).³ 19 prosent av foreldrene oppgir at de ikke vet hvilke nettsider barnet deres besøker, mens tolv prosent hevder barnet ikke bruker internett.

Det er kun små forskjeller å spore på tvers av foreldrenes kjønn og alder. Kort oppsummert oppgir de yngre foreldrene i større grad nettsider/apper som «Fantorangen» og «NRK Super», mens de eldre foreldrene i større grad enn de yngre mener barnet deres bruker ulike sosiale medier som «Facebook», «Snapchat» og «Instagram».

Tabell 4: Topp 5 nettsider/apper foreldrene mener barna besøker regelmessig. Brutt ned på barnas kjønn og alder.

Gutter 1-4 år	n=286	Gutter 5-8 år	n=296	Gutter 9-12 år	n=255	Gutter 13-16 år	n=261
YouTube	27 %	YouTube	36 %	YouTube	56 %	YouTube	36 %
NRK Super	26 %	NRK Super	29 %	Minecraft	15 %	Facebook	23 %
Fantorangen	14 %	Netflix	13 %	NRK Super	8 %	Snapchat	16 %
Netflix	8 %	Minecraft	4 %	Instagram	6 %	Instagram	10 %
Lego	6 %	Lego	3 %	Netlix	5 %	VG	7 %
Jenter 1-4 år	n=234	Jenter 5-8 år	n=220	Jenter 9-12 år	n=208	Jenter 13-16 år	n=246
YouTube	27 %	NRK Super	40 %	NRK Super	31 %	Facebook	39 %
NRK Super	25 %	YouTube	29 %	YouTube	27 %	Snapchat	33 %
Fantorangen	20 %	Netflix	18 %	Snapchat	18 %	Instagram	30 %
Netflix	10 %	NRK	5 %	Instagram	16 %	YouTube	18 %
NRK	5 %	Minecraft	5 %	Momio	9 %	Netflix	9 %

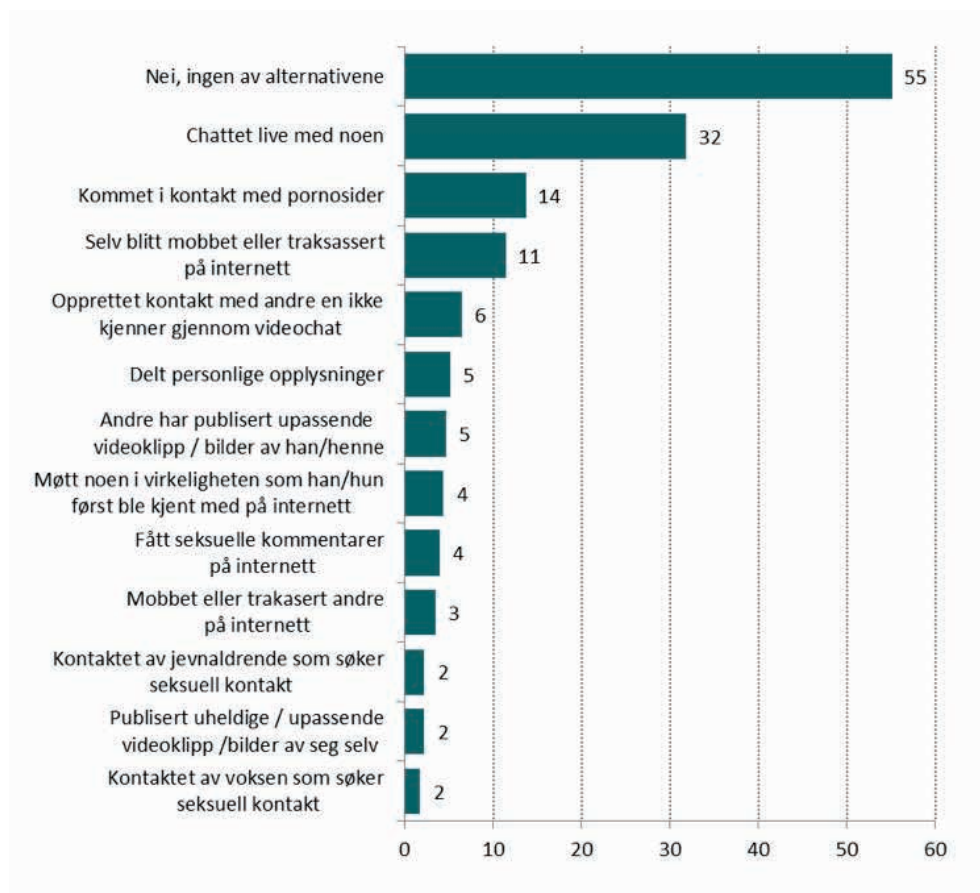
I følge foreldrene ligger «YouTube» på topp som den mest besøkte nettsiden blant samtlige grupper, med unntak av jenter i alderen fem til 16 år. Foreldrene hevder nemlig at jentene mellom fem og åtte, samt mellom ni og tolv, er særlig ofte innom «NRK Super», mens foreldrene til de eldste jentene mener «Facebook» besøkes mest.

³ Andre nettsider/apper som ble nevnt av flere foreldre (i tilfeldig rekkefølge), er «Momio», «Spotify», «Skype», «VG», «123Spill», «Google», «Viaplay», «NRK», «FaceTime», «Angry Birds», «Clash of Clans», «Wikipedia», «FIFA», «Disney», «Steam», «Salaby», «Lego», «Finn», «Twitter», chatte-/ringeapper, «MovieStarPlanet», «itslearning»/«Fronter», nettbutikker, nettspill/spillapper, «TV 2», nettaviser, sport/hobby, musikk/lyd, humor/underholdning, læring, diverse sosiale medier, e-post, mote/skjønnhet og religion.

Foreldres kjennskap til barns opplevelser på internett og via mobilen

Foreldrene ble spurt om de kjenner til om barnet har opplevd ulike situasjoner på internett eller via mobilen. Analysen viser at det generelt er lite forskjeller i foreldrenes kjennskap ut fra foreldrenes kjønn, alder og utdanning.

Figur 54: Kjenner du til om barnet ditt noen gang har opplevd eller vært med på følgende? Prosentandeler.

Fra figur 54 ser vi at om lag en tredjedel oppgir at deres barn har chattet live med noen gjennom mobil, laptop eller spill. Ifølge foreldrene er det blant barn i alderen 13–16 år vi finner størst andel som har gjort dette (ca. fire av ti), og andelen er noe høyere blant gutter (36 prosent) enn jenter (27 prosent).

14 prosent av foreldrene oppgir at barna deres har kommet i kontakt med pornosider på internett. Andelen er høyere for gutter (18 prosent) enn jenter (ni prosent), og øker med alderen (mest for guttene). Ifølge foreldrene har 24 prosent av guttene i alderen 15–16 år kommet i kontakt med pornosider på internett. Fra undersøkelsen rettet mot barn, finner vi at 79 prosent av guttene i alderen 15–16 år svarer at de har vært inne på en porno-/sexside én eller flere ganger.

Ifølge foreldrene har elleve prosent av barna blitt mobbet eller trakassert på internett eller mobilen. Dette gjelder for flere jenter enn gutter (15 mot åtte prosent), og andelen øker med alderen til jenter. Av jentene i alderen 15–16 år har hele 21 blitt mobbet eller trakassert på internett eller mobilen. Blant guttene er andelen som har blitt utsatt for dette forholdsvis uavhengig av alder. Fra undersøkelsen blant barn, fant vi at totalt 25 prosent av barna i alderen 9–16 år svarte at de har opplevd at noen har vært slemme med dem eller mobbet dem på internett, spill eller mobil. 36 prosent av både gutter og jenter i alderen 15–16 år oppgir at de har opplevd dette.

Kun tre prosent av foreldrene med barn i alderen 9–16 år oppgir at deres barn har mobbet eller trakassert andre gjennom internett eller mobilen. I undersøkelsen rettet mot barna i denne aldersgruppen, fant vi at totalt ti prosent av barna oppga at de har vært slemme med eller mobbet noen på internett, spill eller mobil.

Seks prosent oppgir at barna har opprettet kontakt med andre de ikke kjenner, gjennom videochat. Andelen som har gjort dette, øker med barnas alder, fra fire prosent av de i alderen 9–12 år til ti prosent av de i alderen 15–16 år. Det er relativt små kjønnsforskjeller.

Ifølge foreldrene har fem prosent av barna delt personlige opplysninger som for eksempel adresse, mobilnummer eller passord på internett. Dette er mer vanlig desto eldre barna blir, og gjelder for ni prosent av 15–16-åringene, hevder foreldrene. Det er forholdsvis små kjønnsforskjeller.

Fem prosent av foreldrene kjenner til at barnet deres har opplevd at noen andre har publisert uheldige eller upassende bilder eller videoklipp av han/henne på internett, mens to prosent kjenner til at barnet selv har publisert uheldige eller upassende videoklipp/bilder. Andelen som selv har publisert er forholdsvis uavhengig av barnas alder og kjønn, mens det er mer vanlig blant de eldste (seks prosent) enn yngste (tre prosent) å oppleve at andre publiserer.

Fire prosent av foreldrene oppgir at deres barn har møtt noen i virkeligheten som han/hun først ble kjent med på internett. Denne andelen øker med barnas alder, og mer for jenter enn gutter. Ifølge foreldrene har tolv prosent av jentene og sju prosent av guttene i alderen 15–16 år møtt noen i virkeligheten som de først ble kjent med på internett.

Fire prosent av foreldrene svarer at barna deres har opplevd å få seksuelle kommentarer via internett. Andelen er seks prosent blant de med barn på 13–14 år, og sju prosent blant de med barn i 15–16-årsalderen. Ifølge foreldrene gjelder dette oftere for jenter (seks prosent) enn gutter (to prosent), og andelen øker med jentenes alder. Tolv prosent av jentene i alderen 15–16 år har ifølge foreldrene fått seksuelle kommentarer via internett. Fra undersøkelsen mot barn fant vi at 36 prosent av jentene i alderen 15–16 år har opplevd å få uønskede seksuelle kommentarer på internett.⁴

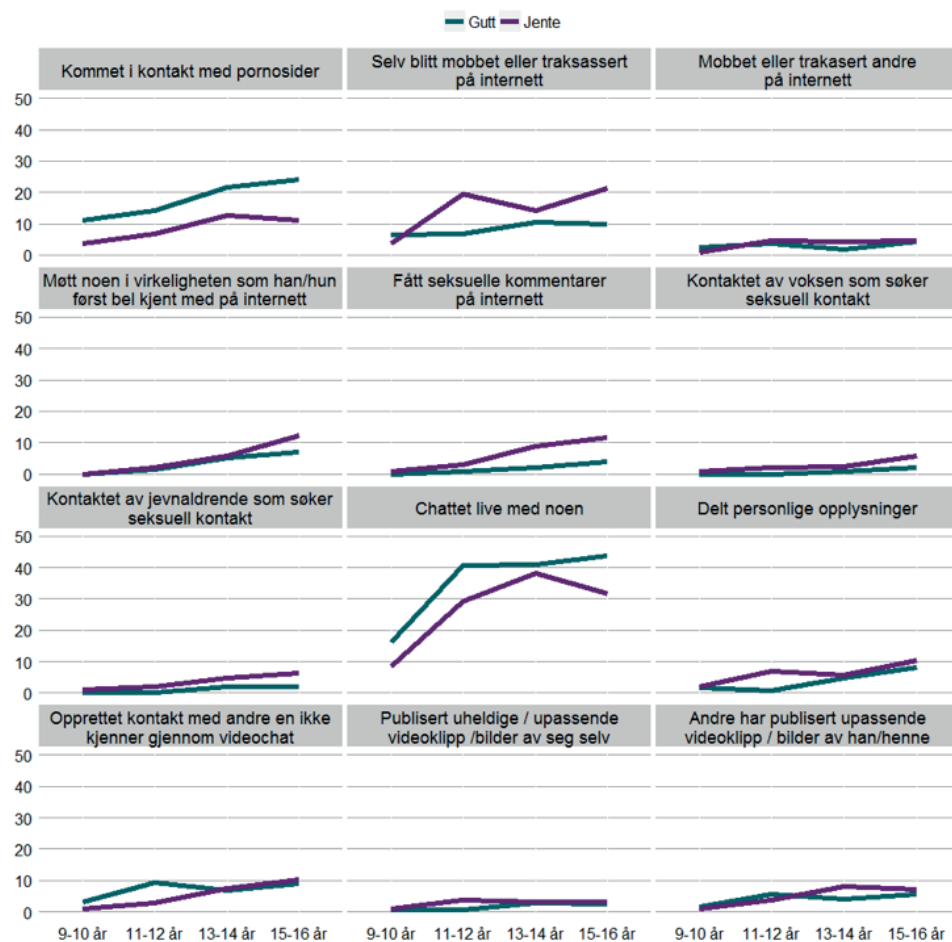
Ifølge foreldrene er det også en litt høyere andel av jentene (fire prosent) enn guttene (én prosent) som har blitt kontaktet av en jevnaldrende som søker seksuell kontakt via internett. Andelen er høyest blant jenter i alderen 15–16 år (seks prosent).

To prosent av foreldrene oppgir at deres barn har blitt kontaktet av en voksen som søker seksuell kontakt. Dette gjelder for tre prosent av jentene og én prosent av guttene, og igjen er andelen høyest blant jenter i alderen 15–16 år (seks prosent).

Figur 55 oppsummerer andelene av foreldre som oppgir at deres barn har opplevd eller vært med på de nevnte tingene etter barnas kjønn og alder. Ifølge foreldrene er det å komme i kontakt med pornosider og live-chatting mer vanlig blant gutter enn jenter. Videre er det å bli mobbet eller trakassert på internett, samt få seksuelle kommentarer på internett, noe som jenter oftere enn gutter er utsatt for.

⁴ I barneundersøkelsen spørres det etter uønskede seksuelle kommentarer, mens det i voksenundersøkelsen spørres etter seksuelle kommentarer generelt. Derfor er ikke andelene direkte sammenlignbar.

Figur 55: Kjenner du til om barnet ditt noen gang har opplevd eller vært med på følgende? Prosentandeler.

Tabell 5 viser sammenligning over tid for foreldre med barn i alderen 9–12 år, og det har jevnt over vært små endringer.

Tabell 5: Kjenner du til om barnet ditt noen gang har opplevd eller vært med på følgende? Prosenter.

Kjenner du til om barnet ditt noen gang har opplevd eller vært med på følgende?	ALDER				KJØNN		TOTALT
	9–12 år			13–16 år	Gutt	Jente	
	2012	2014	2016	2016	2016	2016	
Kommet i kontakt med pornosider på internett	10	8	9	18	18	9	14
Selv blitt mobbet eller trakassert på internett eller mobilen	5	5	9	14	8	15	11
Mobbet eller trakassert andre gjennom internett eller mobilen	1	2	3	4	3	4	3
Møtt noen i virkeligheten som han/hun først ble kjent med via internett	1	0	1	8	4	5	4
Fått seksuelle kommentarer via internett	1	1	1	7	2	6	4
Blitt kontaktet av en voksen person som søker seksuell kontakt via internett	1	1	1	3	1	3	2
Blitt kontaktet av en jevnaldrende som søker seksuell kontakt via internett	-	1	1	4	1	4	2
Chattet live med noen gjennom mobil, laptop eller spill (for eksempel webcam)**	-	-	24	39	36	27	32
Delt personlige opplysninger som f.eks. adresse, mobilnummer, passord på internett***	4	5	3	7	4	6	5
Opprettet kontakt med andre en ikke kjenner gjennom videochat (Skype, Facetime)*	-	-	4	8	7	6	6
Publisert uheldige eller upassende videoklipp/bilder av seg selv på internett	1	1	2	3	2	3	2
Opplevd at noen andre har publisert uheldige eller upassende bilder eller videoklipp av han/henne på internett	1	1	3	6	4	5	5
Ingen av alternativene	68	67	64	47	51	59	55

*Ny i 2016

**Tidligere sto det bare "benyttet webkamera når han/hun chatter" og derfor ikke sammenlignet siden kategorien nå omfatter mer

***Kategori sammenlignes, selv om det står passord i stedet for fullt navn, som eksempel.

Spill

Som vi har sett tidligere, svarer sju av ti foreldre at barnet deres spiller spill på PC, spillkonsoll, mobil, nettbrett o.l. ofte eller av og til. Signifikant flere gutter enn jenter spiller ofte (46 mot 25 prosent).

Ifølge foreldrene hadde 50 prosent av guttene og 35 prosent av jentene spilt spill dagen i forveien, og guttene bruker betydelig mer tid på spilling enn jentene. Mens 27 prosent av guttene spilte mellom én og fire timer, gjaldt dette kun 13 prosent av jentene.

Barnas favoritt-spill

Foreldrene ble bedt om å nevne én til tre spill barna deres spiller mye. Spillet flest foreldre oppgir er «Minecraft», da 19 prosent mener deres barn spiller dette. Relativt store andeler av foreldrene hevder også at deres barn foretrekker «Fifa» (åtte prosent), «Lego» og «Fantorangen» (begge fem prosent). 27 prosent av foreldrene oppgir at de ikke vet noe om hvilke spill barnet deres liker best.

Forskjellene mellom mødre og fedre er gjennomgående små, men vi finner en noe høyere andel mødre som oppgir at barnet deres spiller «Fantorangen», samt en høyere andel fedre som oppgir spill som «Assassin's Creed», «GTA» og «Counter Strike». Heller ikke aldersforskjellene er store, men vi ser en tendens til at de yngste foreldrene oppgir spill som «Fantorangen», «Disney» og «Lego» i størst grad, mens de litt eldre foreldrene i større grad hevder deres barn spiller spill som «Minecraft» og «Fifa».

Tabell 6: Topp 5 spill foreldrene mener barna spiller mye. Brutt ned på barnas kjønn og alder.

Gutter 1-4 år	n=286	Gutter 5-8 år	n=296	Gutter 9-12 år	n=255	Gutter 13-16 år	n=261
Fantorangen	13 %	Minecraft	26 %	Minecraft	55 %	Fifa	26 %
Lego	10 %	Lego	14 %	Fifa	22 %	Minecraft	19 %
Super Mario	3 %	Angry Birds	12 %	Clash of Clans	8 %	GTA	6 %
Angry Birds	2 %	Super Mario	8 %	Lego	6 %	Call of Duty	6 %
Disney	2 %	Skylanders	8 %	Super Mario	5 %	League of legends	5 %
Jenter 1-4 år	n=234	Jenter 5-8 år	n=220	Jenter 9-12 år	n=208	Jenter 13-16 år	n=246
Fantorangen	21 %	Minecraft	11 %	Minecraft	31 %	Candy Crush	8 %
Lego	5 %	Fantorangen	7 %	Hay Day	10 %	The Sims	7 %
Disney	1 %	Lego	5 %	The Sims	8 %	Minecraft	6 %
Subway Surfers	1 %	Subway Surfers	4 %	Super Mario	6 %	Hay Day	3 %
NRK Super	1 %	Angry birds	3 %	Momio	5 %	Fifa	2 %

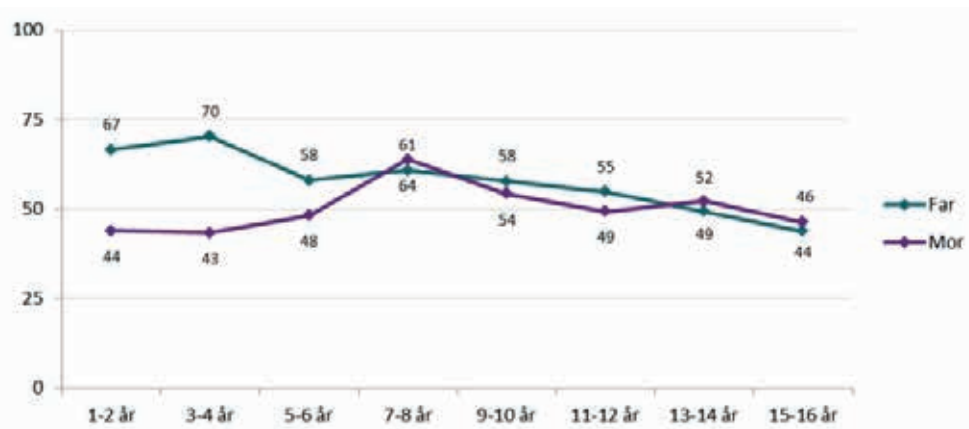
Ifølge foreldrene er «Minecraft» det mest populære spillet blant både gutter og jenter i alderen fem til tolv år. «Fantorangen» oppgis som mest utbredt blant de yngste, mens «Fifa» og «Candy Crush» hevdes å spilles mest av henholdsvis de eldste guttene og de eldste jentene.

Dersom vi sammenligner med hva barn i alderen ni til 16 år selv har oppgitt av spill de spiller mest, er hovedkonklusjonen at foreldrene i stor grad er oppdaterte. Guttene i alderen 9–12 år hevder selv å spille mest «Minecraft», etterfulgt av «Fifa», slik også foreldrene påstår. Vi finner noen forskjeller i hva foreldre oppgir og hva barna oppgir. For eksempel er «Agar.io» høyere oppe på lista til gutter mellom 9 og 12 år enn hva foreldrene oppgir. Jentene i samme aldersgruppe er enige med foreldrene i at de spiller aller mest «Minecraft». Disse jentene oppgir dessuten å spille «Hay Day», «The Sims», «Super Mario» og «Momio» mye, slik foreldrene også hevder. «Movie Star Planet» står imidlertid høyt på lista ifølge jentene selv. Hos de eldste guttene er det særlig utbredt med «Fifa», slik foreldrene oppgir. En forskjell er at spill som «GTA», «Call of Duty» og «Counter-Strike» spilles mer enn «Minecraft» ifølge disse guttene selv. Ifølge de eldste jentene stemmer det at «The Sims», «Candy Crush», «Hay Day» og «Fifa» er populært, men aller øverst troner «Minecraft».

Spiller foreldre spill?

53 prosent av foreldrene spiller spill. En noe større andel fedre enn mødre (57 mot 50 prosent) spiller. Videre finner vi at andelen som spiller spill er noe lavere blant de eldste foreldrene og de med barn i alderen 15–16 år. 37 prosent av foreldrene som er 50 år og eldre spiller, mens 56–57 prosent av foreldrene under 50 år spiller. Som det fremgår av figur 56, er det foreldrene til de yngste guttene som i størst grad oppgir at de spiller spill.

Figur 56: Spiller du som forelder dataspill/spill? Etter barnas alder. Prosentandeler.

Aldersgrenser på spill

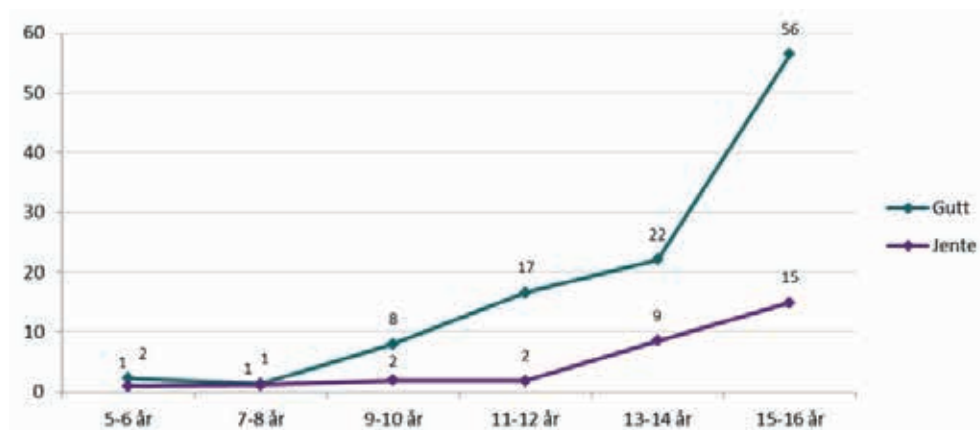
Foreldrene ble videre spurt om barnet deres har spilt spill med ulike aldersgrenser. Åtte prosent av barn i alderen 9–12 år har spilt spill med 18 års aldersgrense, og 20 prosent har spilt spill med 16 års aldersgrense.

Andelene som har spilt spill med disse aldersgrensene øker naturlig nok med barnas alder. Ifølge foreldrene har 15 prosent av barn i alderen 13–14 år spilt spill med 18 års aldersgrense, og 33 prosent har spilt spill med 16 års aldersgrense. Andelene blant 15–16-åringene er henholdsvis 39 og 48 prosent.

Det å spille spill med aldersgrense høyere enn egen alder er mer vanlig blant gutter enn jenter, og kjønnsforskjellen øker med alder. Ifølge foreldrene har hele 56 prosent av guttene i alderen 15–16 år spilt spill med 18 års aldersgrense, mot kun 15 prosent av jentene.

Resultatene fra barneundersøkelsen viser imidlertid at langt flere barn enn foreldre rapporterer om bruk av spill med 18 års aldersgrense. Ifølge barna selv har hele 88 prosent av guttene i alderen 15–16 år og 49 prosent av jentene, spilt spill med 18 års aldersgrense.

Figur 57: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene har spilt spill med 18-årsgrense.

Andelen av foreldre som oppgir at barna har spilt spill med 16 og/eller 18 års aldersgrense, har vært forholdsvis uendret over tid blant de som har barn i alderen 5–12 år.

Tabell 7: Har ditt barn, i løpet av det siste året, spilt dataspill med noen av følgende aldersgrenser? Prosent⁵

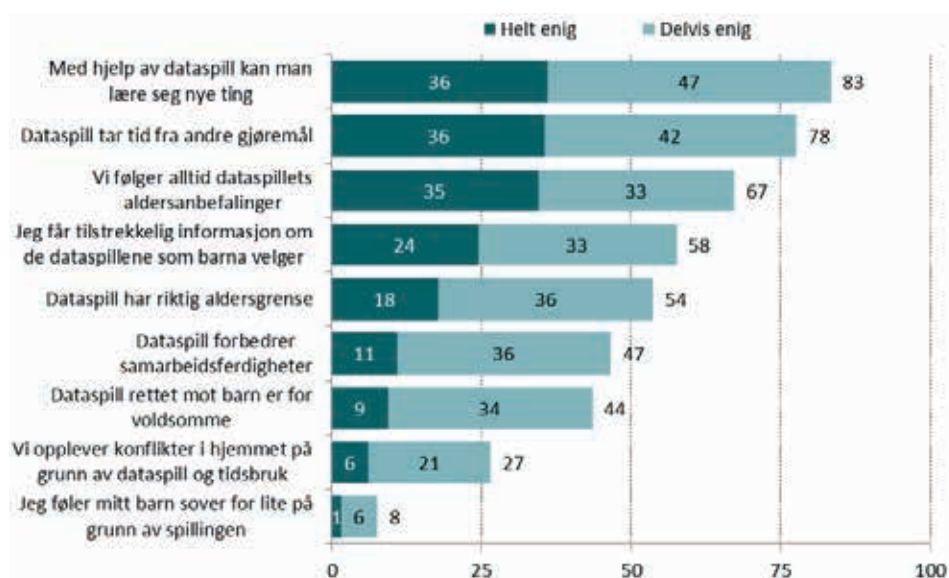
Har ditt barn, i løpet av det siste året, spilt dataspill med noen av følgende aldersgrenser?	ALDER							KJØNN		TOTALT
	5–8 år			9–12 år			13–16 år	Gutt	Jente	
	2012	2014	2016	2012	2014	2016	2016	2016	2016	2016
Ja, 16 år	1	2	3	21	19	20	41	31	10	22
Ja, 18 år	1	1	1	8	8	8	28	18	5	12
Nei	-	-	92	-	-	68	32	55	75	64
Vet ikke	19	25	4	30	24	10	19	9	14	11

Foreldres meninger om dataspill

Foreldrene har tatt stilling til ulike påstander om dataspill. Av påstandene er foreldrene mest enig i at man ved hjelp av dataspill kan lære seg nye ting (83 prosent). Det er relativt små forskjeller mellom mødre og fedre, samt ut fra foreldrenes alder og utdanningsnivå.

Samtidig er det en utbredt oppfatning om at dataspill tar tid fra andre gjøremål, hvorav 78 prosent er enig i dette. Igjen er det relativt små forskjeller mellom fedre og mødre, samt ut fra foreldrenes alder og utdanningsnivå.

Figur 58: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om spill? Prosentandeler som har svar helt eller delvis enig.⁶

De fleste følger dataspilletts aldersanbefalinger, og totalt 67 prosent er helt eller delvis enig i at dette alltid blir fulgt. Analysen viser at en større andel mødre enn fedre sier seg enig i dette (72 mot 63 prosent). Det er blant de eldste foreldrene (50 år og eldre) vi finner den laveste andelen som er enig i at de alltid følger dataspilletts aldersanbefaling (56 prosent).

Om lag seks av ti foreldre er enig i at de får tilstrekkelig informasjon om dataspillene som barna velger. Det er lite forskjell mellom fedre og mødre, samt ut fra foreldrenes utdanning. De eldste foreldrene (50 år +) skiller seg ut ved at færre er enig i påstanden (44 prosent). Dette kan ses i lys av at eldre foreldre i større grad enn yngre foreldre har eldre barn.

⁵ Kategorien «Nei» var ikke med tidligere, men de hadde da med aldersgrenser fra tre år.

⁶ Noen av påstandene er kun stilt til foreldre som har barn som spiller dataspill. Dette gjelder «Vi følger alltid dataspilletts aldersanbefalinger», «Jeg får tilstrekkelig med informasjon om de dataspillene som barna velger», «Jeg føler at mitt barn sover for lite på grunn av spillingen» og «Vi opplever konflikt i hjemmet på grunn av dataspill og tidsbruk». Øvrige påstander er stilt til alle.

54 prosent av foreldrene er helt eller delvis enig i at «dataspill har riktige aldersgrenser». En litt lavere andel av mødre enn fedre er enig i at dataspill har riktige aldersgrenser (52 prosent mot 56 prosent). Videre er det en større andel mødre enn fedre som svarer «vet ikke» (25 prosent mot 18 prosent). Det er kun små forskjeller i om man er enig i påstanden ut fra foreldres utdanningsnivå.

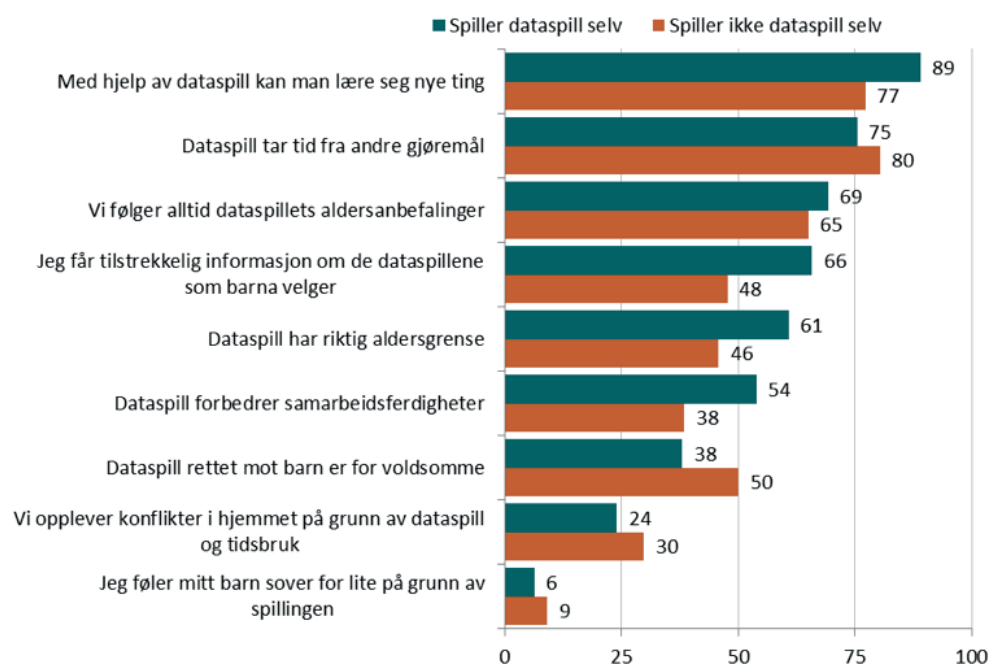
I underkant av halvparten (47 prosent) mener at dataspill forbedrer samarbeidsferdigheter og lærer blant annet barnet å vente på sin tur. En noe høyere andel fedre enn mødre er enig i denne påstanden (50 prosent mot 43 prosent). Ellers viser analysen kun små forskjeller ut fra foreldrenes alder og utdanningsnivå.

44 prosent av foreldrene opplever at dataspill rettet mot barn er for voldsomme. Denne oppfatningen er mer utbredt blant mødre enn fedre (49 mot 39 prosent som er enig). Den er også mer utbredt blant foreldre i alderen 50 år og eldre, sammenlignet med yngre foreldre (58 mot 41–42 prosent som er enig). Foreldrenes utdanningsnivå har liten betydning også her.

Dataspill og tidsbruk er en kilde til konflikt i hjemmet for 27 prosent. Det er lite forskjell mellom fedre og mødre her, samt ut fra foreldrenes alder og utdanning.

Åtte prosent av foreldrene er helt eller delvis enig i påstanden om at deres barn sover for lite på grunn av spillingen. Flere fedre enn mødre er enig i påstanden (ti mot fem prosent). Andelen som opplever dette øker med foreldrenes alder og er 16 prosent blant de på 50 år og eldre. Videre har graden av enighet også sammenheng med barnets alder og kjønn. Foreldre som svarer med utgangspunkt i gutter er mer enig i påstanden enn foreldre som svarer med utgangspunkt i jenter (ni mot fire prosent). Av de som svarer for gutter i alderen 15–16 år er 26 prosent enig i at barnet sover for lite på grunn av spillingen.

Figur 59: Hvor enig er du i følgende påstander om spill? Prosentandeler som har svart helt eller delvis enig.

Hvorvidt foreldrene spiller dataspill selv har innvirkning på deres holdninger, og ikke overraskende ser vi at de som spiller selv er mer positivt innstilt til dataspill enn de som ikke spiller. Figuren over viser at en noe høyere andel av foreldrene som spiller sammenlignet med de som ikke spiller, er enig i at man kan lære seg nye ting av dataspill, at dataspill har riktig aldersgrense, at dataspill forbedrer samarbeidsferdigheter samt at de får tilstrekkelig informasjon om dataspillene som barna velger. Videre er en høyere andel av de som ikke spiller, sammenlignet med de som spiller, enig i at dataspill tar tid fra andre gjøremål, at dataspill rettet mot barn er for voldsomme samt at man opplever konflikter i hjemmet på grunn av dataspill og tidsbruk.

Tabell 8 viser forskjeller over tid blant foreldre med barn i alderen 1–12 år. I 2012 var skalaen litt annerledes enn i 2014 og 2016, og vi vil derfor fokusere mest på sammenligningen med forrige gjennomføring.⁷ De største forskjellene sammenlignet med 2014, finner vi blant foreldrene med barn i alderen 5–8 år. Blant disse foreldrene har det vært en nedgang i andelen som mener at man ved hjelp av dataspill kan lære seg nye ting (fra 94 til 80 prosent som er enig) og at dataspill forbedrer samarbeidsferdigheter (fra 62 til 49 som er enig). Når det gjelder samarbeidsferdigheter, har det også vært en nedgang i andelen enige blant foreldre med barn i alderen 1–4 år (fra 54 til 42 prosent). Videre har det vært en økning i andelen som er enig i at dataspill for barn er for voldsomme, fra 33 til 43 prosent blant foreldre med barn i alderen 5–8 år og fra 29 til 38 prosent blant foreldre med barn i alderen 1–4 år. Resultatene viser altså en tendens til at foreldre med barn i alderen 1–8 år er blitt mer negativt innstilt til dataspill. Blant foreldrene til de eldste barna (13–16 år) er det mindre forskjeller over tid, men vi finner at en høyere andel enn i 2014 er enig i at dataspill har riktige aldersgrenser (65 mot 53 prosent).

Tabell 8: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om dataspill? Prosent

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om dataspill?	ALDER										KJØNN		TOTALT
	1–4 år			5–8 år			9–12 år			13–16 år	Gutt	Jente	
	2012	2014	2016	2012	2014	2016	2012	2014	2016	2016	2016	2016	2016
Dataspill har riktige aldersgrenser													
Helt enig	6	14	14	5	17	20	7	17	21	18	19	17	18
Delvis enig	12	28	33	23	34	30	16	37	44	37	39	33	36
Verken enig eller uenig	46	12	13	43	13	15	53	18	13	15	14	13	14
Delvis uenig	5	11	8	7	10	8	3	12	9	10	8	9	9
Helt uenig	3	1	3	4	2	2	2	3	2	3	2	3	2
Vet ikke	27	33	30	16	25	26	19	14	12	18	18	26	22
Med hjelp av dataspill kan man lære seg nye ting (f eks engelsk, hist.fakta)													
Helt enig	22	43	35	23	57	38	24	43	37	35	37	35	36
Delvis enig	53	46	49	47	37	42	49	49	51	47	47	48	47
Verken enig eller uenig	17	3	7	23	3	10	25	6	8	10	10	8	9
Delvis uenig	2	4	3	2	2	4	1	2	2	3	3	4	3
Helt uenig	1	1	2	2	1	1	0	1	0	1	1	1	1
Vet ikke	5	4	4	2	1	5	1	1	1	3	3	4	3
Dataspill forbedrer samarb. ferdigheter, bla vente på tur													
Helt enig	5	14	8	8	16	12	5	13	14	11	12	10	11
Delvis enig	31	39	34	24	46	36	25	41	37	36	36	35	36
Verken enig eller uenig	36	18	25	40	20	25	52	26	32	27	27	27	27
Delvis uenig	10	12	14	13	11	12	8	11	9	12	12	12	12
Helt uenig	4	3	8	3	3	7	4	5	3	7	6	6	6
Vet ikke	14	14	12	11	4	8	7	4	6	8	7	10	8
Dataspill rettet mot barn er for voldsomme													
Helt enig	7	6	9	5	6	9	6	7	5	13	9	10	9
Delvis enig	17	23	29	17	27	34	16	33	34	40	34	34	34
Verken enig eller uenig	42	24	27	56	26	26	54	28	33	27	29	27	28
Delvis uenig	11	17	9	13	21	13	11	19	16	9	12	11	12
Helt uenig	2	4	4	1	7	5	5	7	5	4	5	4	4
Vet ikke	21	25	21	8	14	13	8	7	6	6	11	13	12
Dataspill tar tid fra andre gjøremål og fritidsinteresser*													
Helt enig	-	-	30	-	-	32	-	-	37	44	38	33	36
Delvis enig	-	-	45	-	-	41	-	-	43	38	41	44	42
Verken enig eller uenig	-	-	12	-	-	14	-	-	13	11	12	14	13
Delvis uenig	-	-	5	-	-	6	-	-	4	3	5	4	5
Helt uenig	-	-	3	-	-	3	-	-	2	1	2	2	2
Vet ikke	-	-	5	-	-	3	-	-	1	2	2	4	3

⁷ I 2012 var skalaen: «Helt enig», «Enig», «Både og», «Uenig» og «Helt uenig».

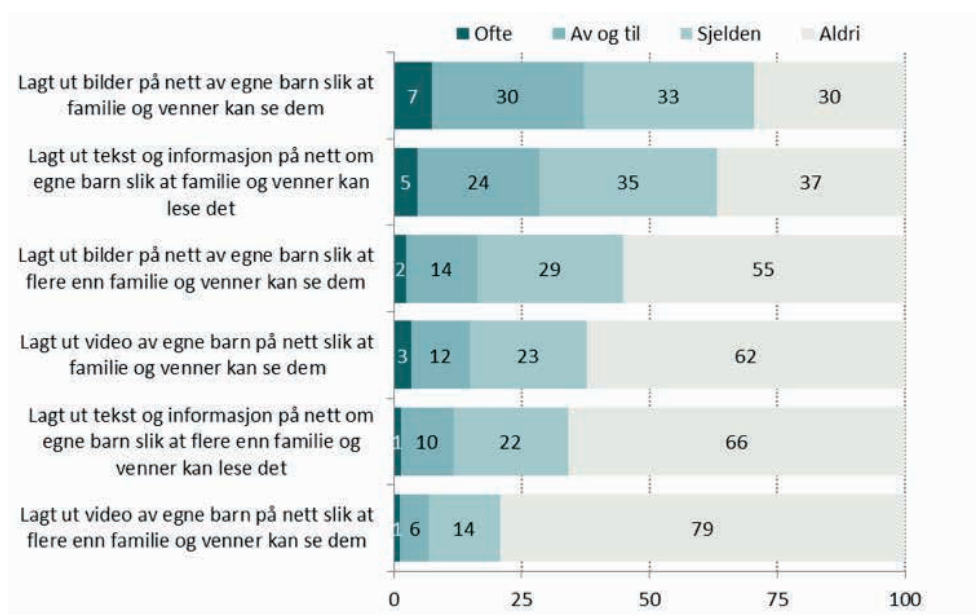
Delingskultur

70 prosent av foreldrene har lagt ut bilder på nettet av egne barn slik at familie og venner kan se dem, mens 45 prosent har lagt ut bilder av egne barn slik at flere enn familie og venner kan se dem.

38 prosent av foreldrene har lagt ut video av egne barn på nettet slik at familie og venner kan se dem, mens 21 prosent har lagt ut slike videoer slik at flere enn familie og venner kan se dem.

63 prosent har lagt ut tekst og informasjon på nettet om egne barn slik at familie og venner kan lese det, mens 34 prosent har lagt denne typen informasjon slik at flere enn familie og venner kan lese det.

Figur 60: Har du noen gang gjort noe av følgende? Prosentandeler.

Kvinner deler mer med familie og venner på nettet enn det menn gjør. En høyere andel mødre enn fedre har lagt ut bilder av egne barn (78 prosent mot 63 prosent), samt tekst og informasjon om egne barn (72 prosent mot 55 prosent) på nettet slik at familie og venner kan se dem. Ellers er det liten forskjell mellom mødre og fedre i spørsmålene som går på å dele bilder/video og informasjon om egne barn på internett.

Det er også en tendens til at jo eldre foreldrene er, desto mindre andel har lagt ut bilder, video og informasjon om egne barn på nettet. Foreldres utdanning har også betydning, og mønsteret er at de med høyest utdanning (universitet/høgskole 4 år +) er noe mer restriktive med tanke på å legge ut ting om egne barn som flere enn familie og venner kan se.

Tabell 9 viser sammenligning over tid for foreldre med barn i alderen 1–12 år. Det å legge ut video av egne barn er blitt mer vanlig. Andelene som aldri har lagt ut video slik at familie og venner kan se, eller slik at flere enn venner eller familie kan se det, har gått betydelig ned blant foreldre med barn i alle aldersgruppene.

Tabell 9: Har du noen gang gjort noe av følgende? Prosentar ⁸

Har du noen gang gjort noe av følgende?	ALDER										KJØNN		TOTALT
	1–4 år			5–8 år			9–12 år			13–16	Gutt	Jente	
	2012	2014	2016	2012	2014	2016	2012	2014	2016	2016	2016	2016	2016
Lagt ut bilder på nettet av egne barn slik at familie og venner kan se dem													
Ofte	15	11	10	8	10	8	3	8	7	4	7	8	7
Av og til	30	36	32	23	36	35	19	31	26	25	29	30	30
Sjelden	23	29	34	31	30	28	28	27	35	37	34	33	33
Aldri	31	24	25	38	24	28	49	34	31	34	30	29	30
Lagt ut bilder på nettet av egne barn slik at flere enn familie og venner kan se dem													
Ofte	6	3	3	2	4	2	0	3	2	2	2	3	2
Av og til	11	19	13	10	14	17	9	15	13	13	15	13	14
Sjelden	15	30	29	23	30	26	17	27	30	30	29	28	29
Aldri	69	50	55	65	51	55	74	56	55	55	55	56	55
Lagt ut video av egne barn på nettet slik at familie og venner kan se dem													
Ofte	4	4	5	0	2	4	1	2	3	2	3	4	3
Av og til	11	14	14	5	12	14	5	9	10	8	12	11	12
Sjelden	12	16	24	9	19	26	5	13	23	18	22	24	23
Aldri	74	67	57	85	67	57	89	76	64	72	63	62	62
Lagt ut video av egne barn på nettet slik at flere enn familie og venner kan se dem													
Ofte	2	1	2	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1
Av og til	4	5	6	3	3	6	1	3	5	5	6	6	6
Sjelden	3	10	15	4	12	16	3	8	14	11	14	13	14
Aldri	90	85	77	93	84	77	96	88	81	83	79	80	79
Lagt ut tekst og informasjon på nettet om egne barn slik at familie og venner kan lese det													
Ofte	11	8	8	3	5	4	3	5	4	3	5	5	5
Av og til	24	31	22	20	32	30	14	25	24	19	23	25	24
Sjelden	25	27	36	20	29	31	27	29	33	39	35	34	35
Aldri	40	34	34	57	33	35	56	42	39	39	38	36	37
Lagt ut tekst og informasjon på nettet om egne barn slik at flere enn familie og venner kan lese det													
Ofte	7	1	2	0	2	1	1	2	1	2	1	2	1
Av og til	8	14	9	11	10	12	5	9	10	9	10	11	10
Sjelden	14	21	24	10	24	19	15	21	24	23	24	21	22
Aldri	71	64	65	78	65	68	80	68	65	67	66	66	66

⁸ I 2012 var kategoriene: «Ofte», «I blant», «En sjelden gang» og «Aldri»

Lagt ut tekst, bilder eller video som man har angret på

Åtte prosent av foreldrene kjenner til at barnet har lagt ut tekst, bilder eller videoer på mobil eller internett som han/hun har angret på etterpå.

Andelen er høyest blant de med barn i alderen 13–14 år, spesielt blant de med jenter i denne aldersgruppen (17 prosent). Sammenlignet med 2014 har det vært en svak økning i andelen foreldre med barn i alderen 5–12 år som kjenner til dette.

Tabell 10: Kjenner du til om barnet ditt har sendt eller lagt ut tekst, bilder eller videoer på mobil eller internett som han/hun etterpå angret på? Prosent.

Kjenner du til om barnet ditt har sendt eller lagt ut tekst, bilder eller videoer på mobil eller internett som han/hun etterpå angret på?	ALDER					KJØNN		TOTALT
	5–8 år		9–12 år		13–16 år	Gutt	Jente	
	2014	2016	2014	2016	2016	2016	2016	2016
Ja	1	4	7	9	12	8	9	8
Nei	99	96	94	91	88	92	91	92

75 prosent av de som kjente til at barnet hadde sendt eller lagt ut tekst, bilder eller videoer på mobilen eller internett, svarte at de fikk slettet dette senere.

Elleve prosent av foreldrene oppgir at de selv har sendt eller lagt ut tekst, bilder eller videoer på mobil eller internett som de etterpå angret på. Andelen er noe høyere blant foreldrene under 40 år enn de over 40 år, og også høyest blant foreldrene til de yngste barna (1–4 år). Over tid ser vi en viss økning i denne andelen.

86 prosent av de som har angret på noe de har sendt eller lagt ut, fikk slettet dette senere.

Tabell 11: Har du, ikke barnet ditt, lagt ut tekst, bilder eller videoer på mobil eller internett som du etterpå angret på? Prosent.

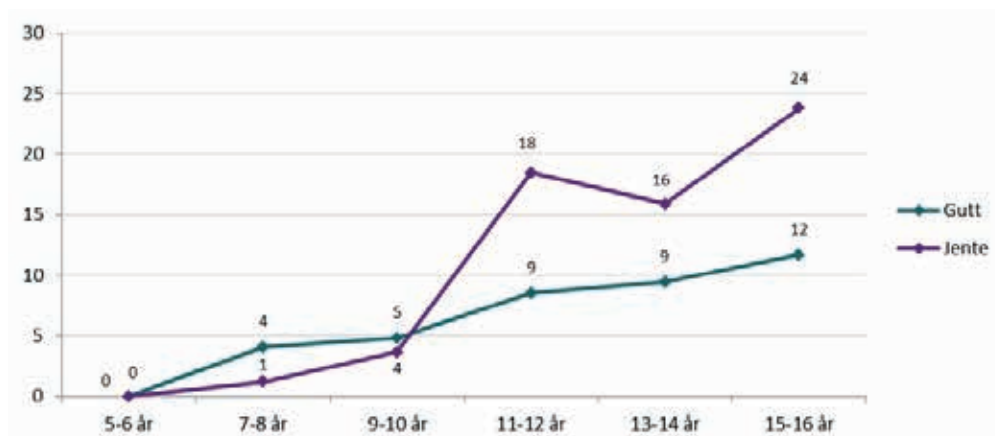
Har du, ikke barnet ditt, lagt ut tekst, bilder eller videoer på mobil eller internett som du etterpå angret på?	ALDER							KJØNN		TOTALT
	1–4 år		5–8 år		9–12 år		13–16 år	Gutt	Jente	
	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2016	2016	2016	2016
Ja	7	15	8	9	7	11	7	11	10	11
Nei	93	85	92	91	93	89	93	89	90	89

Nettmobbing

Åtte prosent av foreldrene oppgir at barnet har opplevd mobbing via nett eller mobil. Andelen er noe høyere blant jenter enn gutter (elleve mot seks prosent) og øker med barnas alder, spesielt blant jentene. Ifølge foreldrene har 24 prosent av jentene i alderen 15–16 år opplevd mobbing via nett eller mobil.

I undersøkelsen rettet mot barn, fant vi at 25 prosent av barna i alderen 9–16 år har opplevd at noen har vært slemme med dem eller mobbet dem på internett, spill eller mobil. Blant jentene i 15–16-årsalderen har 36 prosent opplevd dette.

Figur 61: Har ditt barn opplevd mobbing via nett eller mobil? Prosentandeler etter barnets kjønn og alder.

De som har opplevd at barnet ble mobbet, ble spurt om de fikk hjelp til å håndtere og få slutt på mobbingen. 47 prosent svarte at de ikke trengte hjelp, mens 13 prosent ikke fikk hjelp. 28 prosent svarer at de fikk litt hjelp, mens elleve prosent opplevde å få mye hjelp.

45 prosent av foreldrene vet hvem de skal henvende seg til dersom barnet deres blir utsatt for digital mobbing eller opplever å få bilder og informasjon på avveie på nett. Det er noe flere fedre enn mødre som vet dette (48 mot 41 prosent), og det er flest som vet dette blant foreldrene som er 40 år eller eldre (50 prosent).

Over tid har det vært en økning i andelen foreldre med barn i alderen 1–4 år som vet hvor de skal henvende seg (fra 28 til 37 prosent). Det er forholdsvis små endringer blant foreldre med barn i alderen 5–12 år.

På spørsmål om hvem de vil henvende seg til, er det flere av foreldrene som svarer at det vil variere ut ifra alvorlighetsgrad og hvem som er mobber. Ellers blir blant annet skole, foreldre til mobber, mobberen selv, slettmeget.no, politiet og barnevakten.no nevnt ofte i de åpne svarene. Det er også enkelte som svarer barneombudet, nettvett.no, Medietilsynet og Datatilsynet.

Tabell 12: Vet du hvor eller hvem du skal henvende deg til dersom barnet ditt blir utsatt for digital mobbing, eller opplever og få bilder og informasjon på avveie på nettet? Prosent.

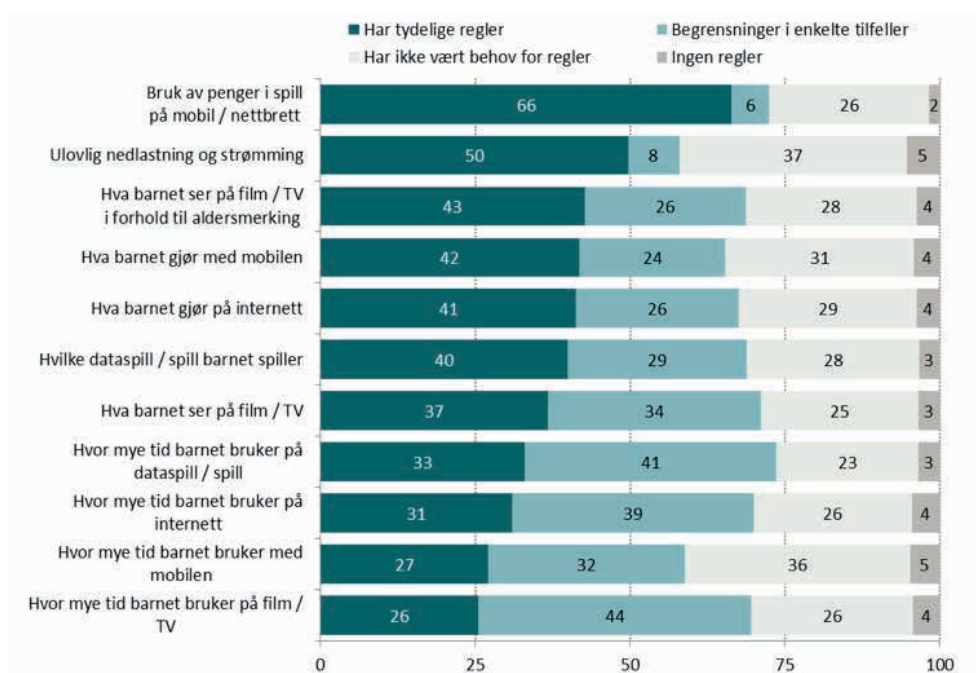
	ALDER							KJØNN		TOTALT
	1–4 år		5–8 år		9–12 år		13–16 år	Gutt	Jente	
	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2016	2016	2016	2016
Ja	28	37	37	39	46	50	55	44	46	45
Nei	72	63	63	61	54	50	45	56	54	55

Regulering av mediebruk

31 prosent av foreldrene svarer at de har brukt filter eller innstillinger på barnets mobil, nettbrett, konsoll eller PC som begrenser tilgangen til innhold. Bruk av filtre og innstillinger ser ut til å være uavhengig av barnets kjønn, men det er en tydelig sammenheng med alder, der bruken er mest utbredt når barna er mellom fem og tolv år. Om lag fire av ti foreldre med barn i alderen 5–12 år har brukt filter eller innstillinger som begrenser tilgang til innhold.

Videre skal vi se på regler eller begrensninger på ulike typer aktiviteter og medier.

Figur 62: Har deres familie regler eller begrensninger når det gjelder ...? Prosentandeler.⁹

Klare regler er mest vanlig med tanke på bruk av penger i spill på mobil/nettbrett (66 prosent) og ulovlig nedlastning og strømming (50 prosent). De høyeste andelenene her finner vi blant de foreldrene som svarer for barn i alderen 9–12 år (henholdsvis 77 og 59 prosent).

Mellom 40 og 43 prosent har klare regler når det gjelder hva barnet ser på film/tv med tanke på aldersmerking, hva barnet gjør med mobilen, hva barnet gjør på internett og hvilke dataspill/spill barnet spiller. Samtidig er det forholdsvis høye andeler som har begrensninger i enkelte tilfeller på disse områdene (fra 24 til 29 prosent).

37 prosent har klare regler for hva barnet ser på film, mens 34 prosent har begrensninger i enkelte tilfeller.

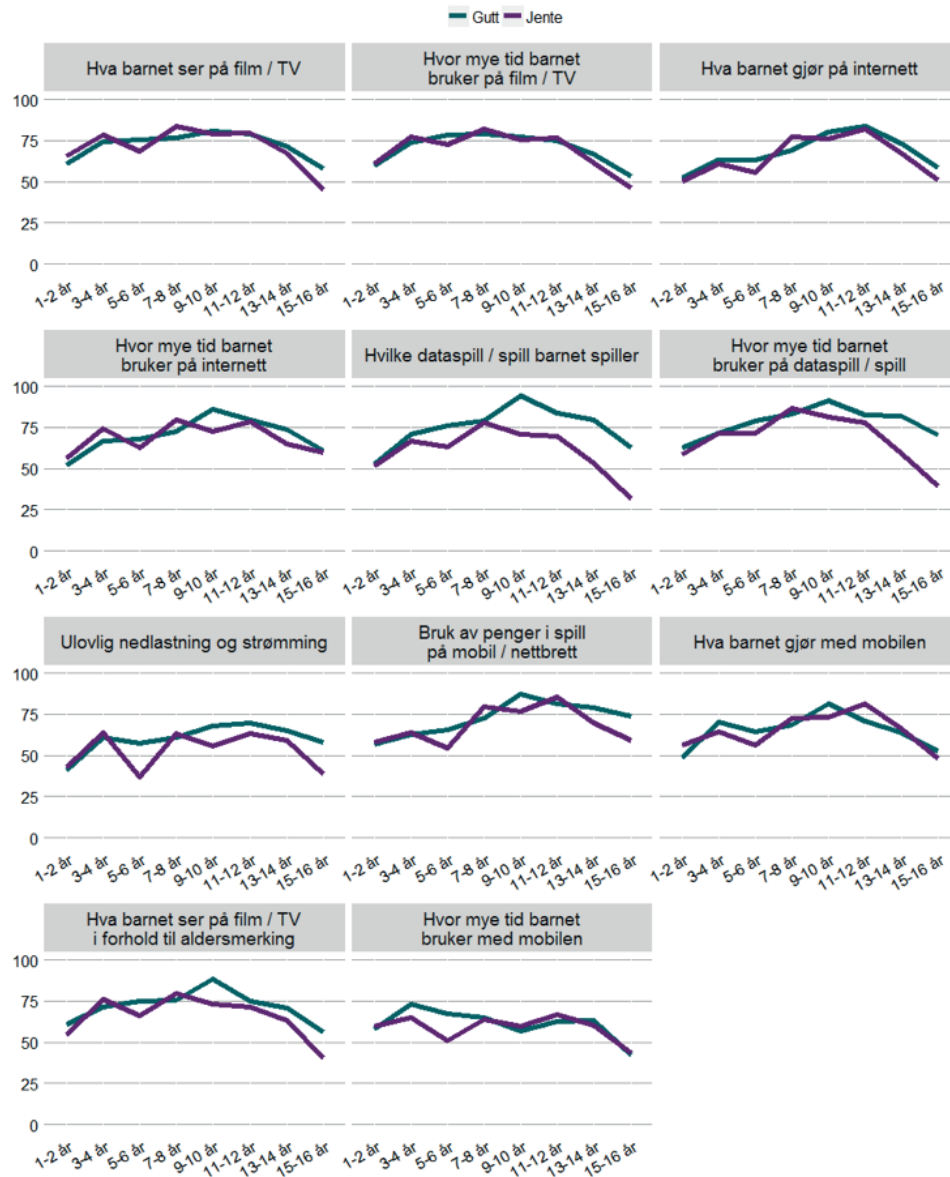
Når det gjelder tid brukt på dataspill/spill, internett, mobilen og film/tv, er det vanligere å ha begrensninger i enkelte tilfeller fremfor tydelige regler. Totalt oppgir om lag sju av ti foreldre at de har regler eller begrensninger når det gjelder tid brukt på dataspill/spill, internett og film/tv. Det er noe mer uvanlig å ha regler eller begrensninger med tanke på hvor mye tid barnet bruker med mobilen. Seks av ti foreldre har dette.

Når det gjelder tiden barna bruker på de ulike mediene (tv, internett, dataspill, mobil), minker andelen som har tydelige regler etter hvert som barna blir eldre. Samtidig øker andelen som har enkelte begrensninger.

⁹ De som har svart at «barnet ser/bruker/gjør ikke» er tatt ut av prosenteringen.

Ifølge foreldrene er regler knyttet til dataspill/spill, både med tanke på innhold og tidsbruk, mer utbredt blant gutter enn jenter, med størst kjønnsforskjell blant de eldste barna. 63 prosent av guttene i alderen 15–16 år har regler eller begrensninger som gjelder hvilke spill de spiller, og 70 prosent har regler/begrensninger tilknyttet tid brukt på spilling. Blant jentene i samme alder er andelen henholdsvis 31 og 39 prosent.

Figur 63: Andel som har tydelige regler/begrensninger i enkelte tilfeller

Tabell 13 viser sammenligning over tid for foreldre med barn i alderen 1–12 år. Gjennomgående er det forholdsvis små forskjeller, men blant foreldre med barn i alderen 9–12 år har det vært en tydelig økning i andelen som har regler for hva man gjør med mobilen (fra 40 prosent i 2014 til 53 prosent i 2016). Det har også vært en viss økning i andelen som har regler for hvor mye tid man bruker på mobilen.

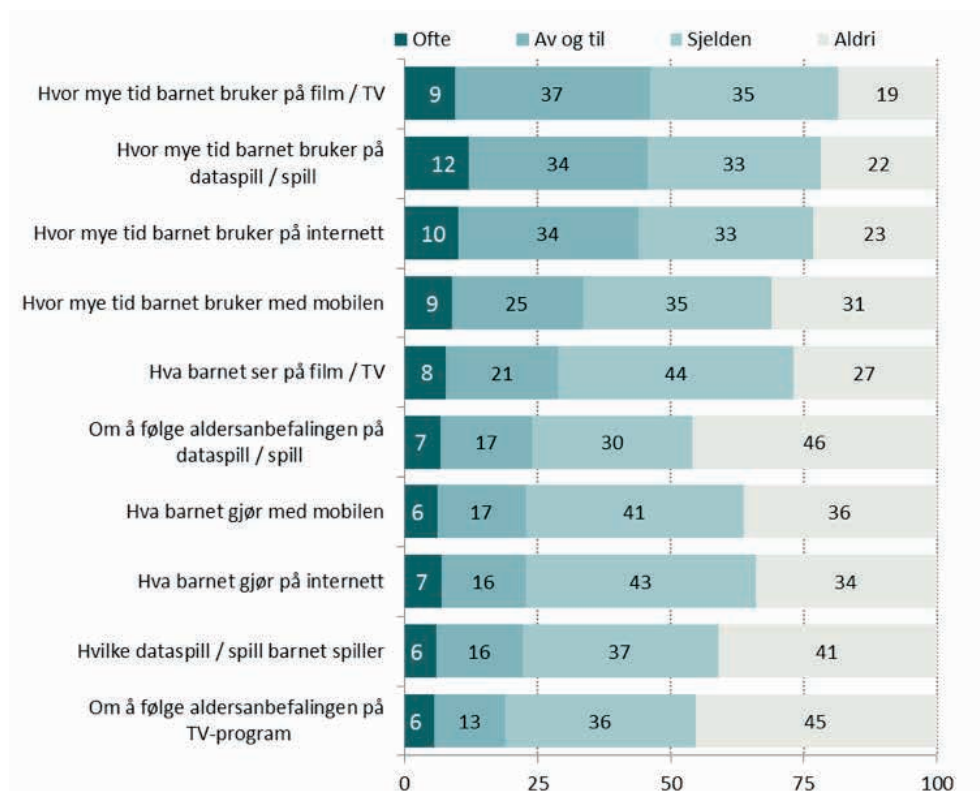
Tabell 13: Har deres familie regler eller begrensninger når det gjelder. . . ? Prosent.

Har deres familie regler eller begrensninger når det gjelder. . . ?	1-4 år		5-8 år		9-12 år		13-16	KJØNN		TOTALT
	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2016	Gutt	Jente	2016
Hva barnet ser på film eller tv-program?										
Har tydelige regler	43	46	42	43	34	38	19	38	35	37
Begrensninger i enkelte tilfeller	25	24	32	32	43	41	41	34	35	34
Har ikke vært behov for regler	30	27	25	23	21	20	31	25	26	25
Ingen regler	1	2	1	1	2	1	9	3	4	3
Vet ikke	1	-	0	-	0	-	-	-	-	-
Hvor mye tid barnet bruker på film eller tv										
Har tydelige regler	31	35	28	29	23	25	13	28	23	26
Begrensninger i enkelte tilfeller	37	34	49	48	50	51	43	43	46	44
Har ikke vært behov for regler	29	28	21	20	25	22	35	25	28	26
Ingen regler	2	3	2	2	2	2	9	5	4	4
Vet ikke	1	-	0	-	1	-	-	-	-	-
Hva barnet gjør på internett										
Har tydelige regler	46	45	47	46	46	48	29	43	39	41
Begrensninger i enkelte tilfeller	7	12	19	20	31	33	33	26	26	26
Har ikke vært behov for regler	46	40	33	32	21	18	30	27	31	29
Ingen regler	1	2	1	2	2	1	8	4	3	4
Vet ikke	1	-	1	-	0	-	-	-	-	-
Hvor mye tid barnet bruker på internett										
Har tydelige regler	40	40	36	39	34	33	17	34	27	31
Begrensninger i enkelte tilfeller	19	23	31	32	45	46	47	37	41	39
Har ikke vært behov for regler	38	34	31	27	18	19	27	24	27	26
Ingen regler	2	3	2	2	2	2	9	5	4	4
Vet ikke	1	-	0	-	0	-	-	-	-	-
Hvilke dataspill/spill barnet spiller?										
Har tydelige regler	46	47	46	50	44	44	22	44	35	40
Begrensninger i enkelte tilfeller	17	16	24	24	36	37	35	32	25	29
Har ikke vært behov for regler	39	35	29	24	19	18	36	21	37	28
Ingen regler	0	2	0	1	2	2	8	3	3	3
Vet ikke	0	-	0	-	0	-	-	-	-	-
Hvor mye tid barnet bruker på dataspill/spill?										
Har tydelige regler	38	41	39	41	35	34	19	38	27	33
Begrensninger i enkelte tilfeller	26	26	37	39	47	49	43	40	41	41
Har ikke vært behov for regler	35	31	23	18	15	14	30	18	29	23
Ingen regler	1	2	1	2	3	2	7	4	3	3
Vet ikke	1	-	0	-	0	-	-	-	-	-
Ulovlig nedlastning og strømming av film og lignende?*										
Har tydelige regler	-	48	-	49	-	59	43	54	45	50
Begrensninger i enkelte tilfeller	-	6	-	7	-	6	12	8	8	8
Har ikke vært behov for regler	-	40	-	40	-	33	37	33	41	37
Ingen regler	-	6	-	4	-	2	8	5	6	5
Vet ikke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruk av penger i spill på mobil og nettbrett?*										
Har tydelige regler	-	58	-	61	-	77	64	68	64	66
Begrensninger i enkelte tilfeller	-	3	-	8	-	6	6	7	5	6
Har ikke vært behov for regler	-	37	-	29	-	16	27	24	28	26
Ingen regler	-	2	-	2	-	1	2	1	2	2
Vet ikke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hva barnet gjør med mobilen?										
Har tydelige regler	59	51	47	49	40	53	22	44	40	42
Begrensninger i enkelte tilfeller	12	10	20	16	28	23	35	22	25	24
Har ikke vært behov for regler	29	35	33	33	28	22	34	30	31	31
Ingen regler	1	4	1	1	4	1	9	4	4	4
Vet ikke	0	-	0	-	1	-	-	-	-	-
Hva barnet ser på av filmer og tv-program i forhold til passende aldersmerking*										
Har tydelige regler	-	50	-	52	-	48	24	45	40	43
Begrensninger i enkelte tilfeller	-	17	-	22	-	30	33	27	25	26
Har ikke vært behov for regler	-	31	-	25	-	21	33	25	31	28
Ingen regler	-	2	-	1	-	1	10	4	4	4
Vet ikke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvor mye tid barnet bruker med mobilen										
Har tydelige regler	48	43	31	38	24	28	12	30	24	27
Begrensninger i enkelte tilfeller	13	22	25	25	32	34	39	30	34	32
Har ikke vært behov for regler	37	33	43	36	39	36	39	36	37	36
Ingen regler	2	2	1	2	5	2	10	5	5	5
Vet ikke	0	-	0	-	0	-	-	-	-	-

*Ny i 2016

Uenighet om mediebruk

Figur 64: Bruker du og barnet å være uenige om...? Prosentandeler.

Ifølge foreldrene er det mest uenighet om *tiden* barnet bruker på ulike medier, mens det er mindre uenighet om *hva* barnet gjør/ser på mediene. 46 prosent er ofte eller av og til uenig med barnet om tid brukt på film/tv, og like stor andel er uenig om tid brukt på dataspill/spill. 44 prosent er ofte eller av og til uenig om tiden brukt på internett, og 33 prosent er uenig om tiden barnet bruker med mobilen.

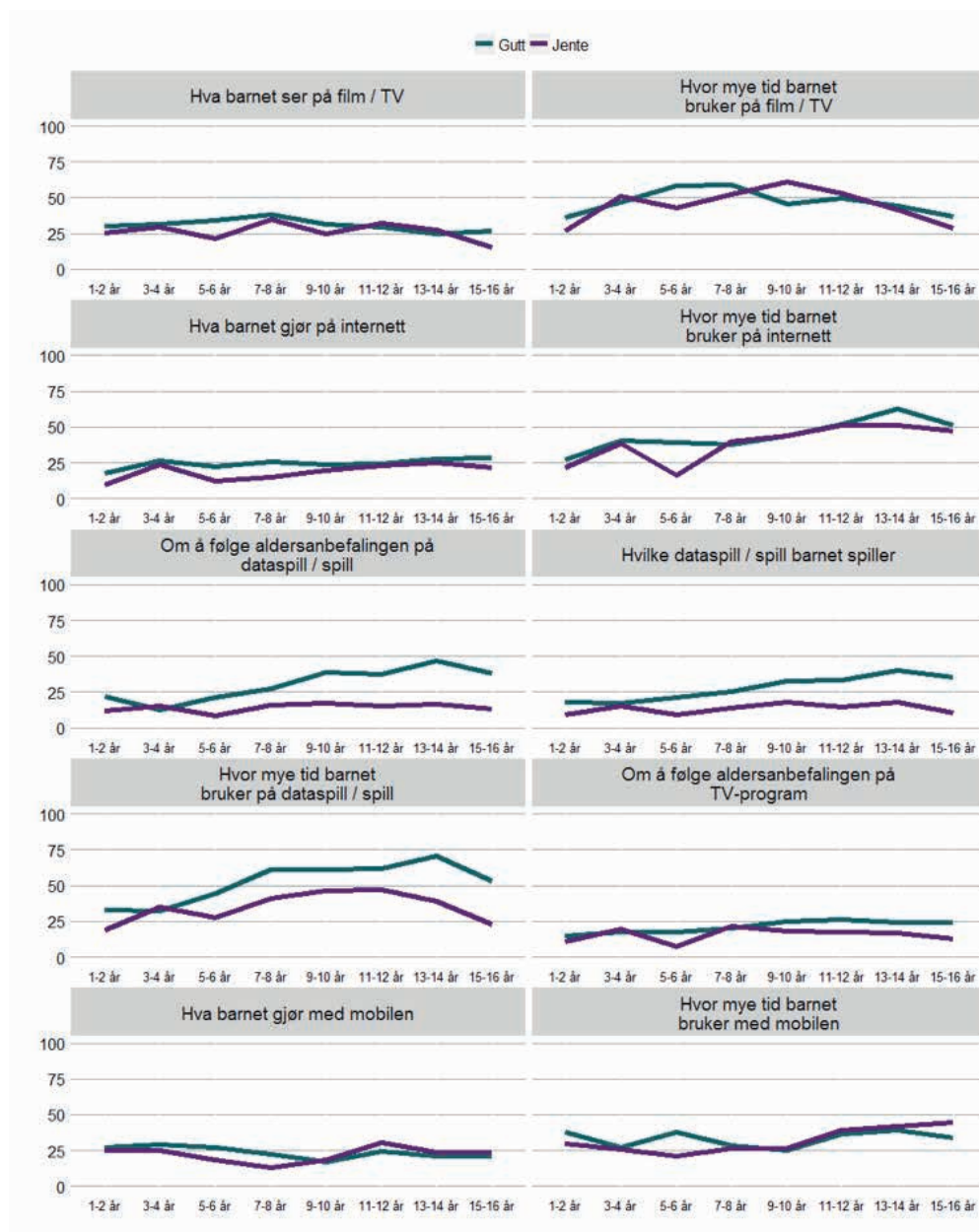
Samtidig som mange er uenige med barna om tidsbruk, er det som vi har sett nettopp tidsbruk foreldrene selv oppgir at de ikke har tydelige regler på.

29 prosent er ofte eller av og til uenig om hva barnet ser på tv. Mellom 22–24 prosent er ofte eller av og til uenig om hva barnet gjør med mobilen, på internett, hvilke spill barnet spiller og det å følge aldersgrenser på dataspill/spill. Det er minst uenighet om å følge aldersanbefalinger på tv-program, hvorav 19 prosent ofte eller av og til er uenig.

Det er mer vanlig å være uenig med gutter enn jenter om hvilke dataspill/spill de spiller, hvor mye tid de bruker på spilling og det å følge aldersanbefaling på spill. Kjønnforskjellen er størst for de med barn i 15–16-årsalder. 54 prosent av foreldrene er ofte eller av og til uenig med gutter i alderen 15–16 år om tiden brukt på spilling, mens kun 23 prosent er uenig med de jevngamle jentene om dette. Videre er 36 prosent av foreldrene til gutter i alderen 15–16 år ofte eller av og til uenig om hvilke dataspill/spill de spiller, mot elleve prosent blant foreldrene til jenter i samme alder. Differansen er omtrent tilsvarende når det gjelder uenighet om å følge aldersanbefalingene.

I undersøkelsen rettet mot barn i alderen 9–16 år ble også barna bedt om å svare på dette spørsmålet om uenighet. Her fant vi også at det er tidsbruk på internett (49 prosent), mobil (45 prosent) og film (45 prosent) som størst andel av barna oppgir at man ofte eller av og til er uenig med sine foreldre om.

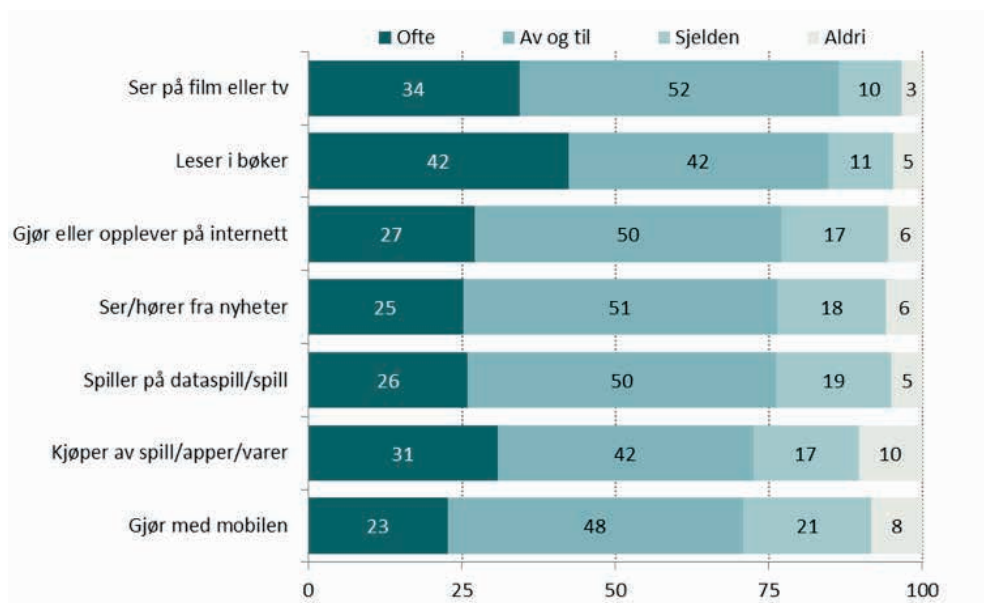
Figur 65: Andel som ofte eller av og til er uenige om...

Prater foreldre med barn om mediebruk?

Det er meget vanlig blant foreldrene å snakke med barna om hva de ser på film eller tv, samt hva barna leser i bøker. Henholdsvis 86 og 85 prosent snakker ofte eller av og til med barnet sitt om dette. Mange av foreldrene (mellom 71 og 77 prosent) snakker også ofte eller av og til med barnet om hva barnet gjør eller opplever på internett, ser/hører fra nyheter, spiller på dataspill/spill, kjøper av spill/apper/varer og gjør med mobilen.

Figur 66: Andel som ofte eller av og til prater med barnet om hva han/hun ...¹⁰

En høyere andel mødre enn fedre snakker *ofte* med barnet sitt om hva de ser på film/tv, spiller på dataspill/spill, gjør eller opplever på internett, gjør med mobilen, kjøper av apper/spill/varer, leser i bøker samt ser/hører av nyheter. Blant fedrene er det mer vanlig å snakke om dette *av og til*. Dersom vi ser på andelen som snakker med barna ofte eller av og til under ett, blir forskjellen mellom mødre og fedre betydelig mindre. Dette gjelder også for foreldrenes alder. Tendensen er imidlertid at foreldre i 40-årene snakker mest med barna, særlig når det gjelder hva barnet kjøper av spill/apper/varer, og hva barnet ser/hører av nyheter.

Foreldrenes utdanning har også en viss innvirkning på hvor ofte de prater med barna. Mønsteret er at de med høy utdanning oftere prater med barna enn de med lav utdanning.¹¹

Videre vil vi se nærmere på om hvor ofte man prater med sine barn om de ulike temaene, varierer etter barnas kjønn og alder.

Film og tv

86 prosent av foreldrene svarer at de ofte eller av og til snakker med barnet sitt om hva det ser på film eller tv. Foreldrene snakker omtrent like mye med gutter som jenter. Det er først og fremst barnas alder som har betydning for hvor ofte foreldrene snakker med dem. Andelen som ofte snakker med barnet om hva det ser på film/tv, synker betydelig med barnas alder. 42 prosent av foreldrene med barn i alderen 1–4 år snakker ofte om dette, mot kun 17 prosent av de som har barn i alderen 15–16 år.

Bøker

85 prosent av foreldrene snakker ofte eller av og til med sine barn om hva barnet leser i bøker. Hele ni av ti foreldre med barn i alderen 1–12 år hevder at de ofte eller av og til prater med barnet om dette. Andelen som ofte prater med barna, synker imidlertid med barnas alder. Over halvparten av foreldrene svarer at de ofte prater med barn i alderen 1–8 år om hva de leser i bøker, mens kun 15 prosent hevder å prate ofte med 15–16-åringene. Hvorvidt barnet er gutt eller jente har liten betydning for hvor ofte foreldrene prater med dem om bøker.

¹⁰ De som har svart «barnet ser/bruker/gjør ikke» er tatt ut av prosenteringen.

¹¹ Dersom vi ser andelen som prater ofte eller av og til, under ett.

Internett

77 prosent av foreldrene svarer at de ofte eller av og til snakker med barnet om hva det gjør eller opplever på internett. Foreldrene prater omtrent like mye med guttene som med jentene, men mer med de yngre barna enn de eldre. En tredjedel prater ofte med barn i alderen 1–12 om dette, mens kun 15 prosent prater ofte med 15–16-åringene. Det er mer vanlig å prate med de eldste barna av og til, og ser vi på foreldreandelene som prater ofte eller av og til under ett, er det betydelig mindre forskjeller mellom aldersgruppene.

Nyheter

76 prosent av foreldrene prater ofte eller av og til med barna sine om hva de ser/hører fra nyheter. De prater mest med barna i alderen 9–14 år, og om lag en tredjedel av foreldrene til disse barna prater ofte med dem om nyheter. Blant de med barn i alderen 1–4 år oppgir kun 16 prosent at de ofte prater med barnet om hva det ser/hører av nyheter. Det er jevnt over små forskjeller mellom jenter og gutter, selv om jenter i alderen 13–14 år skiller seg ut: Foreldrene til disse barna er de som i størst grad hevder å prate ofte med barnet om nyheter (35 prosent).

Dataspill og andre spill

Dataspill/spill er noe som 76 prosent av foreldrene ofte eller av og til snakker med barna om. Flere foreldre til gutter enn jenter snakker ofte eller av og til med barnet sitt om spill (80 mot 72 prosent). Foreldre som har barn i alderen 15–16 år, prater i minst grad ofte med barna sine om spill (15 prosent), og da spesielt foreldre med jenter i denne aldersgruppen (8 prosent). Det er videre blant foreldre til barn i alderen 9–12 år vi finner flest som prater med barna sine om spill, og det er blant foreldre til gutter i denne alderen vi finner den største andelen som snakker ofte med barna om dette (33 prosent).

Kjøp av spill, apper og varer

72 prosent prater ofte eller av og til med barnet sitt om hva barnet kjøper av spill/apper/varer. Andelen som gjør dette, er noe høyere blant foreldre til gutter enn jenter (76 mot 69 prosent). Foreldrene prater mest med barn i alderen 9–12 år, hvor 33 prosent av foreldrene oppgir å snakke ofte om kjøp av spill o.l. Kjønnsforskjellen er størst blant de eldste barna. Ifølge foreldrene prater 27 prosent ofte med guttene i alderen 15–16 år om dette, mens tilsvarende andel for jentene i samme alder er kun 15 prosent.

Hva de gjør med mobilen

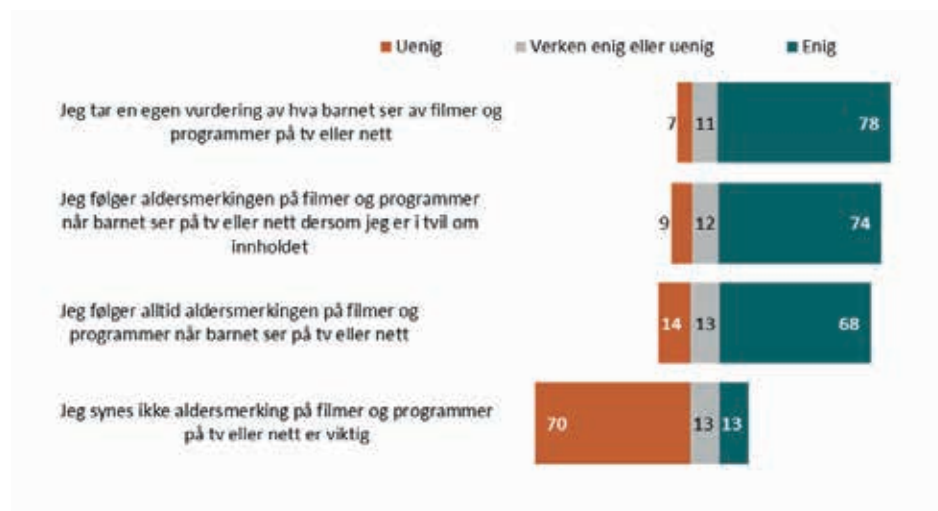
71 prosent av foreldrene hevder å snakke ofte eller av og til med barnet sitt om hva barnet gjør med mobilen. Det er kun mindre forskjeller mellom foreldre til jenter og gutter. Andelen som hevder de snakker om dette ofte, er lavest blant foreldrene til 15–16-åringer (tolv prosent). Dersom vi ser på andelen som snakker ofte og av og til under ett, er det mindre forskjeller mellom aldersgruppene.

Figur 67: Prater du og barnet ditt om hva han/hun ... Prosentandel som har svart ofte.

Aldersmerking

Figur 68: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om aldersmerking og aldersgrenser? Prosent.

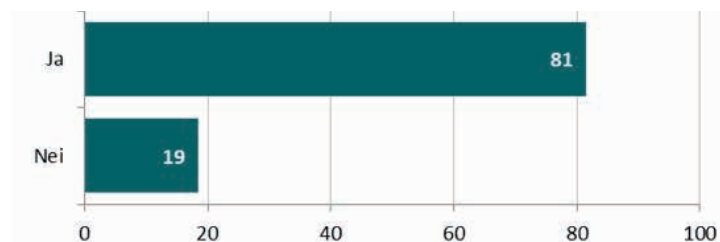
Foreldrene ble bedt om å ta stilling til enkelte påstander om aldersmerking og aldersgrenser. Foreldrene er gjennomgående positive til aldersmerking og tar dette i betraktning når de vurderer hva barna får se på.

De fleste foreldrene tar en egen vurdering av hva barna ser av filmer og programmer på tv eller nett, og følger samtidig aldersmerkingen dersom de er i tvil om innholdet. Henholdsvis 78 og 74 prosent er enig i disse påstandene. En høy andel (68 prosent) er også helt eller delvis enig i at de *alltid* følger aldersmerkingen på filmer og programmer. Foreldre opplever gjennomgående at aldersmerking av film og programmer er viktig. Kun 13 prosent er enig i påstanden om at dette ikke er viktig.

En høyere andel mødre enn fedre følger aldersmerkingen, både generelt og dersom de er i tvil om innholdet. De opplever også i større grad enn menn at aldersmerking er viktig.

Det er blant foreldrene til de eldste barna (15–16-åringene) vi finner de laveste andelenene for «enig». Disse foreldrene oppgir sjeldnere å følge aldersmerkingen (alltid eller når de er i tvil om innholdet), og de foretar sjeldnere egne vurderinger av hva barnet får se på. De opplever dessuten også aldersmerking som noe mindre viktig sammenlignet med foreldre til yngre barn.¹²

Figur 69: Har du sett at det er kommet aldersgrensemerking på skjermen i noen av tv-programmer?

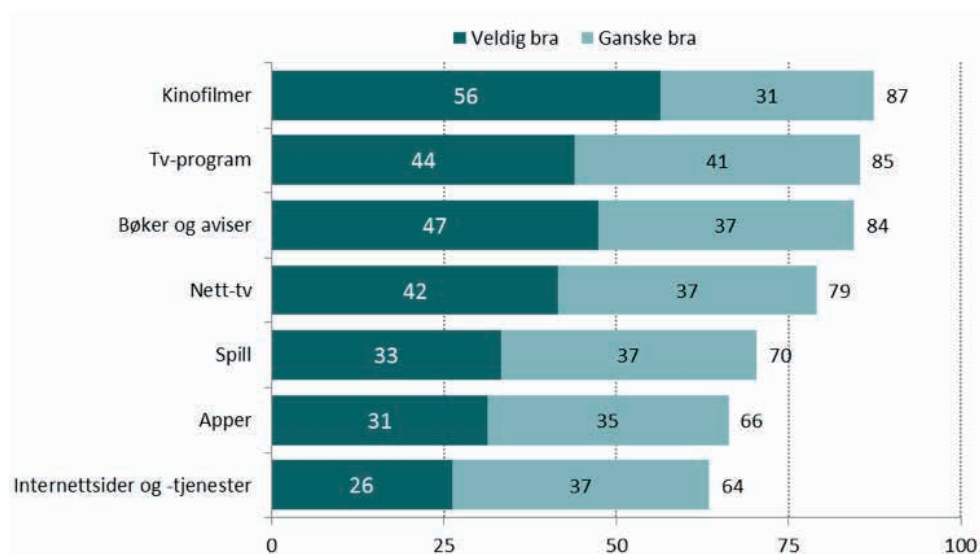
81 prosent av foreldrene har sett at det har kommet aldersgrensemerking på skjermen i noen tv-programmer. Det er kun små forskjeller med tanke på foreldrenes kjønn, alder og utdanningsnivå, sett bort ifra at andelen med kjennskap til dette er noe høyere blant foreldrene i 40-årene (86 prosent).

¹² 63 prosent av foreldrene med barn i alderen 15–16 år er uenig i påstanden om at aldersmerking på filmer og programmer er viktig. Blant foreldre med barn i yngre aldersgrupper varierer andelen som er uenig, fra 69 til 75 prosent.

Veiledning og opplæring

Foreldres kjennskap til innholdet i mediene som barnet bruker

Figur 70: Etter din mening, hvor godt kjenner du til innholdet i mediene som barnet bruker? Prosentandeler som har svart veldig bra og ganske bra.

Mellom 84 og 87 prosent av foreldrene kjenner ganske eller veldig godt til hva barnet ser på kino og tv og leser i bøker og aviser. Foreldrene er også forholdsvis godt kjent med hva barna ser på nett-tv, hvorav 79 prosent kjenner dette veldig bra eller ganske bra. 70 prosent kjenner også veldig/ganske bra til innholdet i spillene som barna bruker.

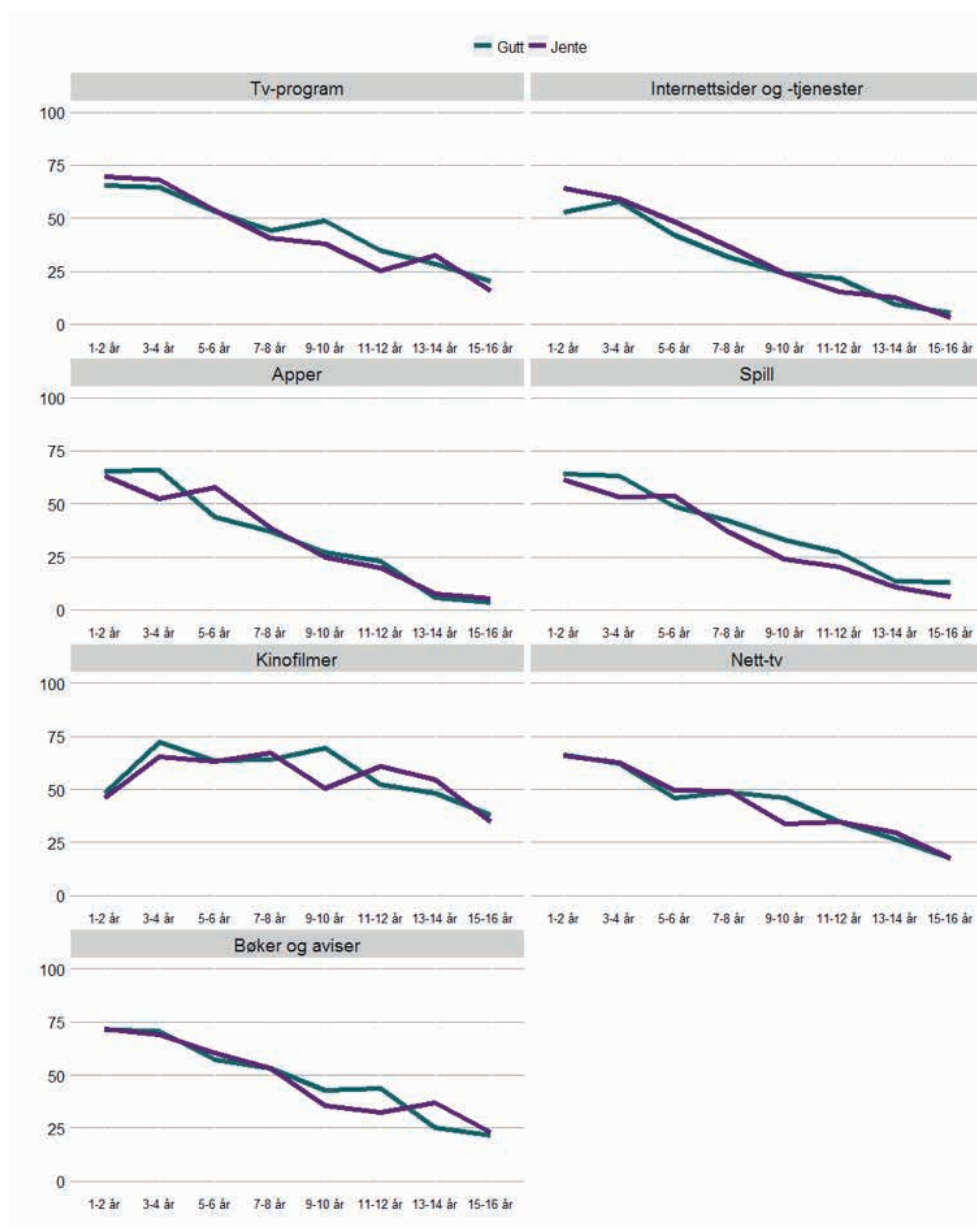
Apper og internettsider/-tjenester som barna bruker, er det foreldrene kjenner dårligst. Henholdsvis 66 og 64 prosent har veldig eller ganske god kunnskap om dette.

Etter hvert som barna blir eldre, synker foreldrenes kunnskap om innholdet i mediene de bruker. Spesielt gjelder dette for internettsider/-tjenester og apper, hvor henholdsvis kun fire og seks prosent av foreldrene med barn i 15–16-årsalderen kjenner innholdet veldig bra. I kontrast til dette svarer 36 prosent av foreldrene med barn i 15–16-årsalderen at de kjenner innholdet i kinofilmer veldig godt. Det er forholdsvis små forskjeller mellom foreldre til jenter og gutter.

En høyere andel mødre enn fedre kjenner veldig godt til innholdet i mediene som barnet bruker, med unntak av spill, hvor forskjellen er liten. Videre er det en tendens til at yngre foreldre har bedre kjennskap til innholdet i mediene barna bruker, enn eldre foreldre, noe som også kan ha en sammenheng med barnas alder.

Det er forholdsvis små forskjeller i foreldrenes kjennskap etter utdanningsnivå, men kjennskapen til innholdet i bøker og aviser er noe bedre blant de med lengst utdanning.

Figur 71: Etter din mening, hvor godt kjenner du til innholdet i mediene som barnet bruker? Prosentandel som har svart veldig bra.

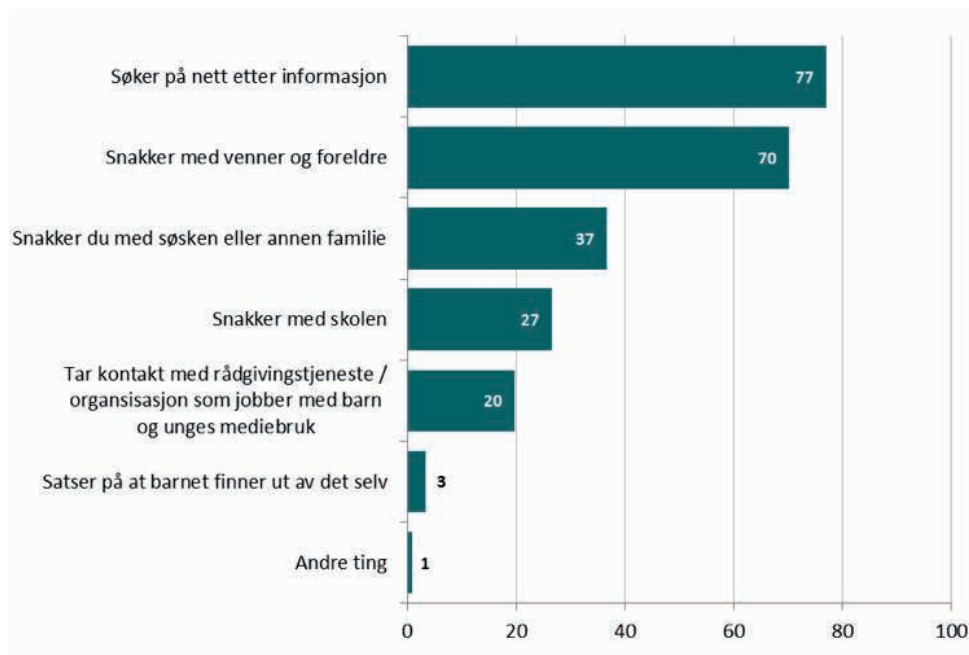
På spørsmål om hva de gjør dersom de ikke har nok informasjon til å veilede barnet, svarer 77 prosent at de søker på nett etter informasjon, og 70 prosent oppgir å snakke med venner og foreldre. Dette er de vanligste kildene til informasjon.

Videre hevder 37 prosent av foreldrene å snakke med søsken eller annen familie, 27 prosent snakker med skolen, mens 20 prosent snakker med en rådgivningstjeneste/organisasjon som jobber med barn og unges mediebruk.

Det er mer vanlig blant mødre enn fedre å snakke med venner og foreldre (76 mot 65 prosent) og rådgivningstjeneste/organisasjon (24 mot 15 prosent). Ellers er det kun små forskjeller mellom hva mødre og fedre gjør dersom de har for lite informasjon til å veilede barnet sitt.

En noe lavere andel av foreldre med lav utdanning (grunnskole/videregående skole) enn foreldre med høyere utdanning søker etter informasjon på nett. Det er derimot mer vanlig blant foreldrene med lavest utdanning å snakke med skolen.

Figur 72: Dersom du ikke har nok informasjon til å veilede barnet ditt, hva gjør du da? Prosentandeler.

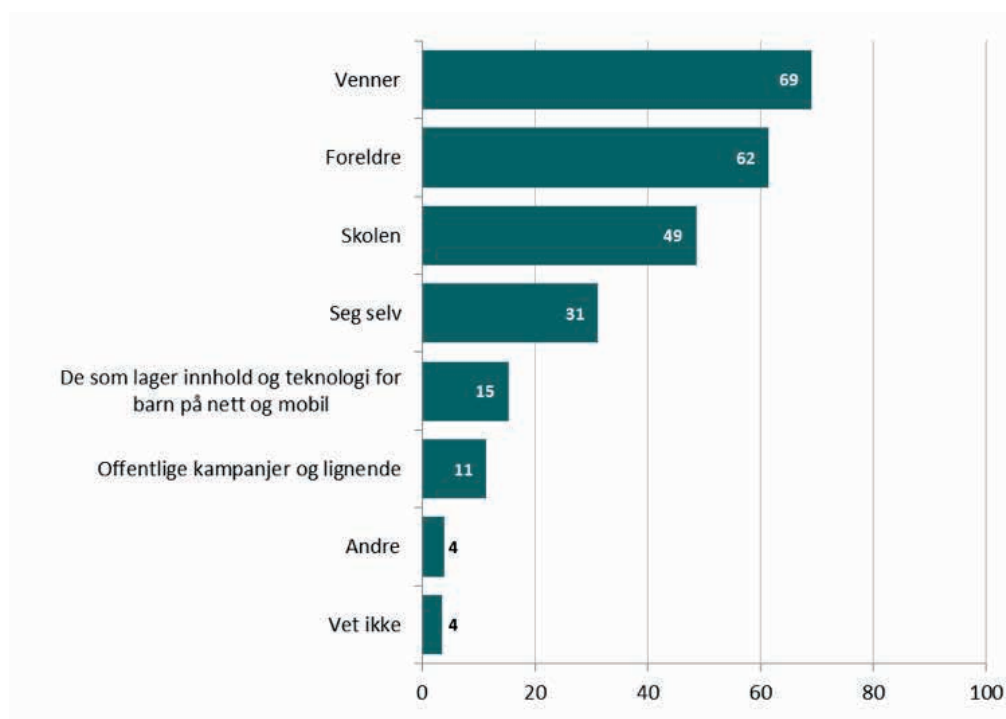

Hvem foreldre tror barn vil lære om nettvett av

På spørsmål om av hvem foreldrene tror barna helst vil lære om trygg bruk av nett, mobil og spill, svarer 69 prosent venner, 62 prosent foreldre og 49 prosent skolen.

I undersøkelsen rettet mot barn i alderen 9–16 år, var det skole og foreldre de fleste barna ønsket å lære om nettvett av. 56 prosent svarte skolen, like stor andel svarte mamma og 52 prosent svarte pappa. 21 prosent av barna svarte venner på dette spørsmålet.

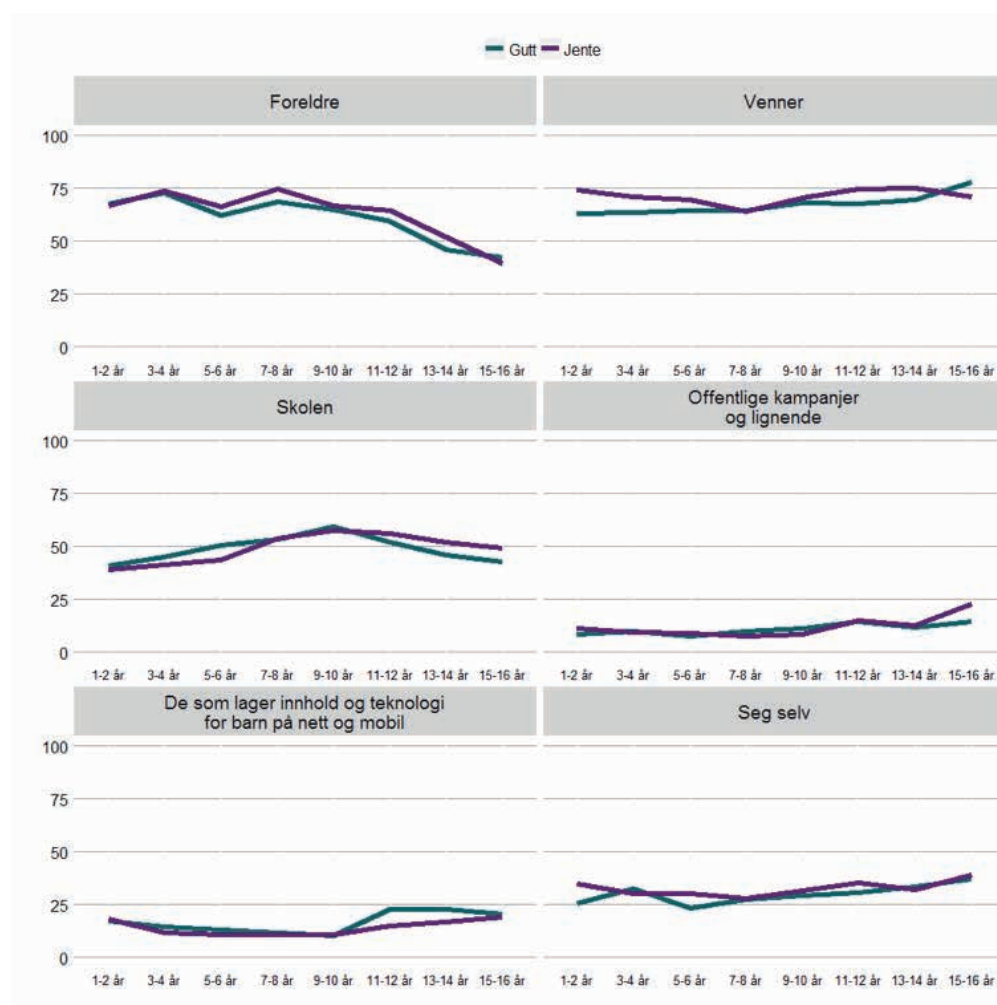
Figur 73: Hvem tror du barnet ditt helst vil lære om trygg bruk av nett, mobil og spill av (nettvett)? Prosentandeler

Jo eldre barna er, jo lavere foreldreandel mener barna vil lære nettvett av foreldrene. Det er forholdsvis små forskjeller mellom jenter og gutter.

En høyere andel av mødre enn fedrene tror barna helst vil lære om bruk av nett, mobil og spill på skolen, av offentlige kampanjer og av de som lager innhold. En høyere andel fedre enn mødre mener barna helst vil lære om dette av seg selv.

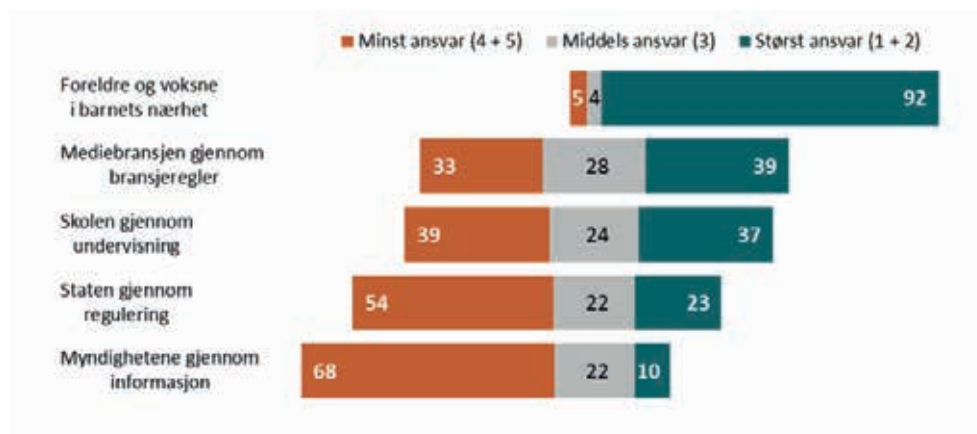
Figur 74: Hvor tror du barnet ditt helst vil lære om bruk av nett, mobil og spill?

Beskyttelse av barn og unge

Foreldrene ble bedt om å rangere fra 1 til 5 hvem de mener bør ha det største ansvaret for beskyttelse av barn og unge i deres bruk av medier. De aller fleste (83 prosent) mener det er foreldre og voksne i barnets nærhet som bør ha det største ansvaret, og hele 92 prosent har rangert dette alternativet som enten 1 eller 2 (størst ansvar). Alternativene «mediebransjen gjennom bransjeregler» og «skolen gjennom undervisning» rangeres også høyt. 39 prosent rangerer mediebransjen gjennom bransjeregler som enten 1 eller 2, og 37 prosent rangerer skolen gjennom undervisning blant de to øverste. I motsatt ende har vi «myndighetene gjennom informasjon», som i gjennomsnitt rangeres lavest. 68 prosent har rangert dette alternativet som 4 eller 5 (minst ansvar), mens 54 prosent rangerer «staten gjennom reguleringer» som 4 eller 5.

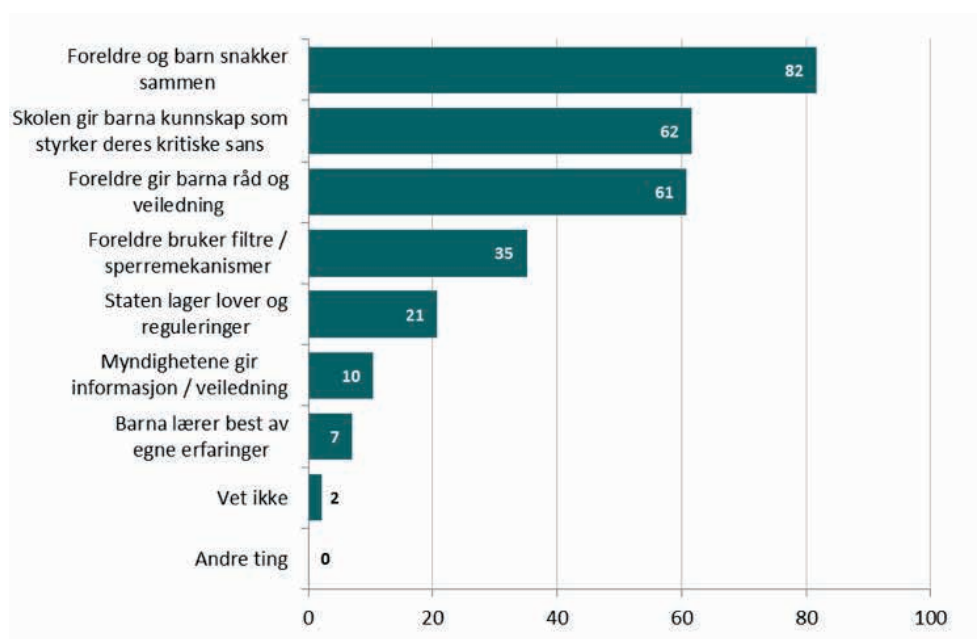
Figur 75: Hvem synes du har det største ansvaret for beskyttelse av barn og unge i deres bruk av medier? Prosentandeler.

Foreldrene ble videre bedt om svare på hvem de mener best gir barn og unge beskyttelse mot medieinnhold¹³. Den største andelen av foreldrene har her svart at dette best blir gjort ved at foreldre og barn snakker sammen (82 prosent). Videre er det 62 prosent som mener beskyttelse best blir gitt ved at skolen gir barna kunnskap som styrker deres kritiske sans og 61 prosent har svart ved at foreldre gir råd og veiledning. Videre er det 35 prosent av foreldrene som mener barna får best beskyttelse ved at foreldre bruker filter/sperremekanismer, og 21 prosent som har svart at barn og unge best beskyttes ved at myndighetene gir informasjon/veiledning.

¹³ De ble bedt om å velge inntil tre svaralternativer

Figur 76: Hvordan mener du barn og unge gis best beskyttelse mot medieinnhold? Prosentandeler.

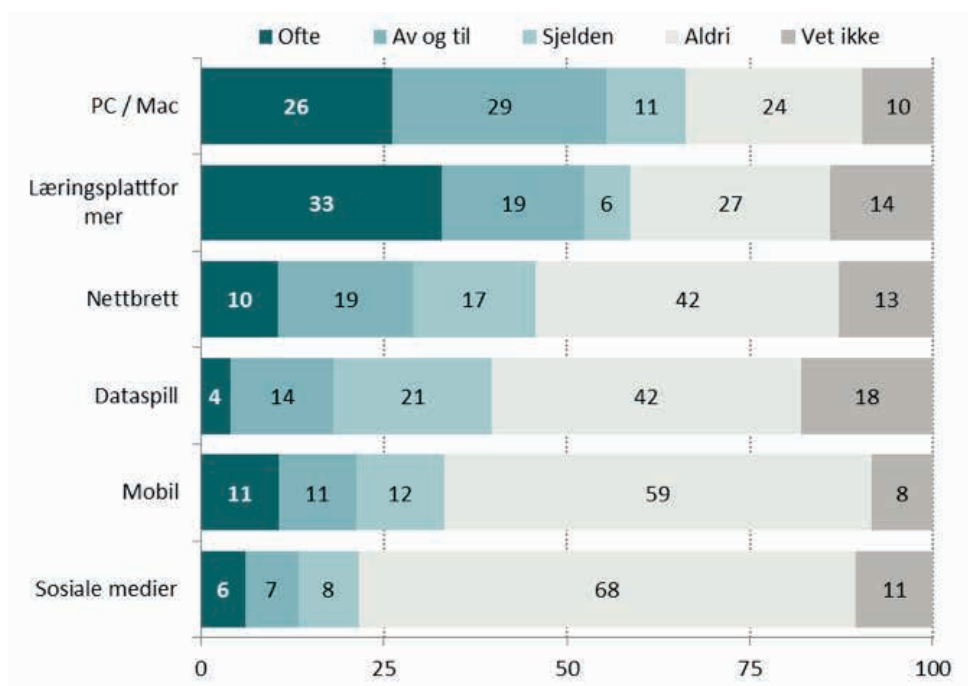
Analysene viser at en noe større andel mødre enn fedre svarer at barna får best beskyttelse ved at foreldre bruker filter/sperremekanismer (40 mot 31 prosent), og det er også størst andel av foreldre med barn under åtte år som svarer dette alternativet. Jo eldre barna er, jo lavere foreldreandel svarer beskyttelse via filter/sperremekanismer. Analysen viser også at andelen som svarer dette alternativet, blir mindre med foreldrenes økende alder.

Ellers finner vi at en noe større andel av de eldste foreldrene (fra 50 år og eldre) mener beskyttelse gis best ved at myndighetene gir informasjon og veiledning (16 prosent).

IKT i skolen

66 prosent av foreldrene svarer at barnet bruker PC/Mac i en eller annen grad i barnehagen eller på skolen, og 59 prosent oppgir at barnet bruker læringsplattformer. Det er disse IKT-verktøyene som også i størst grad brukes ofte av barna ifølge foreldrene. Videre er det 46 prosent av foreldrene som mener barnet bruker nettbrett, 40 prosent dataspill, 33 prosent mobil og 22 prosent oppgir at barnet bruker sosiale medier. Fra figur 77 ser vi at de fleste foreldrene som har oppgitt de fire siste IKT-verktøyene, mener disse brukes sjelden eller av og til.

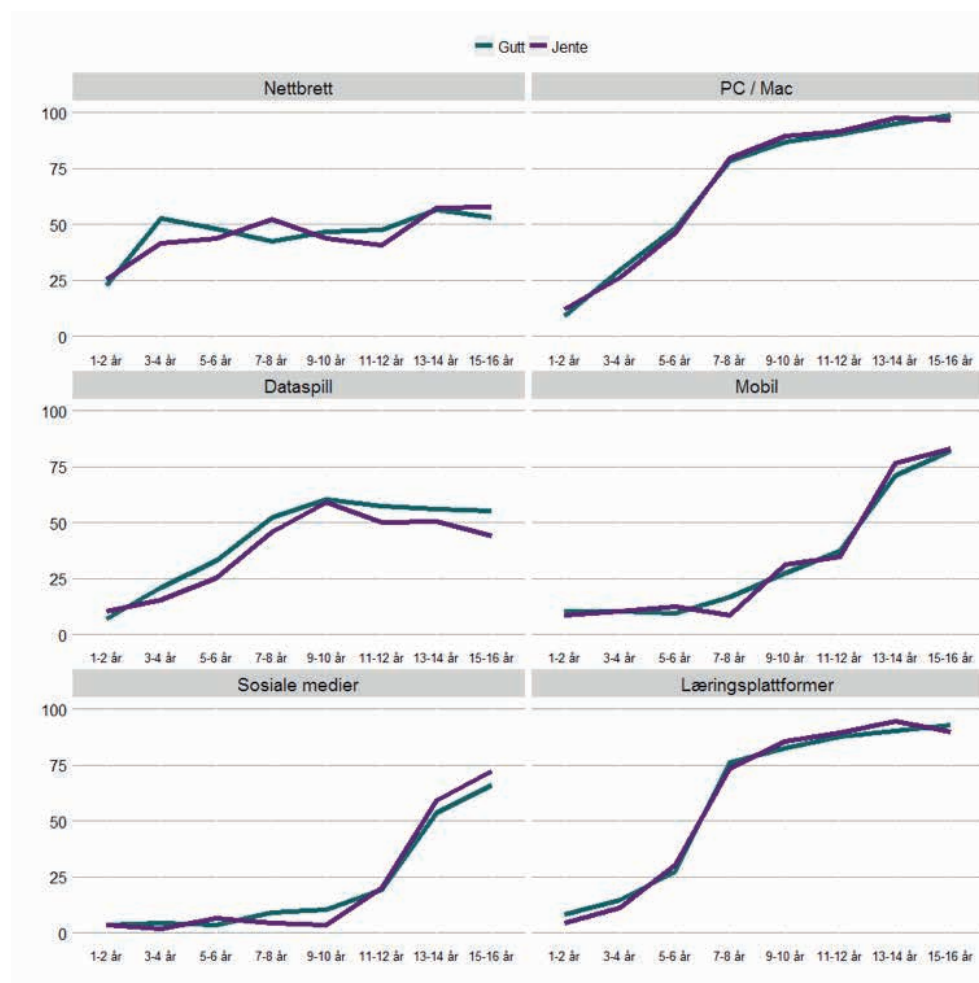
Figur 77: Hvor ofte bruker barnet ditt noen av disse IKT-verktøyene i barnehagen eller på skolen? Prosent.

Hva foreldrene mener barna bruker av IKT-verktøy i barnehagen og skolen, har sammenheng med barnas alder. Stort sett alle foreldrene med barn på ni år og eldre oppgir at PC/Mac blir brukt i skolen. Læringsplattformer blir først og fremst brukt fra barna er i skolealder, mens mobil og sosiale medier i størst grad blir nevnt av foreldre med barn fra 13 år og eldre. Når det gjelder dataspill, er det blant foreldre til barn i 9–12-årsalderen vi finner størst andel som mener det blir brukt i skolen, mens bruk av nettbrett virker å være mindre avhengig av barnas alder fra de er fem år gamle. Det er gjennomgående svært små forskjeller når det gjelder barnas kjønn. Dette er også å forvente, da IKT-verktøyene som brukes mest sannsynlig tilbys til alle barn i den aktuelle barnehage/skole, uavhengig av barnets kjønn. Dog skal det påpekes at en høyere andel av foreldrene mener barnet deres bruker dataspill ofte eller av og til i barnehage/skole dersom barnet er gutt enn jente (21 mot 16 prosent).

Fra undersøkelsen mot barn i alderen 9–16 år fant vi at 59 prosent av barna bruker PC/Mac i undervisningen, 52 prosent bruker læringsplattformer, 27 prosent bruker mobil og 20 prosent bruker nettbrett i undervisningen. Tolv prosent svarer at de bruker sosiale medier, og åtte prosent oppgir å bruke dataspill i undervisningen.

Figur 78: Hvor ofte bruker barnet ditt noen av disse IKT-verktøyene i barnehagen eller på skolen? Brutt ned på barnas kjønn og alder. Prosjenter.

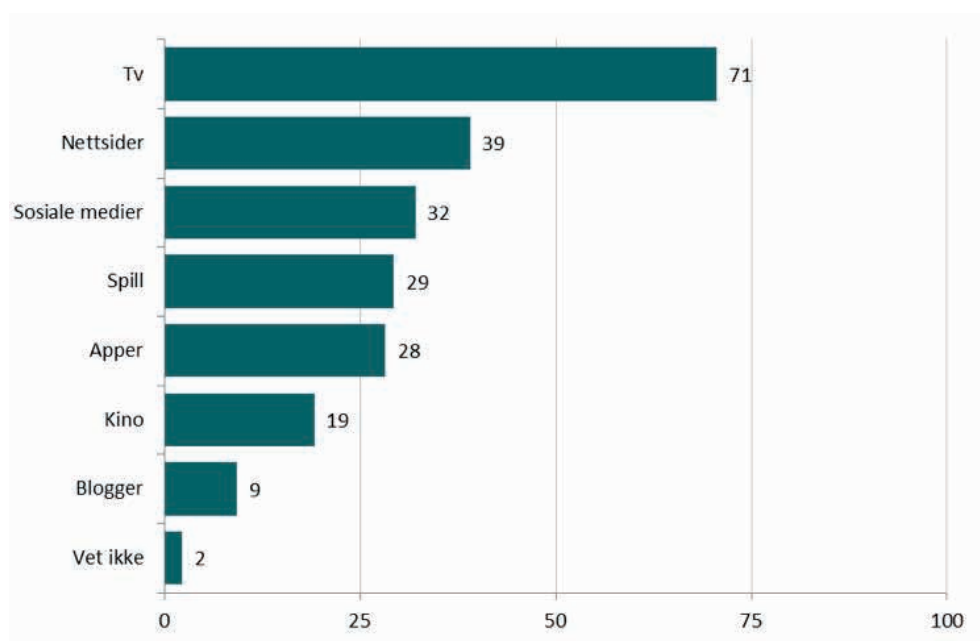

Reklame og markedsføring

75 prosent av foreldrene opplever at det er mye reklame og markedsføring rettet mot barn og unge, like stor andel blant fedre og mødre. Det er lite forskjeller på tvers av foreldrenes utdanningsnivå, men andelen som opplever dette, er høyest blant foreldre over 40 år (ca. 80 prosent).

Analysen viser videre ingen signifikante forskjeller ut fra barnas kjønn i andelen som opplever at det er mye reklame og markedsføring rettet mot barn og unge. Ser vi derimot på barnas alder, finner vi at foreldreandelen som opplever dette er noe lavere blant foreldre til barn i alderen 1–4 år, mens den ellers er forholdsvis jevn (mellom 76 og 79 prosent).

Figur 79: Hvor opplever du mest reklame og markedsføring rettet mot barn og unge? Prosent. Inntil tre svaralternativer mulig.

71 prosent av foreldrene opplever at det er mest reklame og markedsføring rettet mot barn og unge på tv. Videre er det 39 prosent som mener det er mest reklame og markedsføring på nettsider, 32 prosent oppgir sosiale medier, 29 prosent spill, 28 prosent svarer apper og 19 prosent kino. Ni prosent svarer at det er at det er mest reklame og markedsføring rettet mot barn og unge på blogger.

Figur 80: Hvor opplever du mest reklame og markedsføring rettet mot barn og unge? Brutt ned på barnas kjønn og alder. Prosent.

Det er forholdsvis små forskjeller mellom hva fedre og mødre oppgir her, samt på tvers av foreldrenes utdanningsnivå. Analysen viser derimot at noe flere foreldre til gutter enn til jenter oppgir at det er mest reklame og markedsføring rettet mot barn og unge via spill (33 mot 26 prosent), mens noe flere foreldre til jenter enn til gutter svarer blogger (15 mot fem prosent). Analysene viser også forskjeller i hva foreldrene oppgir ut fra barnas alder. Sosiale medier, nettsider og blogger blir oppgitt av flere foreldre til barn fra 13 år og eldre, enn foreldre til yngre barn. Blogger blir spesielt oppgitt av foreldre til jenter på 13 år og eldre (35-36 prosent).

Figur 81: I hvilken grad vil du si deg enig eller uenig i følgende påstander om reklame og markedsføring rettet mot barn og unge? Prosentandeler.

Foreldrene ble videre bedt om å ta stilling til enkelte påstander om reklame og markedsføring. I figur 81 ser vi at størst andel av foreldrene er enig¹⁴ i at barn og unge blir utsatt for skjult markedsføring (88 prosent) samt at reklame mot barn og unge er irriterende (85 prosent). Andelen som er enige i disse påstandene er omtrent like mellom fedre og mødre, samt ut fra foreldrenes utdanningsnivå. Ellers er det en tendens til at andelen enige øker med foreldrenes alder. Analysene viser videre at det er lite forskjeller å spore når det gjelder barnas kjønn og alder.

72 prosent av foreldrene er enig i påstanden «barn og unge opplever det som kjøpepress». Noe flere mødre enn fedre er enig i dette (75 mot 70 prosent), og det er en tendens til at andelen enige øker med foreldrenes alder. Det er videre lite forskjeller på tvers av foreldrenes utdanningsnivå, samt ut ifra om man har jente- eller guttebarn. Det er imidlertid en tendens til at andelen som er enig i at barn og unge opplever reklame som kjøpepress, øker med barnas alder.

Når det gjelder påstanden om at «barn og unge synes det er morsomt/underholdende», finner vi at 54 prosent av foreldrene er helt eller delvis enig i dette. Det er en noe større andel av mødre enn fedrene som er enig i påstanden (59 mot 49 prosent), mens det er lite forskjeller å finne med tanke på foreldrenes utdanningsnivå. Andelen enige ser ut til å være uavhengig av barnas kjønn, mens det er en noe lavere andel enige blant foreldre til barn på 13 år og eldre, enn blant foreldre til barn under 13 år.

Foreldrene er i mindre grad enige i påstanden «barn og unge får nyttig informasjon». Kun 19 prosent av foreldrene er helt eller delvis enig i dette. Også her er det små forskjeller mellom mødre og fedre, men vi ser en tendens til at andelen enige synker med foreldrenes utdanningsnivå. Andelen som er enig i påstanden, virker også å være uavhengig av barnas kjønn, men det er en tendens til at andelen som mener barn og unge får nyttig informasjon av reklame/markedsføring, øker med barnas alder.

¹⁴ Andelen helt enig pluss andelen delvis enig.

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Materialet i denne publikasjonene er videre tilgjengelig under følgende Creative Commons lisens:

Navngivelse-Ikkekommersiell-Del På Samme Vilkår 3.0 Norge, jf:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/no/>

Det innebærer at du har lov til å dele, kopiere og spre verket, samt å bearbeide (remikse) verket, så fremt følgende tre vilkår er oppfylt:

NAVNGIVELSE

Du skal navngi opphavspersonen og/eller lisensgiveren på den måte som disse angir (men ikke på en måte som indikerer at disse har godkjent eller anbefaler din bruk av verket).

IKKEKOMMERSIELL

Du kan ikke bruke dette verket til kommersielle formål.

DEL PÅ SAMME VILKÅR

Dersom du endrer, bearbeider eller bygger videre på dette verk, kan du kun spre det resulterende verk under en lisens, som er identisk med denne.

FORELDRE OM BARN OG MEDIER 2016

Ansvarlig utgiver: Medietilsynet

Design omslag: Page Black

Trykk: Møklegaard Print Shop

ISBN: 978-82-91977-47-8

Medietilsynet
NORWEGIAN MEDIA AUTHORITY

FORELDRE OM BARN & MEDIER 2016

Ansvarlig utgiver: Medietilsynet

Illustrasjon: Page Black

ISBN: 978-82-91977-47-8

KONTAKT

www.medietilsynet.no

www.facebook.com/medietilsynet

www.twitter.com/medietilsynet

post@medietilsynet.no